

ZÁKON
č. 543/2002 Z.z.
z 25. júna 2002
o ochrane prírody a krajiny

v znení zákona č. 525/2003 Z.z., zákona č. 205/2004 Z.z.,
zákona č. 364/2004 Z.z., zákona č. 587/2004 Z.z., zákona č.
15/2005 Z.z., **zákona č. 479/2005 Z.z.** a **zákona č. 24/2006 Z.z.**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet zákona

(1) Tento zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, 1) záchranu prírodného dedičstva, 2) charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability. 3)

(2) Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na ochranu zložiek životného prostredia 4) osobitné predpisy. 5)

(3) Tento zákon sa nevzťahuje na ochranu

- a) poľnohospodárskych plodín a kultúr, 6)
- b) hospodársky významných druhov a rodov rastlín a zvierat, 7)
- c) rastlinných a živočíšnych škodcov vonkajšej a vnútornej karantény, 8)
- d) rastlinných a živočíšnych pôvodcov nákaz a ochorení ľudí a zvierat. 9)

-
- 1) § 7 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí.
 - 2) Čl. 2 Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 159/1991 Zb.).
 - 3) § 4 zákona č. 17/1992 Zb.
 - 4) § 2 zákona č. 17/1992 Zb.
 - 5) Napríklad zákon č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov, zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 309/1991 Zb. o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami (zákon o ovzduší) v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady

Slovenskej republiky č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, zákon č. 139/2002 Z.z. o rybárstve, zákon č. 184/2002 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon).

- 6) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 285/1995 Z.z. o rastlinolekárskej starostlivosti v znení zákona č. 471/2001 Z.z.
- 7) Zákon č. 132/1989 Zb. o ochrane práv k novým odrodám rastlín a plemenám zvierat v znení neskorších predpisov. Vyhláška Federálneho ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 134/1989 Zb., ktorou sa vydáva zoznam hospodársky významných druhov a rodov rastlín a zvierat v znení neskorších predpisov.
- 8) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 285/1995 Z.z. v znení zákona č. 471/2001 Z.z., vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a Ministerstva spravodlivosti č. 62/1964 Zb., ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k zákonu o rozvoji rastlinnej výroby v znení zákona č. 132/1989 Zb., vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva č. 63/1964 Zb. o ochrane proti zavliekaniu škodcov a chorôb rastlín a burín pri dovoze, prevoze a vývoze (vonkajšia karanténa) v znení vyhlášky č. 51/1977 Zb.
- 9) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z.z. v znení neskorších predpisov.

§ 2

Základné pojmy

(1) Ochranou prírody a krajiny podľa tohto zákona sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takých zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy. 10)

(2) Na účely tohto zákona sa považuje za

- a) územný systém ekologickej stability taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu,
- b) zložky ekosystémov horniny a nerasty, 11) reliéf, pôda, voda, ovzdušie, rastlinstvo, živočíšstvo a antropické objekty a látky; zložky sa skladajú z prvkov ekosystémov, ktorými sú najmä jedince druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín, ich časti a vývinové štádiá, tvary reliéfu, pôdne typy, jazerá, vodné toky, pramene, ponory, gejzíry, formy osídlenia a využitia krajiny,
- c) významný krajinný prvok taká časť územia, ktorá utvára charakteristický vzhľad krajiny alebo prispieva k jej ekologickej stabilite, najmä les, rašelinisko, brehový porast, jazero, mokrad, rieka, bralo, tiesňava, kamenné more, pieskový presyp, park, aleja, remíza,
- d) biocentrum ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára

- trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,
- e) biokoridor priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky,
 - f) interakčný prvok určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom,
 - g) mokraď územie s močiarimi, slatinami alebo rašeliniskami, vlhká lúka, prírodná tečúca voda a prírodná stojatá voda vrátane vodného toku a vodnej plochy s rybníkmi a vodnými nádržami,
 - h) druh aj poddruh alebo nižšia taxonomická jednotka rastlín alebo živočíchov,
 - i) voľne rastúcu rastlinu (ďalej len "rastlina") jedinec rastlinného druhu alebo druhu húb, ktorého populácia sa udržiava samovoľne, a to i v prípade jeho držby alebo pestovania mimo jeho prirodzeného výskytu v biotopoch,
 - j) voľne žijúceho živočícha (ďalej len "živočích") jedinec živočíšneho druhu, ktorého populácia sa udržiava samovoľne, a to i v prípade jeho držby vrátane chovu v ľudskej opatere,
 - k) jedinca rastlina alebo živočích určitého druhu, živý alebo mŕtvy, všetky jeho časti a vývinové štádiá, ako aj akýkoľvek výrobok a tovar, pri ktorom je zo sprievodnej dokumentácie, obalu, štítku alebo z akýchkoľvek iných okolností zrejmé, že je vyrobený z častí rastlín alebo živočíchov tohto druhu,
 - l) chov v ľudskej opatere držba živočíchov, ktorej výsledkom je rozmnožovanie živočícha,
 - m) drevinu rastúcu mimo lesa (ďalej len "drevina") strom alebo ker vrátane jeho koreňovej sústavy rastúce jednotlivo alebo v skupinách mimo lesného pôdneho fondu, 12)
 - n) genofond súbor dedičných vlastností rastlín a živočíchov,
 - o) osobitne chránenú časť prírody a krajiny časť prírody a krajiny, ktorou sú chránené druhy (§ 33), chránené územia (§ 17), územia európskeho významu (§ 27), súkromné chránené územia (§ 31), chránené objekty (§ 49), ochranné pásma (§ 17 a 49),
 - p) sťahovavý druh, pre ktorého populáciu alebo jej časť platí, že väčší počet jej jedincov sa cyklicky a predvídateľne pohybuje na väčšie vzdialenosti, pričom presahuje hranice Slovenskej republiky,
 - q) nepôvodný druh, ktorý sa vyskytuje mimo svojho prirodzeného areálu, ako aj mimo areálu v rámci svojho prirodzeného rozptylového potenciálu; za nepôvodný druh sa považuje aj kríženec jedincov pôvodného druhu a nepôvodného druhu,
 - r) biotop miesto prirodzeného výskytu určitého druhu rastliny alebo živočícha, ich populácie alebo spoločenstva v oblasti rozlíšenej geografickými, abiotickými a biotickými vlastnosťami,
 - s) biotop európskeho významu biotop, ktorý je v Európe ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky jednej alebo viacerých biogeografických oblastí Európy,

- t) biotop národného významu biotop, ktorý nie je biotopom európskeho významu, ale je v Slovenskej republike ohrozený vymiznutím alebo má malý prirodzený areál, alebo predstavuje typické ukážky biogeografických oblastí Slovenskej republiky,
- u) prioritný biotop biotop európskeho významu, ktorého ochrana má zvláštny význam vzhľadom na podiel jeho prirodzeného výskytu v Európe,
- v) stav biotopu súhrn vplyvov pôsobiacich na prírodné biotopy a ich typické druhy, ktoré ovplyvňujú ich prirodzený areál, štruktúru a funkciu, rovnako ako dlhodobé prežívanie ich typických druhov,
- w) biotop druhu biotop, v ktorom jedince tohto druhu majú prirodzené podmienky na život alebo na niektorú z fáz života,
- x) druh európskeho významu druh živočícha alebo rastliny, ktorý je v Európe
 1. ohrozený,
 2. zraniteľný, o ktorom sa predpokladá, že v blízkej budúcnosti bude ohrozený, ak naň budú naďalej pôsobiť ohrozujúce faktory,
 3. vzácny, s málo početnou populáciou, ktorý nie je zatiaľ ohrozený alebo zraniteľný, ale ktorý sa dostal do nebezpečenstva,
 4. endemický a vyžadujúci zvláštnu pozornosť z dôvodu špecifického charakteru jeho biotopu alebo
 5. druhom vyžadujúcim si zvláštnu pozornosť z dôvodu vplyvu jeho využívania na jeho biotop alebo na stav druhu (§ 5),
- y) druh národného významu druh živočícha alebo rastliny, ktorý nie je druhom európskeho významu, ale ktorý je v Slovenskej republike
 1. ohrozený,
 2. zraniteľný, o ktorom sa predpokladá, že v blízkej budúcnosti bude ohrozený, ak naň budú naďalej pôsobiť ohrozujúce faktory,
 3. vzácny, s málo početnou populáciou, ktorý nie je zatiaľ ohrozený alebo zraniteľný, ale ktorý sa dostal do nebezpečenstva, alebo
 4. endemický, reliktný a vyžadujúci zvláštnu pozornosť z dôvodu špecifického charakteru jeho biotopu,
- z) prioritný druh druh európskeho významu, ktorého ochrana je nevyhnutná vzhľadom na jeho malý prirodzený areál v Európe,
- za) stav druhu súhrn vplyvov pôsobiacich na príslušný druh, ktoré môžu ovplyvniť dlhodobé rozšírenie a početnosť jeho populácie,
- zb) lokalitu geograficky určené územie, ktorého hranice sú jasne vymedzené,
- zc) vybrané domestikované živočíchy - kone, osly a ich krížence, dobytok, ošípané, ovce, kozy, hydina, králiky a kožuštinové živočíchy,
- zd) živočícha, ktorý unikol, živočích držaný človekom, ktorý sa od svojho držiteľa svojvoľne vzdialil bez návratu,
- ze) uzatvorený objekt stavba alebo zariadenie, ktoré zabraňuje vybraným domestikovaným živočíchom vo voľnom pohybe mimo tejto stavby alebo zariadenia, napríklad budova, ohrada, dvor, oplotený pozemok.
- zf) nájomcu aj vypožičavateľ alebo prednájomca, ak je zapísaný v katastri nehnuteľností formou poznámky.65)**

- 11) § 2 zákona č. 44/1988 Zb.
- 12) § 2 zákona č. 61/1977 Zb.
- 13) § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 237/2000 Z.z.

DRUHÁ ČASŤ
VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

§ 3

Základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody
a krajiny

(1) Každý je povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability.

(2) Významný krajinný prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologickejštabilizačnej funkcie.

(3) Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia 14) a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispejú k jeho vytváraniu a udržiavaniu. 15)

(4) Podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia.

(5) Podnikatelia a právnické osoby sú povinní opatrenia podľa odsekov 3 a 4 zahrnúť už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie vypracúvanej podľa osobitných predpisov. 16)

14) § 2 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.

15) Napríklad § 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. v znení zákona č. 83/2000 Z.z.

16) Napríklad zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 61/1977 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov, zákon č. 313/1999 Z.z. o geologických prácach a o štátnej geologickej správe (geologický zákon), zákon č. 184/2002 Z.z.

§ 4

Všeobecná ochrana rastlín a živočíchov

(1) Každý je pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy, alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu.

(2) Ak činnosť uvedená v odseku 1 vedie k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, štátny orgán ochrany prírody a krajiny (ďalej len "orgán ochrany prírody") túto činnosť po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže.

(3) Zakazuje sa odchytať a usmrcovať živočíchy na miestach ich prirodzeného výskytu. Tento zákaz neplatí, ak sa odchytať alebo usmrcovanie uskutočňuje v súvislosti s vykonávaním vedeckovýskumnej činnosti alebo ak hrozí bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia človeka alebo poškodenie jeho majetku, alebo ak to ustanovujú osobitné predpisy 17) alebo tretia časť tohto zákona.

(4) Každý, kto buduje alebo plánuje rekonštruuje nadzemné elektrické vedenie, je povinný použiť také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov.

(5) Ak dochádza k preukázateľnému usmrcovaniu vtáctva na elektrických vedeniach alebo telekomunikačných zariadeniach, môže orgán ochrany prírody rozhodnúť, aby ich správca vykonal technické opatrenia zabraňujúce usmrcovaniu vtákov.

17) Napríklad zákon č. 23/1962 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 337/1998 Z.z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 139/2002 Z.z.

§ 5

Priaznivý stav druhu, priaznivý stav biotopu a priaznivý stav časti krajiny

(1) Za priaznivý stav druhu z hľadiska jeho ochrany (ďalej len "priaznivý stav druhu") sa považuje taký stav, keď

- a) údaje o populačnej dynamike druhu naznačujú, že sa dlhodobo udržuje ako životaschopný prvok svojho biotopu,
- b) prirodzený areál druhu sa nezmenšuje a
- c) existuje dostatok biotopov na dlhodobé zachovanie jeho populácie.

(2) Za priaznivý stav biotopu z hľadiska jeho ochrany (ďalej len "priaznivý stav biotopu") sa považuje taký stav, keď

- a) jeho prirodzený areál a plocha, ktorú v hodnotenej lokalite pokrýva, sú stabilné, alebo sa zväčšujú,
- b) jeho špecifická štruktúra a funkcie biotopu sú zachované a
- c) stav jeho typických druhov je priaznivý.

(3) Za priaznivý stav osobitne chránenej časti prírody a krajiny, navrhovaného územia európskeho významu (§ 27) a územia, na ktoré sa vzťahujú záväzky vyplývajúce z medzinárodných dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná, 18) (ďalej len "územie medzinárodného významu") z hľadiska ich ochrany (ďalej len "priaznivý stav časti krajiny") sa považuje stav, keď predmet ochrany je v súlade s cieľmi ich ochrany určenými v dokumentácii ochrany prírody a krajiny tohto územia podľa tohto zákona.

(4) Udržiavanie a dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny sú činnosti vykonávané vo verejnom záujme.

(5) Vlastník (správca, nájomca) pozemku s osobitne chránenou časťou prírody a krajiny, v navrhovanom území európskeho významu a území medzinárodného významu je povinný pri jeho bežnom obhospodarovaní (§ 61) zabezpečovať priaznivý stav časti krajiny.

(6) Ak udržiavanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny podľa odseku 5 nemožno zabezpečiť bežným obhospodarovaním (§ 61), možno vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) dotknutých pozemkov poskytnúť finančný príspevok (§ 60).

(7) Ak vlastník (správca, nájomca) dotknutých pozemkov nezabezpečí ani po predchádzajúcom upozornení priaznivý stav časti krajiny alebo ak je zabezpečenie priaznivého stavu časti krajiny potrebné z dôvodu jej bezprostredného ohrozenia, môže tak urobiť organizácia ochrany prírody a krajiny zriadená podľa § 65 ods. 1 písm. k) (ďalej len "organizácia ochrany prírody") na vlastné náklady.

18) Napríklad Dohovor o mokradiach majúcich medzinárodný význam najmä ako biotopy vodného vtáctva a Protokol o jeho zmene (registrovaný v čiastke 67/1990 Zb.), Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (oznámenie č. 159/1991 Zb.), Dohovor o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov (oznámenie č. 91/1998 Z.z.), Dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť (oznámenie č. 93/1998 Z.z.).

§ 6

Ochrana biotopov

(1) Každý, kto zasiahne do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu **spôsobom, ktorým môže biotop poškodiť alebo zničiť [§ 12 písm. g)],** je povinný uskutočniť primerané náhradné revitalizačné opatrenia vyplývajúce najmä z dokumentácie ochrany prírody a krajiny; táto povinnosť neplatí, ak ide o bežné obhospodarovanie poľnohospodárskych kultúr alebo lesných kultúr. Ak nemožno uskutočniť náhradné revitalizačné opatrenia, je povinný uhradiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty zasiahnutého biotopu (§ 95). Finančná náhrada je príjmom **Environmentálneho fondu.**

(2) Orgán ochrany prírody určí podrobnosti o revitalizačných opatreniach alebo o finančnej náhrade podľa odseku 1 v súhlase podľa § 12 písm. g). Orgán ochrany prírody nariadi uskutočnenie

primeraných revitalizačných opatrení a určí ich rozsah a podrobnosti o nich alebo nariadi úhradu finančnej náhrady aj tomu, kto zasiahol do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu bez súhlasu podľa § 12 písm. g).

(3) Zoznam biotopov európskeho významu a biotopov národného významu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo") v spolupráci s Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo pôdohospodárstva").

§ 7

Ochrana prirodzeného druhového zloženia ekosystémov

(1) Ochrana prirodzeného druhového zloženia ekosystémov zahŕňa

- a) reguláciu zámerného rozširovania nepôvodných druhov za hranicami zastavaného územia obce, 19)
- b) sledovanie výskytu, veľkosti populácií a spôsobu šírenia nepôvodných druhov,
- c) odstraňovanie nepôvodných druhov, ktoré sa samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť (ďalej len "invázne druhy").

(2) Invázne druhy je zakázané dovážať, držať, pestovať, rozmnožovať, obchodovať s nimi, ako aj s ich časťami alebo výrobkami z nich, ktoré by mohli spôsobiť samovoľné rozšírenie invázneho druhu.

(3) Vlastník (správca, nájomca) pozemku je povinný odstraňovať invázne druhy zo svojho pozemku spôsobmi podľa odseku 7 a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu inváznych druhov, a to na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu.

(4) Orgán ochrany prírody nariadi vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, na ktorom sa vyskytujú invázne druhy, vykonať na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu, opatrenia na odstránenie inváznych druhov.

(5) V prípade nebezpečenstva vzniku škodlivých následkov na prírode a krajine môže orgán ochrany prírody vykonať na náklady pôvodcu šírenia inváznych druhov, ak je známy, inak na svoje náklady, odstránenie inváznych druhov sám. Ak takýmto konaním orgánu ochrany prírody vznikne vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) dotknutého pozemku škoda, vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku má nárok na náhradu škody podľa všeobecných predpisov o náhrade škody. 20)

(6) Na účel uvedený v odseku 5 orgán ochrany prírody a ním poverené osoby sú oprávnení vstupovať na cudzie pozemky na nevyhnutne potrebný čas po predchádzajúcom upozornení vlastníka (správcu, nájomcu) dotknutého pozemku, ak sa nevyžaduje povolenie na vstup podľa osobitného predpisu. 21) Pritom sú povinní dbať na to, aby užívanie týchto pozemkov bolo rušené čo najmenej a aby vstupom a činnosťami nevznikli škody, ktorým možno zabrániť.

Vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku je povinný vstup na pozemok strpieť; tým nie je dotknuté jeho právo na náhradu škody podľa všeobecných predpisov o náhrade škody. 20)

(7) Zoznam inváznych druhov a spôsoby ich odstraňovania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

19) § 6 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 152/1996 Z.z. o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

20) § 415 až 450 Občianskeho zákonníka.

21) § 9 ods. 2 zákona č. 281/1997 Z.z. o vojenských obvodoch a zákon, ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

§ 8

Preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody

(1) Orgán ochrany prírody po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže až do odstránenia nedostatkov činnosť, ktorej následkom hrozí poškodenie alebo ničenie prírody a krajiny, alebo činnosť, ktorá takéto poškodenie alebo ničenie spôsobila.

(2) Orgán ochrany prírody tomu, kto činnosťou nevyžadujúcou rozhodnutie orgánu ochrany prírody podľa tohto zákona poškodzuje alebo ničí prírodu alebo krajinu, nariadi, aby v určenej lehote odstránil škodlivé následky tejto činnosti, a určí podmienky na jej ďalšie vykonávanie. Ak škodlivé následky nebudú v určenej lehote odstránené, môže ich odstrániť orgán ochrany prírody na náklady povinného.

(3) Orgán ochrany prírody obmedzí alebo zakáže činnosť tomu, kto nespĺnil podmienky určené v rozhodnutí tohto orgánu, alebo tomu, kto nespĺnil povinnosti uložené v ním vydanom rozhodnutí podľa odseku 2. Rovnako obmedzí alebo zakáže činnosť tomu, kto vykonáva činnosť vyžadujúcu súhlas orgánu ochrany prírody podľa tretej alebo štvrtej časti tohto zákona bez tohto súhlasu alebo vykonáva činnosť napriek zákazu podľa tohto zákona. Ak uvedenou činnosťou vznikli škodlivé následky na prírode a krajine, ktoré povinný v určenej lehote neodstráni, môže to urobiť orgán ochrany prírody na náklady povinného.

§ 9

Vyjadrenie orgánu ochrany prírody

(1) Orgán ochrany prírody je dotknutým orgánom v konaniach podľa osobitných predpisov vo veciach ochrany prírody a krajiny, najmä ak ide o

a) schválenie alebo zmenu územnoplánovacej dokumentácie, 22)

b) vydanie územného rozhodnutia, 23)

c) vydanie stavebného povolenia na stavbu alebo zmenu stavby, 24)

- d) vydanie povolenia terénnych úprav, prác alebo zariadení, 25), **ak sa nevyžaduje územné rozhodnutie,**
- e) vydanie rozhodnutia o zmene v užívaní stavby, 27)
- f) vydanie rozhodnutia o odstránení stavby alebo dodatočnom povolení stavby, 28)
- g) vydanie rozhodnutia o určení, zmene a zrušení prieskumného územia, 29)
- h) vydanie rozhodnutia o určení, zmene a zrušení chráneného ložiskového územia, 30)
- i) vydanie rozhodnutia o určení, zmene a zrušení dobývacieho priestoru, 31)
- j) vydanie povolenia banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom, 32)
- k) vydanie súhlasu na zmenu druhu poľnohospodárskeho pozemku na ovocný sad, vinicu, chmeľnicu, na zalesnenie poľnohospodárskeho pozemku alebo premenu nepoľnohospodárskej pôdy na poľnohospodársku pôdu, 33)
- l) vydanie povolenia na výrub drevín podľa osobitných predpisov, 34)
- m) schválenie alebo zmenu lesného hospodárskeho plánu, 35)
- n) schválenie alebo zmenu projektu geologickej úlohy, 36)
- o) schválenie alebo zmenu základného dokumentu podpory regionálneho rozvoja. 37)

(2) Orgán ochrany prírody ako dotknutý orgán uplatňuje záujmy ochrany prírody a krajiny najmä formou vyjadrenia alebo iného stanoviska k činnosti podľa osobitného predpisu 38) (ďalej len "vyjadrenie").

(3) Vyjadrenie sa vyžaduje v prípadoch uvedených v odseku 1. **V územiach s prvým a druhým stupňom ochrany sa vyjadrenie podľa odseku 1 písm. c) až f) vyžaduje, ak sa rozhodnutie týka činností za hranicami zastavaného územia obce.**

-
- 22) § 8 ods. 2 a § 20 až 31 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - 23) § 32 až 42 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - 24) § 58 až 70, § 120 a 121 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - 25) § 71 až 74 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - 27) § 85 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - 28) § 88, 88a, 89 a 90 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - 29) § 19, 20 a 24 zákona č. 313/1999 Z.z.
 - 30) § 17 zákona č. 44/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - 31) § 27 zákona č. 44/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - 32) Napríklad § 9 až 13 a § 17 až 19 zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 499/1991 Zb.
 - 33) § 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. v znení zákona č. 83/2000 Z.z.
 - 34) Napríklad § 14 ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.
 - 35) § 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva v znení neskorších predpisov.
 - 36) § 11 zákona č. 313/1999 Z.z.

§ 13 až 21 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 141/2000 Z.z., ktorou sa vykonáva geologický zákon.

37) § 5 zákona č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.

38) Napríklad § 14 ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, § 126 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, § 13 ods. 3 a 4 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5/1995 Z.z. o hospodárskej úprave lesov, § 17 ods. 1 a § 27 ods. 1 zákona č. 44/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, § 18 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb., § 7 ods. 4 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb., § 3 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. v znení zákona č. 83/2000 Z.z., § 21 ods. 4 zákona č. 313/1999 Z.z., § 14 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 141/2000 Z.z., § 13 zákona č. 503/2001 Z.z.

§ 10

Súčinnosť s inými orgánmi

Orgán ochrany prírody je povinný ako dotknutý orgán poskytnúť potrebnú súčinnosť iným orgánom rozhodujúcim podľa osobitných predpisov 39) o činnostiach, ktoré môžu mať vplyv na ochranu prírody a krajiny, najmä ak ide o rozhodnutie o predbežnej otázke.

39) Napríklad zákon č. 50/1976 Zb., § 29 ods. 2 zákona č. 61/1977 Zb., zákon Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb., zákon č. 23/1962 Zb., zákon č. 44/1988 Zb.

TRETIA ČASŤ OSOBITNÁ OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

PRVÁ HLAVA ÚZEMNÁ OCHRANA

§ 11

Územná ochrana prírody a krajiny a jej stupne

(1) Územnou ochranou prírody a krajiny (ďalej len "územná ochrana") podľa tohto zákona sa rozumie ochrana prírody a krajiny na území Slovenskej republiky alebo jeho časti.

(2) Pre územnú ochranu sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje.

§ 12

Prvý stupeň ochrany

Na území Slovenskej republiky, ktorému sa neposkytuje územná ochrana podľa § 17 až 31 **okrem chráneného vtáčieho územia podľa § 26**, platí prvý stupeň ochrany, podľa ktorého sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

- a) vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä na ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažbu trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu, okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom v súlade s osobitným predpisom, 40)
- b) rozšírenie nepôvodného druhu rastliny alebo živočícha za hranicami zastavaného územia obce s výnimkou druhov ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá ministerstvo po dohode s ministerstvom pôdohospodárstva, druhov uvedených v schválenom lesnom hospodárskom pláne alebo druhov pestovaných v poľnohospodárskych kultúrach,
- c) umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, 41)
- d) leteckú aplikáciu chemických látok a hnojív,
- e) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka,
- f) likvidáciu geologického diela alebo geologického objektu, 42)
- g) zasahovanie do biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu, ktorým sa môže biotop poškodiť alebo zničiť,
- h) vyradenie ostatnej vodnej plochy a jej pridelenie do užívania na účely podnikania v osobitnom režime. 43)

40) Zákon č. 184/2002 Z.z.

41) § 9 písm. b) až e) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníctva a iných práv k nehnuteľnostiam.

42) § 28 zákona č. 313/1999 Z.z.

43) § 34 ods. 4 zákona č. 139/2002 Z.z.

§ 13

Druhý stupeň ochrany

(1) Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, je zakázaný

- a) vjazd a státie s motorovým vozidlom 44), **motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom** alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru,
- b) vjazd a státie s bicyklom na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie, účelovej komunikácie 45) a vyznačenej cyklotrasy.

(2) Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

- a) vykonávanie činností uvedených v § 12,
- b) likvidáciu existujúcich trvalých trávnych porastov 46) s výnimkou činnosti povoľovanej podľa osobitných predpisov, 47)
- c) výstavbu lesných ciest a zväžnic,
- d) oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice,

- e) pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat 48) na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať veľkých dobytčích jednotiek, 49) umiestnenie košiara, stavby a iného zariadenia na ich ochranu,
- f) vykonávanie technických geologických prác, 50) banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom,
- g) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia 51) za hranicami zastavaného územia obce,
- h) pozemnú aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti na súvislej ploche väčšej ako 2 ha,
- i) budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy,
- j) vykonávanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností ozbrojenými zbraňami a ozbrojenými silami mimo vojenských priestorov a vojenských obvodov; vykonanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností v oblasti civilnej ochrany, Hasičským a záchranným zborom, horskou službou alebo zložkami integrovaného záchranného systému 52) za hranicami zastavaného územia obce,
- k) organizovanie verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí, 53) ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí za hranicami zastavaného územia obce alebo mimo športových a rekreačných areálov na to určených,
- l) umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce,
- m) umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiaceho plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela,
- n) použitie zariadenia spôsobujúceho svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovanosť hudbu mimo uzavretých stavieb. 54)

(3) Zákaz podľa odseku 1 sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla 55) **vrátane motorovej trojkolky, motorovej štvorkolky a snežného skútra**

- a) slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,
- b) na miesta, ktoré orgán ochrany prírody vyhradí najmä všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým vyhlasuje chránené územie a jeho ochranné pásmo (§ 17), návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma (§ 20) alebo zoznamom týchto miest uverejneným na úradnej tabuli tohto orgánu a úradnej tabuli dotknutej obce,
- c) ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu. 56)

(4) Súhlas podľa odseku 2 písm. e), k) a n) sa nevyžaduje na miestach vyhradených orgánom ochrany prírody spôsobom uvedeným

v odseku 3 písm. b).

-
- 44) § 2 písm. x) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách.
 - 45) § 1 ods. 2 až 4 zákona č. 135/1961 Zb.
 - 46) Bod A.1. 6 písm. a) až c) prílohy č. 1 k vyhláske Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 79/1996 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon).
 - 47) Napríklad zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - 48) § 3 písm. b) zákona č. 337/1998 Z.z.
 - 49) Výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 3. januára 2002 č. 3485/1/2001-100, ktorým sa vyhlasujú katastrálne územia patriace do jednotlivých poľnohospodársky znevýhodnených oblastí a ustanovuje výška podpory na ich obhospodarovanie (oznámenie č. 14/2002 Z.z.).
 - 50) § 2 ods. 4 písm. c) zákona č. 313/1999 Z.z.
 - 51) § 71 ods. 1 písm. c) a ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - 52) Zákon č. 129/2002 Z.z. o integrovanom záchrannom systéme.
 - 53) Zákon Slovenskej národnej rady č. 315/1992 Zb. o verejných telovýchovných, športových a turistických podujatiach.
 - 54) § 43b a 43c zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 237/2000 Z.z.
 - 55) § 2 písm. ar) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z.z.
 - 56) § 19 zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb.

§ 14

Tretí stupeň ochrany

(1) Na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, je zakázané

- a) vykonávať činnosti uvedené v § 13 ods. 1 písm. a); § 13 ods. 3 platí rovnako,
- b) vchádzať alebo stáť s bicyklom na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy; § 13 ods. 3 platí rovnako,
- c) pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce,
- d) táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladať oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký alebo skalolezecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce,
- e) organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie,
- f) použiť zariadenie spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovánú hudbu mimo uzavretých stavieb,
- g) rozširovať nepôvodné druhy rastlín a živočíchov,
- h) zbierať rastliny vrátane ich plodov,

- i) organizovať spoločné poľovačky,
- j) vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom.

(2) Na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

- a) vykonávanie činností uvedených v § 12 písm. a), c) až h), § 13 ods. 2 písm. b) až e), i), j), l) a m),
- b) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia, 51) ako aj akéhokoľvek iného reklamného alebo propagačného pútača, alebo tabule,
- c) pozemnú aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, herbicídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti,
- d) let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, 57) ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia,
- e) osvetlenie bežeckej trate, lyžiarskej trate a športového areálu mimo uzavretých stavieb,
- f) vykonávanie technických geologických prác.

(3) Zákaz podľa odseku 1 písm. c) neplatí na pohyb

- a) v súvislosti s obhospodarovaním pozemku, výkonom práva poľovníctva alebo výkonom rybárskeho práva a na pohyb vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,
- b) na miestach, ktoré orgán ochrany prírody vyhradí najmä všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým vyhlasuje chránené územie a jeho ochranné pásmo (§ 17), návštevým poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma (§ 20) alebo zoznamom týchto miest uverejneným na úradnej tabuli tohto orgánu a úradnej tabuli dotknutej obce.

(4) Zákaz podľa odseku 1 písm. d) až h) neplatí na miestach vyhradených orgánom ochrany prírody spôsobom uvedeným v odseku 3 písm. b). Zákaz podľa odseku 1 písm. h) neplatí na vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz. Zákaz zakladania ohňa mimo uzavretých stavieb neplatí, ak ide o činnosť súvisiacu so zabezpečením zdravotného stavu lesného porastu.

51) § 71 ods. 1 písm. c) a ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

57) § 2 písm. b) a c) zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

§ 15

Štvrtý stupeň ochrany

(1) Na území, na ktorom platí štvrtý stupeň ochrany, je zakázané

- a) vykonávať činnosti uvedené v § 14 ods. 1; § 13 ods. 3 a § 14

- ods. 3 a 4 platia rovnako,
- b) ťažiť drevnú hmotu holorubným hospodárskym spôsobom, 58)
 - c) umiestniť informačné, reklamné alebo propagačné zariadenie, ako aj akýkoľvek iný reklamný alebo propagačný pútač, alebo tabuľu,
 - d) aplikovať chemické látky a hnojivá,
 - e) rozorávať existujúce trvalé trávne porasty a rúbať dreviny,
 - f) zbierať nerasty alebo skameneliny,
 - g) oplocovať pozemok okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice,
 - h) umiestniť košiar, stavbu alebo iné zariadenie na ochranu hospodárskych zvierat,
 - i) vykonávať geologické práce,
 - j) umiestniť zariadenie na vodnom toku alebo inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela,
 - k) voľne pustiť psa okrem psa používaného na plnenie úloh podľa osobitných predpisov 59) (služobný pes) a poľovného psa.

(2) Na území, na ktorom platí štvrtý stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

- a) vykonávanie činností uvedených v § 12 písm. a), c), e) až h), § 13 ods. 2 písm. c), i), j) a l) a § 14 ods. 2 písm. d) až f),
- b) pasenie, napájanie, prehánanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajňovanie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať veľkých dobytčích jednotiek; 49) súhlas sa nevyžaduje na miestach vyhradených orgánom ochrany prírody spôsobom uvedeným v § 13 ods. 3 písm. b), c) umiestnenie stavby.

-
- 49) Výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 3. januára 2002 č. 3485/1/2001-100, ktorým sa vyhlasujú katastrálne územia patriace do jednotlivých poľnohospodársky znevýhodnených oblastí a ustanovuje výška podpory na ich obhospodarovanie (oznámenie č. 14/2002 Z.z.).
 - 58) § 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. § 6 a 7 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5/1995 Z.z.
 - 59) Napríklad § 25 zákona č. 124/1992 Zb. o Vojenskej polícii, § 53 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, § 7 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 255/1994 Z.z. o poľnej strážii.

§ 16

Piaty stupeň ochrany

(1) Na území, na ktorom platí piaty stupeň ochrany, je zakázané

- a) vykonávať činnosti uvedené v § 15 ods. 1; **§ 13 ods. 3 a § 14 ods. 3 a 4 platia rovnako,**
- b) zasiahnuť do lesného porastu a poškodiť vegetačný a pôdny kryt,

- c) stavať lesnú cestu alebo zväžnicu,
- d) zriadiť poľovnícke zariadenie alebo rybochovné zariadenie,
- e) osvetľovať bežeckú trať, lyžiarsku trať alebo športový areál,
- f) rušiť pokoj a ticho,
- g) chytať, usmrtiť alebo loviť živočícha,
- h) meniť stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravou, zasypávaním, odvodňovaním, ťažbou trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom v súlade s osobitným predpisom, 40)
- i) umiestniť stavbu.

(2) Na území, na ktorom platí piaty stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na vykonávanie činností uvedených v § 12 písm. c), e) až h), § 13 ods. 2 písm. i), j) a l), § 14 ods. 2 písm. d) a f) a § 15 ods. 2 písm. b).

40) Zákon č. 184/2002 Z.z.

§ 17

Chránené územia a ich ochranné pásma

(1) Lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu a biotopy národného významu (§ 6 ods. 3), biotopy druhov európskeho významu, biotopy druhov národného významu a biotopy vtákov vrátane sťahovavých druhov, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, významné krajinné prvky alebo územia medzinárodného významu, možno vyhlásiť za chránené územia:

- a) chránená krajinná oblasť (§ 18),
- b) národný park (§ 19),
- c) chránený areál (§ 21),
- d) prírodná rezervácia (§ 22),
- e) prírodná pamiatka (§ 23),
- f) chránený krajinný prvok (§ 25),
- g) chránené vtáčie územie (§ 26).

(2) Zoznam druhov európskeho významu, druhov národného významu a druhov vtákov, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(3) Ak to vyžaduje záujem ochrany národného parku, chráneného areálu, prírodnej rezervácie alebo prírodnej pamiatky, orgán ochrany prírody vyhlási ich ochranné pásmo, a to spôsobom, akým sa podľa tohto zákona vyhlasuje príslušné chránené územie.

(4) Na území ochranného pásma chráneného územia s tretím stupňom ochrany platí druhý stupeň ochrany (§ 13).

(5) Na území ochranného pásma chráneného územia so štvrtým stupňom ochrany platí tretí stupeň ochrany (§ 14).

(6) Na území ochranného pásma chráneného územia s piatym stupňom ochrany platí štvrtý stupeň ochrany (§ 15).

(7) Ak ochranné pásmo prírodnej rezervácie (§ 22) alebo ochranné pásmo národnej prírodnej rezervácie (§ 22 ods. 2) nebolo vyhlásené podľa odseku 3, je ním územie do vzdialenosti 100 m smerom von od jej hranice a platí v ňom tretí stupeň ochrany (§ 14).

(8) Ak ochranné pásmo prírodnej pamiatky (§ 23) alebo ochranné pásmo národnej prírodnej pamiatky (§ 23 ods. 2) nebolo vyhlásené podľa odseku 3, je ním územie do vzdialenosti 60 m smerom von od jej hranice a platí v ňom tretí stupeň ochrany (§ 14). Toto ustanovenie neplatí, ak ide o ochranné pásmo jaskyne a ochranné pásmo prírodného vodopádu (§ 24).

(9) Ak ochranné pásmo prírodnej rezervácie, ochranné pásmo prírodnej pamiatky, ochranné pásmo národnej prírodnej rezervácie alebo ochranné pásmo národnej prírodnej pamiatky nebolo vyhlásené podľa odseku 3 a ak nie je v záujme takého chráneného územia, aby malo ochranné pásmo podľa odsekov 7 alebo 8, orgán ochrany prírody spôsobom, akým sa chránené územie vyhlasuje, ustanoví, že ochranné pásmo podľa odsekov 7 a 8 neplatí.

(10) Ak v dôsledku ustanovenia zón v chránenom území podľa tohto zákona nie je možné určiť stupeň územnej ochrany v ochrannom pásme podľa odsekov 4 až 8, platí na ňom stupeň ochrany, ktorý platil v ochrannom pásme pred ustanovením zón.

§ 18

Chránená krajinná oblasť

(1) Rozsiahlejšie územie, spravidla s výmerou nad 1 000 ha, s rozptýlenými ekosystémami, významnými pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ekologickej stability, s charakteristickým vzhľadom krajiny alebo so špecifickými formami historického osídlenia môže ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom ustanoviť za chránenú krajinnú oblasť.

(2) Na území chránenej krajinskej oblasti, ak v tomto zákone nie je ustanovené inak, platí druhý stupeň ochrany (§ 13).

(3) Podrobnosti o územnej ochrane chránenej krajinskej oblasti vrátane ich územnej a časovej doby platnosti a vymedzenie jej hraníc ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 19

Národný park

(1) Rozsiahlejšie územie, spravidla s výmerou nad 1 000 ha, prevažne s ekosystémami podstatne nezmenenými ľudskou činnosťou alebo v jedinečnej a prirodzenej krajinskej štruktúre, tvoriace nadregionálne biocentrá a najvýznamnejšie prírodné dedičstvo, v ktorom je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti, môže vláda Slovenskej republiky (ďalej len "vláda") nariadením vyhlásiť za národný park.

(2) Na území národného parku, ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, platí tretí stupeň ochrany (§ 14).

(3) V lesoch národných parkov sa určuje funkcia lesov podľa osobitných predpisov 60) v súlade so zónami chránených území (§ 30). Na územiach národných parkov možno vyhlásovať len ochranné lesy a lesy osobitného určenia. 61)

(4) Orgán ochrany prírody môže na území národného parku obmedziť rozsah a spôsob dopravy a vstup verejnosti do národného parku alebo do jeho časti, ak je to v záujme ochrany prírody a krajiny.

(5) Podrobnosti o územnej ochrane národného parku a jeho ochranného pásma vrátane ich územnej a časovej doby platnosti a vymedzenie hraníc ustanoví vláda nariadením.

60) § 23 zákona č. 61/1977 Zb.

61) § 2 ods. 1 a § 2 ods. 3 písm. e) vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5/1995 Z.z.

§ 20

Návštevný poriadok národného parku

(1) Orgán ochrany prírody, v ktorého územnom obvode je najväčšia časť národného parku, po dohode s orgánmi ochrany prírody, v ktorých územných obvodoch sú ostatné časti národného parku, po vyjadrení dotknutých obcí, oboznámení sa s pripomienkami vlastníkov (správcov, nájomcov) dotknutých pozemkov uplatnenými v lehote podľa odseku 2 a po prerokovaní s riaditeľstvom národného parku vydá všeobecne záväznou vyhláškou návštevný poriadok národného parku a jeho ochranného pásma; upraví v ňom najmä podrobnosti o povinnostiach návštevníkov, o rozsahu a spôsobe dopravy a o kultúrno-výchovnom využívaní národného parku a jeho ochranného pásma. Návštevný poriadok možno vydať aj pre časť územia národného parku.

(2) Orgán ochrany prírody oprávnený vydať návštevný poriadok národného parku a jeho ochranného pásma oznámi návrh návštevného poriadku vlastníkom (správcov, nájomcov) dotknutých pozemkov zistených z evidencie v katastri nehnuteľností; ak je týchto vlastníkov (správcov, nájomcov) väčší počet alebo ak ich pobyt nie je známy, možno oznámenie návrhu doručiť verejnou vyhláškou. Vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku je oprávnený k návrhu návštevného poriadku uplatniť pripomienky v lehote 30 dní od doručenia návrhu alebo jeho verejného oznámenia.

§ 21

Chránený areál

(1) Lokalitu, spravidla s výmerou do 1 000 ha, na ktorej sú biotopy európskeho významu alebo biotopy národného významu alebo ktorá je biotopom druhu európskeho významu alebo biotopom druhu národného významu a kde priaznivý stav týchto biotopov záleží na obhospodarovaní človekom, môže **krajský úrad životného prostredia**

vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za chránený areál.

(2) Za chránený areál možno vyhlásiť aj územie s trvalejším výskytom chránených druhov živočíchov, rastlín, nerastov a skamenelín, plochy slúžiace na prírodovedecké účely a kultúrno-výchovné účely a niektoré časti prírody dotvorené ľudskou činnosťou.

(3) Na území chráneného areálu platí tretí (§ 14), štvrtý (§ 15) alebo piaty (§ 16) stupeň ochrany.

(4) Stupeň ochrany chráneného areálu, vymedzenie jeho hraníc a hraníc jeho ochranného pásma a podrobnosti o územnej ochrane chráneného areálu a jeho ochranného pásma vrátane ich územnej a časovej doby platnosti ustanoví **krajský úrad životného prostredia** všeobecne záväznou vyhláškou, ktorou sa chránený areál a jeho ochranné pásmo vyhlasuje.

§ 22

Prírodná rezervácia

(1) Lokalitu, spravidla s výmerou do 1 000 ha, ktorá predstavuje pôvodné alebo ľudskou činnosťou málo pozmenené biotopy európskeho významu alebo biotopy národného významu, alebo biotopy druhov európskeho významu, alebo biotopy druhov národného významu, môže **krajský úrad životného prostredia** vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za prírodnú rezerváciu.

(2) Prírodnú rezerváciu, spravidla predstavujúcu nadregionálne biocentrum ako súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu, môže ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom za národnú prírodnú rezerváciu.

(3) Ak sa zistia nové skutočnosti, ministerstvo môže všeobecne záväzným právnym predpisom zrušiť ustanovenie prírodnej rezervácie za národnú prírodnú rezerváciu; urobí tak vždy, ak sa národná prírodná rezervácia stane súčasťou vyhlásených zón chránenej krajinej oblasti alebo národného parku (§ 30).

(4) Na území prírodnej rezervácie a národnej prírodnej rezervácie platí štvrtý (§ 15) alebo piaty (§ 16) stupeň ochrany.

(5) V prípade ohrozenia prírodnej rezervácie alebo národnej prírodnej rezervácie návštevnosťou môže orgán ochrany prírody rozhodnúť o jej uzavretí alebo o uzavretí jej časti pre verejnosť alebo dočasne obmedziť vstup do nej alebo do jej časti. Zákaz alebo obmedzenie vstupu je orgán ochrany prírody povinný vopred prerokovať s dotknutými obcami.

(6) Stupeň ochrany prírodnej rezervácie alebo národnej prírodnej rezervácie, vymedzenie jej hraníc a hraníc jej ochranného pásma a podrobnosti o územnej ochrane prírodnej rezervácie alebo národnej prírodnej rezervácie a jej ochranného pásma vrátane ich územnej a časovej doby platnosti ustanoví **krajský úrad životného prostredia** všeobecne záväznou vyhláškou.

§ 23

Prírodná pamiatka

(1) Bodové, líniové alebo iné maloplošné ekosystémy, ich zložky alebo prvky, spravidla s výmerou do 50 ha, ktoré majú vedecký, kultúrny, ekologický, estetický alebo krajinotvorný význam, môže **krajský úrad životného prostredia** vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za prírodnú pamiatku.

(2) Jedinečnú prírodnú pamiatku, ktorá predstavuje súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu, môže ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom za národnú prírodnú pamiatku.

(3) Ak sa zistia nové skutočnosti, ministerstvo môže všeobecne záväzným právnym predpisom zrušiť ustanovenie prírodnej pamiatky za národnú prírodnú pamiatku; urobí tak vždy, ak sa národná prírodná pamiatka stane súčasťou vyhlásených zón chránenej krajinnej oblasti alebo národného parku (§ 30).

(4) Na území prírodnej pamiatky a národnej prírodnej pamiatky platí štvrtý (§ 15) alebo piaty (§ 16) stupeň ochrany, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 24).

(5) Stupeň ochrany prírodnej pamiatky alebo národnej prírodnej pamiatky, vymedzenie jej hraníc a hraníc jej ochranného pásma a podrobnosti o územnej ochrane prírodnej pamiatky alebo národnej prírodnej pamiatky a jej ochranného pásma vrátane ich územnej a časovej doby platnosti ustanoví **krajský úrad životného prostredia** všeobecne záväznou vyhláškou.

§ 24

Jaskyňa a prírodný vodopád

(1) Jaskyňou podľa tohto zákona je človeku prístupný a prírodnými procesmi vytvorený dutý podzemný priestor v zemskej kôre, ktorého dĺžka alebo hĺbka presahuje 2 m a rozmery povrchového otvoru sú menšie ako jeho dĺžka alebo hĺbka.

(2) Prírodným vodopádom podľa tohto zákona je prírodný skalný útvar, cez ktorý vodný tok pôsobením prírodných síl bez zásahu človeka padá z výšky nad 3 m alebo preteká súvislým alebo kaskádovitým skalným zrázom strmým viac ako 75 stupňov a voda v koryte pretrváva celý rok.

(3) Jaskyne a prírodné vodopády sú prírodnými pamiatkami. Jedinečnú jaskyňu alebo prírodný vodopád, ktoré predstavujú súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu, môže ministerstvo ustanoviť za národnú prírodnú pamiatku (§ 23 ods. 2).

(4) V jaskyni je zakázané

- a) vstúpiť alebo inak preniknúť do nej; zákaz sa nevzťahuje na vstup alebo iný prienik v súvislosti s výkonom štátneho dozoru alebo inej kontrolnej činnosti, s výkonom činnosti spojenej so

- zabezpečovaním odbornej starostlivosti o jaskyňu a jej ekosystémy, ak túto činnosť vykonáva alebo obstaráva organizácia ochrany prírody, na vstup do sprístupnenej jaskyne podľa odseku 15 a na vstup do verejnosti voľne prístupnej jaskyne podľa odseku 18,
- b) poškodzovať a ničiť chemickú a mechanickú výplň jaskyne, biotopy živočíchov a ostatné zložky a prvky jaskynného ekosystému,
 - c) zbierať nerasty a skameneliny, archeologické nálezy, paleoantropologické nálezy a ich časti, chytať alebo usmrtiť živočíchy,
 - d) vykonávať činnosť meniacu stav vodných tokov, jazier a miest presakovania zrážkových vôd,
 - e) vykonávať technické geologické práce, banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom,
 - f) skladovať alebo vyrábať priemyselné výrobky, poľnohospodárske produkty a iné materiály,
 - g) táboriť, bivakovať alebo zakladať oheň,
 - h) vpustiť alebo ustajniť hospodárske zvieratá alebo domáce zvieratá,
 - i) organizovať telovýchovné, športové alebo kultúrno-výchovné podujatie, ako aj iné spoločenské podujatie prístupné verejnosti,
 - j) znečisťovať podzemné priestory,
 - k) rušiť pokoj a ticho,
 - l) umiestniť stavbu,
 - m) umiestniť reklamné alebo propagačné zariadenie, informačnú tabuľu neslúžiacu na ochranu jaskyne alebo robiť reklamu na vstup do nesprístupnenej jaskyne.

(5) V jaskyni sa súhlas orgánu ochrany prírody vyžaduje na

- a) zriadenie výskumnej stacionárnej stanice alebo výskumnej plochy,
- b) sprístupnenie a prevádzkovanie jaskyne alebo jej časti na kultúrno-výchovné účely, liečebné účely a na iné verejné sprístupnenie (ďalej len "sprístupnenie jaskyne"),
- c) vykonávanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, v oblasti civilnej ochrany, Hasičským a záchranným zborom, horskou službou alebo zložkami integrovaného záchranného systému,
- d) inštaláciu alebo použitie zariadenia na svetelné a hlukové efekty, najmä na ohňostroj, laserové zariadenie, intenzívny svetelný zdroj, reprodukovateľnú hudbu,
- e) nakrúcanie filmu.

(6) V prírodnom vodopáde je zakázané

- a) vykonávať činnosť meniacu vodný tok alebo vodný režim nad prírodným vodopádom,
- b) poškodzovať, zasiahnuť alebo ničiť skalný útvar prírodného vodopádu,
- c) vykonávať skalolezeckú alebo lezeckú činnosť na skalných útvaroch prírodného vodopádu,
- d) kúpanie v toku v bezprostrednej blízkosti nad prírodným vodopádom alebo pod prírodným vodopádom.

(7) V prírodnom vodopáde sa súhlas orgánu ochrany prírody vyžaduje na

- a) umiestnenie zariadenia na vodnom toku nad prírodným vodopádom okrem zariadenia, ktoré slúži správe vodného toku,
- b) preháňanie a napájanie hospodárskych zvierat na vodnom toku nad prírodným vodopádom vo vzdialenosti do 100 metrov proti toku od skalného stupňa, cez ktorý voda prepadá.

(8) Ak si to vyžaduje záujem ochrany jaskyne alebo prírodného vodopádu, môže **krajský úrad životného prostredia** vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou ich ochranné pásmo, a to rovnakým postupom, akým sa vyhlasuje prírodná pamiatka (§ 50). Ak ide o vývojovo súvisiace jaskyne alebo jaskyne nachádzajúce sa blízko seba, všeobecne záväznú vyhlášku o vyhlásení ochranného pásma môže vydať ten **krajský úrad životného prostredia**, v ktorého územnom obvode je najväčšia časť ochranného pásma jaskyne.

(9) Na území ochranného pásma jaskyne je zakázané

- a) vykonávať činnosti uvedené v odseku 4 písm. d) až f) a l),
- b) vykonávať pozemnú a leteckú aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, herbicídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti,
- c) ustajniť hospodárske zvieratá alebo umiestniť košiar,
- d) ťažiť drevnú hmotu holorubným hospodárskym spôsobom,
- e) zakladať oheň mimo uzavretých stavieb.

(10) V ochrannom pásme jaskyne sa súhlas orgánu ochrany prírody vyžaduje na

- a) vykonávanie činností uvedených v odseku 5 písm. c),
- b) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka,
- c) umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiaceho správe vodného toku,
- d) likvidáciu geologického diela alebo geologického objektu,
- e) výstavbu lesnej cesty alebo zväžnice,
- f) rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov,
- g) táborenie, vykonávanie horolezeckých, skalolezeckých výstupov alebo skialpinizmu,
- h) vjazd a státie motorového vozidla alebo záprahového vozidla na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie a parkoviska; § 13 ods. 3 platí rovnako,
- i) organizovanie telovýchovného, športového alebo kultúrno-výchovného podujatia, ako aj iného verejnosti prístupného spoločenského podujatia.

(11) V ochrannom pásme prírodného vodopádu je zakázané

- a) vykonávať činnosť bezprostredne meniacu vodný režim toku nad prírodným vodopádom,
- b) ťažiť riečny materiál z koryta vodného toku nad prírodným vodopádom,
- c) poškodzovať evorzné tvary vytvorené v mieste dopadu vody na dne toku pod prírodným vodopádom,

- d) umiestniť zariadenie na vodnom toku nad prírodným vodopádom okrem zariadenia, ktoré slúži správe vodného toku,
- e) vykonávať technické geologické práce, banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom.

(12) V ochrannom pásme prírodného vodopádu sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

- a) umiestnenie stavby,
- b) ťažbu drevnej hmoty holorubným hospodárskym spôsobom,
- c) výstavbu lesnej cesty alebo zväžnice,
- d) likvidáciu geologického diela alebo geologického objektu,
- e) vykonávanie terénnych úprav, prác alebo zariadení,
- f) rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov.

(13) Ak pri stavebných prácach, geologických prácach, banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom, prípadne inej technickej činnosti dôjde k objaveniu jaskyne, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá jaskyňu objavila, je povinná zastaviť práce a neodkladne nahlásiť objavenie jaskyne orgánu ochrany prírody. Orgán ochrany prírody nariadi prieskum a výskum novoobjavenej jaskyne, ktorý zabezpečí organizácia ochrany prírody alebo oprávnené osoby na prieskum a výskum jaskýň (§ 56 ods. 1). O spôsobe pokračovania prác rozhodne orgán ochrany prírody.

(14) Ak k objaveniu jaskyne alebo časti jaskyne dôjde pri prieskume a výskume vykonávanom na základe súhlasu orgánu ochrany prírody (§ 56 ods. 1), súhlas na prieskum a výskum sa vzťahuje aj na objavenú jaskyňu alebo jej časti.

(15) Súhlas na sprístupnenie jaskyne alebo jej časti podľa odseku 5 písm. b) možno vydať pre jaskyne, v ktorých bol uskutočnený komplexný speleologický prieskum a výskum, a ak nedôjde k

- a) degradácii alebo devastácii jej prírodných a kultúrnych hodnôt nadmerným zásahom do horninového prostredia, chemickej a mechanickej výplne a vodného režimu,
- b) poškodeniu biotopov vzácnych alebo ohrozených živočíchov, archeologických alebo paleoantropologických nálezov,
- c) poškodeniu prírodných hodnôt na povrchu jaskyne.

(16) Na sprístupnenie jaskyne dáva súhlas ten orgán ochrany prírody, v ktorého územnom obvode je najväčšia časť jaskyne, ktorý ho vydá po dohode s orgánmi ochrany prírody, na ktorých území sú ostatné časti jaskyne, a so súhlasom správcu jaskyne.

(17) V sprístupnenej jaskyni alebo jej časti sa možno pohybovať len so sprievodcom po označených trasách, ktoré sú zakreslené v dokumentácii ochrany prírody [§ 54 ods. 2 písm. d)], a musí byť zaistený bezpečný pohyb návštevníkov. 62)

(18) Jaskyne alebo časti jaskýň, v ktorých nehrozí nebezpečenstvo poškodenia ich prírodných a kultúrnych hodnôt a v ktorých je zaistený bezpečný pohyb návštevníkov, 62) môže orgán ochrany prírody po dohode so správcou jaskýň vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za verejnosti voľne prístupné

jaskyne.

(19) Orgán ochrany prírody, v ktorého územnom obvode je najväčšia časť sprístupnenej jaskyne alebo verejne voľne prístupnej jaskyne, po dohode s orgánmi ochrany prírody, na ktorých území sú ostatné časti jaskyne, a po prerokovaní so správcom jaskyne vydá všeobecne záväznou vyhláškou návštevný poriadok jaskyne; upraví v ňom najmä podrobnosti o územnej ochrane a využívaní jaskyne a o správaní sa návštevníkov.

(20) Jaskyne ako vlastníctvo Slovenskej republiky 63) spravuje organizácia ochrany prírody zriadená ministerstvom. Prevod správy jaskyne a prenechanie jaskyne do nájmu môže správca uskutočniť len s predchádzajúcim súhlasom ministerstva. Jaskyňu možno prenechať do nájmu iba na čas určitý, najviac na tri roky; po jeho skončení možno nájom dojednať opätovne.

(21) Podrobnosti o územnej ochrane jaskyne alebo prírodného vodopádu vrátane ich územnej a časovej doby platnosti ustanoví všeobecne záväzná vyhláška, ktorú vydá **krajský úrad životného prostredia**; ak sa vyhlasuje ochranné pásmo jaskyne alebo ochranné pásmo prírodného vodopádu, všeobecne záväznou vyhláškou tohto úradu sa ustanovia aj podrobnosti o územnej ochrane ochranného pásma vrátane ich územnej a časovej doby platnosti a vymedzia sa jeho hranice. Ak sa jaskyňa, prírodný vodopád alebo ochranné pásmo nachádzajú v územných obvodoch viacerých **krajských úradov životného prostredia**, všeobecne záväznú vyhlášku vydá ten z nich, v ktorého územnom obvode je najväčšia časť jaskyne, prírodného vodopádu alebo ochranného pásma po dohode s orgánmi ochrany prírody, v ktorých územných obvodoch sú ostatné časti jaskyne, prírodného vodopádu alebo ochranného pásma.

(22) Podrobnosti o žiadosti na vydanie súhlasu na sprístupnenie jaskyne a o sprístupňovaní jaskyne ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

62) Úprava Slovenského banského úradu č. 3000/1975, ktorou sa vydáva predpis o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o bezpečnosti prevádzky pri sprístupňovaní prírodných jaskýň a ich udržiavaní v bezpečnostnom stave (bezpečnostný predpis pre jaskyne) v znení neskorších predpisov (registrovaná v čiastke 33/1975 Zb.).

63) Čl. 4 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z.z.

§ 25

Chránený krajinný prvok

(1) Významný krajinný prvok, ktorý plní funkciu biocentra, biokoridoru alebo interakčného prvku najmä miestneho alebo regionálneho významu, môže **obvodný úrad životného prostredia** všeobecne záväznou vyhláškou vyhlásiť za chránený krajinný prvok.

(2) Na území chráneného krajinného prvku platí druhý (§ 13), tretí (§ 14), štvrtý (§ 15) alebo piaty (§ 16) stupeň ochrany.

(3) Stupeň ochrany chráneného krajinného prvku, vymedzenie jeho hraníc a podrobnosti o jeho územnej ochrane vrátane ich územnej a časovej doby platnosti ustanoví **obvodný úrad životného prostredia** všeobecne záväznou vyhláškou, ktorou sa toto chránené územie vyhlasuje.

§ 26

Chránené vtáčie územie

(1) Biotopy druhov vtákov európskeho významu a biotopy sťahovavých druhov vtákov možno na účel zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania vyhlásiť za chránené vtáčie územia.

(2) Ministerstvo obstaráva národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území (ďalej len "zoznam vtáčích území"), ktorý schvaľuje vláda uznesením. Zoznam vtáčích území vláda po jeho schválení zasiela Európskej komisii.

(3) Zoznam vtáčích území, ktorý obsahuje názov lokality navrhovaného chráneného vtáčieho územia, katastrálne územie, v ktorom sa lokalita nachádza, výmeru lokality a odôvodnenie návrhu ochrany, uverejňuje ministerstvo vo svojom vestníku.

(4) Pri posudzovaní vplyvov akejkoľvek činnosti na životné prostredie podľa osobitného predpisu, 64) pri povoľovaní tejto činnosti, ako aj pri inej činnosti podľa tohto zákona sa navrhované chránené vtáčie územie zaradené do schváleného zoznamu vtáčích území považuje odo dňa schválenia tohto zoznamu za chránené územie vyhlásené podľa tohto zákona.

(5) V chránenom vtáčom území sa zakazuje vykonávať činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet jeho ochrany.

(6) Ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom vyhlási biotopy druhov vtákov európskeho významu a biotopy sťahovavých druhov vtákov uvedené v schválenom zozname vtáčích území za chránené vtáčie územie a ustanoví vymedzenie hraníc chráneného vtáčieho územia a zoznam činností podľa odseku 5 vrátane územného a časového obmedzenia ich výkonu.

64) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

§ 27

Územie európskeho významu

(1) Územím európskeho významu podľa tohto zákona sa rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami,

- a) na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu alebo druhy európskeho významu, na ochranu ktorých sa vyhlasujú chránené územia,
- b) ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít obstaraným

ministerstvom a prerokovaným s ministerstvom pôdohospodárstva (ďalej len "národný zoznam").

(2) Do národného zoznamu môžu byť zaradené len lokality, pre ktoré bol vypracovaný návrh podľa § 54 ods. 9 písm. b).

(3) Ministerstvo prerokuje s vlastníkmi (správcami, nájomcami) pozemkov dotknutých zamýšľanou ochranou zaradenie navrhovaného územia európskeho významu do národného zoznamu; súčasťou prerokovania je najmä odôvodnenie zaradenia lokality do národného zoznamu, vymedzenie činností, na výkon ktorých je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody alebo výkon ktorých je zakázaný podľa tohto zákona, a spôsob náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania (§ 61).

(4) Národný zoznam prerokúva vláda, ktorá ho po odsúhlasení zasiela Európskej komisii na schválenie.

(5) Národný zoznam, ktorý obsahuje názov lokality navrhovaného územia európskeho významu, katastrálne územie, v ktorom sa lokalita nachádza, výmeru lokality, stupeň územnej ochrany navrhovaného územia európskeho významu **vrátane územnej a časovej doby platnosti podmienok ochrany** a odôvodnenie návrhu ochrany, sa po jeho odsúhlasení vládou ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá ministerstvo.

(6) Národný zoznam sa priebežne aktualizuje, a to najmä na základe stanoviska Európskej komisie o potrebe rozšírenia národného zoznamu o ďalšie lokality; ustanovenia odsekov 2, 3 a 5 platia rovnako.

(7) Navrhované územie európskeho významu uvedené v národnom zozname ustanovenom podľa odseku 5 sa považuje za chránené územie vyhlásené podľa tohto zákona so stupňom ochrany uvedenom v národnom zozname. Pri posudzovaní vplyvov akejkoľvek činnosti na životné prostredie podľa osobitného predpisu, 64) pri povoľovaní tejto činnosti, ako aj inej činnosti podľa tohto zákona sa postupuje v súlade so stupňom ochrany navrhovaného územia európskeho významu, tak ako vo vyhlásenom chránenom území.

(8) Navrhované územie európskeho významu sa môže nachádzať aj na chránenom území [§ 17 ods. 1 písm. a) až g)], ako aj v jeho ochrannom pásme. Ak stupeň ochrany na navrhovanom území európskeho významu a na vyhlásenom chránenom území a v jeho ochrannom pásme je rôzny, platia na spoločnom území podmienky ochrany určené **neskorším právnym predpisom**.

(9) Vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku je povinný odo dňa účinnosti všeobecne záväzného predpisu podľa odseku 5 až do vyhlásenia navrhovaného územia európskeho významu za chránené územie podľa § 17 strpieť za náhradu obmedzenia vyplývajúce z podmienok ochrany navrhovaného územia európskeho významu; ustanovenia § 61 platia rovnako.

(10) Navrhované územia európskeho významu, ktoré schválila Európska komisia, vyhlási orgán ochrany prírody za chránené územie alebo zónu chráneného územia podľa tohto zákona najneskôr do

šiestich rokov od schválenia národného zoznamu Európskou komisiou.

64) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

§ 28

Súvislá európska sústava chránených území

(1) Chránené vtáčie územia a ostatné chránené územia a ich ochranné pásma a zóny podľa § 27 ods. 10 sú súčasťou súvislej európskej sústavy chránených území, ktorej cieľom je zachovať priaznivý stav biotopov európskeho významu a priaznivý stav druhov európskeho významu.

(2) Činnosť, ktorá môže mať vplyv buď samostatne, alebo v kombinácii s inou činnosťou na navrhované chránené vtáčie územie, na územie európskeho významu alebo na územie patriace do súvislej európskej sústavy chránených území, pričom nie je nevyhnutná na zabezpečenie starostlivosti o také územie podľa dokumentácie ochrany prírody a krajiny, sa považuje za zásah do územia, ktorým môže spôsobiť podstatné zmeny v biologickej rozmanitosti, štruktúre a vo funkcii ekosystémov, ak tak rozhodol orgán ochrany prírody podľa § 28a. Taká činnosť je predmetom posudzovania jej vplyvu na životné prostredie podľa osobitného predpisu. 64) Orgán štátnej správy vydá rozhodnutie o povolení takej činnosti, iba ak taká činnosť na základe výsledku posudzovania podľa osobitného predpisu 64) nebude mať negatívny vplyv na priaznivý stav takého územia z hľadiska jeho ochrany.

(3) Ak nie sú alternatívne riešenia pri negatívnom posúdení vplyvu, tak sa činnosť môže uskutočniť len vo verejnom záujme. Ak sa na územiach patriacich do súvislej európskej sústavy chránených území vyskytujú prioritné biotopy alebo biotopy prioritných druhov, môže sa činnosť povoliť, iba ak sa týka ohrozenia ľudského zdravia, verejného poriadku, bezpečnosti Slovenskej republiky, má významný vplyv na zlepšenie životného prostredia alebo ak podľa stanoviska Európskej komisie súvisí s inými naliehavými dôvodmi z hľadiska verejného záujmu.

(4) Podnikateľ a právnická osoba vykonávajúci činnosť podľa odseku 3 sú povinní na vlastné náklady navrhnúť a vykonať opatrenia smerujúce k navráteniu poškodených alebo zničených biotopov európskeho významu alebo biotopov druhov európskeho významu a vykonať ich pred uskutočnením činnosti, ktorou budú poškodené alebo zničené.

(5) Opatrenia podľa odseku 4 pozostávajú

- a) zo zabezpečenia výskumu smerujúceho k identifikácii nového územia porovnateľného s poškodenou alebo zničenou lokalitou a zo spracovania návrhu podľa § 54 ods. 9 písm. b) alebo
- b) z uskutočnenia činností smerujúcich k zabezpečeniu priaznivého stavu lokality s výskytom biotopov európskeho významu alebo biotopov druhov európskeho významu, alebo časti lokality porovnateľnej s poškodenou alebo zničenou lokalitou.

(6) Ak poškodená alebo zničená lokalita sa nachádza na pozemku vo vlastníctve štátu, opatrenie podľa odseku 5 písm. a) sa môže realizovať len na pozemku vo vlastníctve štátu.

(7) K spôsobu a podmienkam vykonania opatrení podľa odseku 4 je osoba uvedená v odseku 4 povinná vyžiadať si predchádzajúci súhlas ministerstva. K opatreniam smerujúcim k navráteniu poškodených alebo zničených prioritných biotopov alebo biotopov prioritných druhov patriacich do súvislej európskej sústavy chránených území si ministerstvo pred vydaním súhlasu vyžiada stanovisko Európskej komisie.

(8) Ak na základe stanoviska ministerstva nemožno uskutočniť opatrenia podľa odseku 5, ministerstvo v súhlase podľa odseku 7 určí povinnosť uhradenia finančnej náhrady podľa § 6 ods. 1.

(9) Ak povinná osoba nevykoná opatrenia smerujúce k navráteniu poškodených alebo zničených biotopov európskeho významu alebo biotopov druhov európskeho významu podľa odseku 5, ministerstvo ich môže vykonať na náklady povinnej osoby.

(10) Zoznam prioritných biotopov a prioritných druhov ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo po dohode s ministerstvom pôdohospodárstva.

64) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

§ 28a

Odborné stanovisko

(1) Každý, kto zamýšľa uskutočniť činnosť uvedenú v § 28 ods. 2, je povinný doručiť návrh na začatie tejto činnosti orgánu ochrany prírody a krajiny. Orgán ochrany prírody a krajiny rozhodne v lehote do 30 dní odo dňa doručenia návrhu.

(2) Návrh na začatie činnosti obsahuje popis činnosti a lokalitu navrhovaného umiestnenia činnosti.

§ 29

Výnimky z podmienok ochrany chránených území

(1) Zákaz činnosti v druhom až štvrtom stupni ochrany neplatí, ak

- a) sa činnosť vykonáva v súvislosti s výkonom štátneho dozoru alebo inej kontrolnej činnosti, alebo
- b) ide o činnosti súvisiace so zabezpečením starostlivosti o chránené územie alebo jeho ochranné pásmo v súlade s dokumentáciou ochrany prírody a krajiny (§ 54 ods. 2) a ak takéto činnosti vykonáva alebo obstaráva organizácia ochrany prírody, alebo
- c) orgán ochrany prírody, ktorý je príslušný na povolenie výnimky, vopred určí, že činnosť je preukázateľne nevyhnutná

- na zabezpečenie starostlivosti o chránené územie alebo jeho ochranné pásmo, alebo
- d) ide o bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia človeka, majetku alebo bezpečnosti Slovenskej republiky cudzou mocou,
 - e) sa činnosť vykonáva v súvislosti s ochranou štátnej hranice alebo jej správou.

(2) Zákaz činnosti v piatom stupni ochrany neplatí v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a), d) a e).

(3) Súhlas na činnosť v prvom až piatom stupni ochrany sa nevyžaduje v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. d) a e).

§ 30

Zóny chránených území

(1) Chránené územia možno na základe stavu biotopov členiť najviac na štyri zóny, ak je to potrebné na zabezpečenie starostlivosti o ne. Zóny sa vymedzujú a odstupňujú podľa povahy prírodných hodnôt v nich tak, aby piaty stupeň ochrany bol určený v zóne A, štvrtý stupeň ochrany v zóne B, tretí stupeň ochrany v zóne C a druhý stupeň ochrany v zóne D. Stupeň ochrany určený podľa zón má prednosť pred stupňom ochrany ustanoveným týmto zákonom (§ 18 ods. 2 a § 19 ods. 2) alebo všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým bolo chránené územie vyhlásené (ustanovené).

(2) Vyhlásenie jednotlivých zón chránených území ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom orgán ochrany prírody oprávnený chránené územie podľa tohto zákona vyhlásiť (ustanoviť); **zóny v národnom parku vyhlási vláda nariadením.**

§ 31

Súkromné chránené územie a jeho ochranné pásmo

(1) Vlastník takého pozemku, ktorý spĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom pre chránený areál (§ 21), prírodnú rezerváciu (§ 22) alebo prírodnú pamiatku (§ 23) a nebol vyhlásený za chránený podľa § 17 ods. 1, môže na základe predloženého projektu ochrany (§ 54 ods. 10) požiadať **krajský úrad životného prostredia** o vyhlásenie súkromného chráneného areálu, súkromnej prírodnej rezervácie alebo súkromnej prírodnej pamiatky (ďalej len "súkromné chránené územie"). Ak to vyžaduje záujem ochrany súkromného chráneného územia, môže **krajský úrad životného prostredia** na základe žiadosti vlastníka vyhlásiť ochranné pásmo súkromného chráneného územia spôsobom, akým sa podľa tohto zákona vyhlasuje ochranné pásmo príslušného chráneného územia; ochranné pásmo možno vyhlásiť, iba ak je žiadateľ zároveň aj vlastníkom pozemku navrhovaného ochranného pásma alebo ak vlastníci dotknutých pozemkov s vyhlásením ochranného pásma súhlasia; súhlas vlastníkov zabezpečí žiadateľ.

(2) Ak pozemok spĺňa podmienky na vyhlásenie územnej ochrany podľa odseku 1, **krajský úrad životného prostredia** ho vyhlási za súkromné chránené územie a jeho ochranné pásmo všeobecne záväznou

vyhláškou, v ktorej sa ustanoví aj stupeň ochrany súkromného chráneného územia a podrobnosti o územnej ochrane súkromného chráneného územia a jeho ochranného pásma vrátane ich územnej a časovej doby platnosti. Zriadená ochrana sa zapíše v katastri nehnuteľností formou poznámky. 65)

(3) V súkromnom chránenom území a v jeho ochrannom pásme môže platiť len stupeň ochrany zodpovedajúci príslušnému chránenému územiu a jeho ochrannému pásmu podľa tohto zákona.

(4) Vlastník pozemku, na ktorom bolo vyhlásené súkromné chránené územie a jeho ochranné pásmo, je povinný ho označiť podľa § 52 ods. 3, a to do šiestich mesiacov odo dňa jeho vyhlásenia.

65) § 39 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z.z. v znení zákona č. 255/2001 Z.z.

DRUHÁ HLAVA

DRUHOVÁ OCHRANA CHRÁNENÝCH RASTLÍN, CHRÁNENÝCH ŽIVOČÍCHOV, CHRÁNENÝCH NERASTOV A CHRÁNENÝCH SKAMENELÍN

§ 32

Druhovú ochranu

Druhovú ochranu chránených rastlín, chránených živočíchov, chránených nerastov a chránených skamenelín (ďalej len "druhovú ochranu") podľa tohto zákona sa rozumie osobitná ochrana druhov rastlín, živočíchov, nerastov a skamenelín (ďalej len "chránený druh") a obmedzenie využívania vybraných druhov rastlín a živočíchov.

§ 33

Chránené druhy

(1) Druhy európskeho významu a druhy národného významu môže ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom za chránené rastliny a chránené živočíchy.

(2) Nerasty a skameneliny významné z hľadiska ich zachovania, výskytu alebo vedeckého poznania môže ministerstvo ustanoviť všeobecne záväzným právnym predpisom za chránené nerasty a chránené skameneliny.

(3) Za chránené živočíchy sa podľa tohto zákona považujú aj všetky druhy voľne žijúcich vtákov prirodzene sa vyskytujúcich na európskom území členských štátov Európskeho spoločenstva.

(4) Za chránené rastliny a chránené živočíchy sa považujú aj rastliny a živočíchy, ak najmenej jeden z ich rodičov je chránenou rastlinou alebo chráneným živočíchom podľa odseku 1 alebo je chránený podľa odseku 3 okrem poľovnej zveri.

(5) Druhy podľa odsekov 1 a 2 sa považujú za chránené v rozsahu ustanovenom všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým sa vydáva ich zoznam.

Chránená rastlina

(1) Chránenú rastlinu je zakázané

- a) poškodzovať, ničiť, trhať, vykopávať, vyrezávať, ako aj zbierať v jej prirodzenom areáli vo voľnej prírode,
- b) držať a pestovať mimo jej prirodzeného výskytu v biotope,
- c) premiestňovať alebo prepravovať,
- d) predávať, kupovať alebo vymieňať a ponúkať na účel predaja alebo výmeny,
- e) vyvážať.

(2) Zakázané je aj poškodzovať a ničiť biotop chránenej rastliny.

(3) Zákaz podľa odseku 1 písm. b) až d) sa nevzťahuje na chránenú rastlinu, ktorá nepochádza z voľnej prírody.

(4) Zákaz podľa odseku 1 písm. e) neplatí na chránenú rastlinu, ktorej vývoz upravuje osobitný predpis. 66)

(5) Ochrana podľa tohto zákona sa nevzťahuje na chránenú rastlinu v prípade, ak

- a) rastie prirodzene vo vnútri poľnohospodárskej alebo lesnej kultúry a je poškodzovaná alebo ničená v súvislosti s bežným obhospodarovaním týchto kultúr,
- b) ide o druh národného významu a ak jej držiteľ preukáže, že rastlina pochádza z dovozu.

(6) Za bežné obhospodarovanie podľa odseku 5 písm. a) sa považujú zásahy, v dôsledku ktorých nemôže dôjsť k zmene

- a) hydrologických pomerov, najmä odvodňovanie, zavlažovanie, zásah do vodného toku, manipulácia s výškou vodnej hladiny, zachytávanie prameňa a zavodňovanie,
- b) pôdneho povrchu, najmä všetky rozrušenia drnu, pôdneho horizontu, vypaľovanie a odstraňovanie lesnej hrabanky alebo
- c) chemických vlastností prostredia, najmä hnojenie organickými a priemyselnými hnojivami a používanie akýchkoľvek chemických prípravkov, ak nejde o zásah, ktorý zabezpečí podmienky existencie chránenej rastliny a jej biotopu.

(7) Na nález chránenej rastliny v súvislosti s prípravou alebo uskutočňovaním stavby sa vzťahujú osobitné predpisy. 67)

(8) Podrobnosti o druhovej ochrane chránených rastlín ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

66) Zákon č. 237/2002 Z.z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

67) § 127 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 229/1997 Z.z.

Chránený živočích

(1) Chráneného živočícha je zakázané

- a) chytať, zraňovať alebo usmrtiť v jeho prirodzenom prostredí,
- b) rušiť v jeho prirodzenom vývine, najmä ho vyrušovať v dobe rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku, migrácie,
- c) ničiť a poškodzovať jeho biotop, najmä obydlie, hniezdo, miesto rozmnožovania, získavania potravy, odpočinku, preperovania alebo zimovania,
- d) ničiť jeho vývinové štádiá vo voľnej prírode vrátane prázdnych vajec,
- e) zbierať jeho vývinové štádiá vo voľnej prírode vrátane prázdnych vajec,
- f) držať vrátane držby prázdnych vajec z voľnej prírody,
- g) chovať v ľudskej opatere,
- h) predávať, kupovať alebo vymieňať a ponúkať s cieľom predaja alebo výmeny,
- i) premiestňovať alebo prepravovať,
- j) medzidruhovo krížiť,
- k) vyvážať.

(2) Zákaz podľa odseku 1 písm. f) až i) sa nevzťahuje na chráneného živočícha, ktorý nepochádza z voľnej prírody.

(3) Zákaz podľa odseku 1 **písm. a), f), g), i) a k)** sa nevzťahuje na druhy vtákov, ktorých zoznam vydá ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom, ak boli nadobudnuté v súlade s osobitnými predpismi. 68) V prípade poľovnej zveri vydá ministerstvo všeobecne záväzný právny predpis po dohode s ministerstvom pôdohospodárstva.

(4) Zákaz podľa odseku 1 **písm. a), f) až i) a k)** sa nevzťahuje na jedince tých druhov vtákov, ktorých zoznam vydá ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom, ak boli nadobudnuté v súlade s osobitnými predpismi. 68)

(5) Zákaz podľa odseku 1 písm. **h), i) a k)** sa nevzťahuje na chráneného živočícha, ktorého **predaj, kúpu alebo vymieňanie, ponúkание s cieľom predaja a výmeny**, premiestňovanie, prepravu a vývoz upravuje osobitný predpis. 66)

(6) Na nález chráneného živočícha v súvislosti s prípravou alebo uskutočňovaním stavby sa vzťahujú osobitné predpisy. 67)

(7) Kto nájde chorého, poraneného, poškodeného alebo uhynutého chráneného živočícha v prírodnom prostredí alebo ten, kto sa o náleze dozvedel, je povinný to bezodkladne oznámiť spolu s opisom situácie, ako k nálezu došlo, orgánu ochrany prírody, ktorý určí ďalšie nakladanie s takým chráneným živočíchom. Orgán ochrany prírody vedie o oznámeniach písomnú evidenciu. Ak je nálezom poľovná zver, oznámi sa nález aj užívateľovi poľovného revíru; v takom prípade orgán ochrany prírody neurčí ďalšie nakladanie s nájdeným chráneným živočíchom. Ustanovenia § 103 ods. 2 platia primerane.

(8) Úhyn chráneného živočícha vybraného druhu držaného v ľudskej opatere a príčinu jeho úhynu je jeho držiteľ povinný preukázať potvrdením veterinárneho lekára.

(9) Podrobnosti o druhovej ochrane chránených živočíchov, o evidencii chorých, poranených alebo inak poškodených a uhynutých chránených živočíchov a zoznam vybraných druhov chránených živočíchov, ktorých úhyn sa preukazuje podľa odseku 8, ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

66) Zákon č. 237/2002 Z.z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

67) § 127 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 229/1997 Z.z.

68) Napríklad zákon č. 237/2002 Z.z., vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 346/2002 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

§ 36

Zakázané metódy a prostriedky odchyty a usmrcovania chráneného živočícha

(1) Pri odchyte a usmrcovaní chráneného živočícha je zakázané používať

- a) metódy a nevýberové prostriedky, ktoré môžu spôsobiť miestne vymiznutie alebo ohrozenie populácií jeho druhu,
- b) akékoľvek formy odchyty a zabíjania z dopravných prostriedkov.

(2) Zoznam zakázaných metód a prostriedkov odchyty a usmrcovania chránených živočíchov ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 37

Obmedzenie využívania vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov

V záujme zachovania priaznivého stavu vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, ktoré nie sú chránenými rastlinami ani chránenými živočíchmi, možno pre tieto druhy ustanoviť vybrané podmienky druhovej ochrany podľa § 34 až 36. Zoznam vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, vybraných ustanovení druhovej ochrany podľa § 34 až 36 a podrobnosti o nich vrátane ich územnej a časovej doby platnosti ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo po dohode s ministerstvom pôdohospodárstva.

§ 38

Chránený nerast a chránená skamenelina

(1) Chránený nerast a chránenú skamenelinu je zakázané

poškodzovať a ničiť.

(2) Na zber a spracúvanie chráneného nerastu a chránenej skameneliny, ako aj na obchodovanie s nimi je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody.

(3) Nález chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny je nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác, pri ktorých došlo k nálezu, povinná oznámiť bezodkladne orgánu ochrany prírody.

(4) Orgán ochrany prírody, ktorému bol nález oznámený, vydá nálezcovi na jeho požiadanie potvrdenie o oznámení nálezu a zabezpečí opatrenia potrebné na ochranu nálezu.

(5) Ochrana sa zabezpečuje na mieste prirodzeného nálezu. Ak hrozí nebezpečenstvo poškodenia alebo zničenia nálezu v dôsledku prírodných vplyvov alebo ľudskej činnosti, zabezpečí sa jeho ochrana odberom z miesta prirodzeného nálezu a uložením v zbierke štátneho múzea s prírodovedeckým zameraním.

(6) Odber podľa odseku 5 môžu vykonávať iba právnické osoby a fyzické osoby, ktorých činnosť je zameraná na vyhľadávanie, výskum, prieskum, ťažbu, zber, poznávanie alebo ochranu nerastov a skamenelín, a to na základe osobitného oprávnenia vydaného orgánom ochrany prírody.

(7) Ak chránenému nerastu alebo chránenej skameneline hrozí poškodenie, odcudzenie alebo zničenie, alebo ak by zabezpečenie jeho ochrany ohrozovalo plynulý chod prevádzkovej činnosti podnikateľa alebo právnickej osoby, je nálezca povinný vykonať jeho šetrný odber.

(8) Ak orgán ochrany prírody písomne neuplatní u nálezcu právo na vydanie nálezu v lehote troch mesiacov odo dňa jeho oznámenia, stáva sa jeho vlastníkom nálezca. V opačnom prípade má nálezca právo na nálezné do výšky desať percent spoločenskej hodnoty nálezu. Nálezca má právo aj na náhradu nevyhnutných nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti s nálezom. O náleznom a náhrade bezodkladne rozhodne orgán ochrany prírody. Nárok na nálezné a náhradu nevyhnutných nákladov zanikne, ak ho nálezca neuplatní do šiestich mesiacov odo dňa nálezu.

(9) Na nález chráneného nerastu a chránenej skameneliny v súvislosti s terénnymi úpravami alebo uskutočňovaním stavby sa vzťahujú osobitné predpisy. 67)

(10) Podrobnosti o ochrane a odbere chránených nerastov a chránených skamenelín a o ich spoločenskom ohodnocovaní ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

67) § 127 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 229/1997 Z.z.

Chránený nerast a chránenú skamenelinu možno vyviezť len so súhlasom ministerstva.

§ 40

Výnimky z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov

(1) Zákaz činnosti vo vzťahu k chráneným druhom, vybraným druhom rastlín a vybraným druhom živočíchov (§ 34 až 38) neplatí, ak sa činnosť vykonáva v súvislosti s výkonom štátneho dozoru alebo inej kontrolnej činnosti alebo ak ide o činnosti súvisiace so zabezpečením starostlivosti o chránené druhy, vybrané druhy rastlín alebo vybrané druhy živočíchov a ak takéto činnosti vykonáva alebo obstaráva organizácia ochrany prírody. **Zákaz činnosti podľa § 34 ods. 1 písm. a) (zákaz poškodzovať a ničiť chránené rastliny), ods. 2 a § 35 ods. 1 písm. b) a c) neplatí, ak taká činnosť súvisí s vykonávaním činnosti povolenej orgánom ochrany prírody v rámci územnej ochrany (§ 11 až 31) na základe výsledku posudzovania podľa osobitného predpisu, 64) podľa ktorého nebude mať posudzovaná činnosť negatívny vplyv na priaznivý stav dotknutého územia z hľadiska jeho ochrany a na priaznivý stav dotknutých druhov z hľadiska ich ochrany.**

(2) Orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov; ak ide o chránené druhy živočíchov, ktoré sú zároveň poľovnou zverou, výnimku možno povoliť až po dohode s ministerstvom pôdohospodárstva.

(3) Výnimku podľa odseku 2 možno povoliť

- a) v záujme ochrany dotknutých druhov alebo ochrany prírodných biotopov,
- b) pri predchádzaní závažných škôd, najmä na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb, chove poľovnej zveri, vodnom hospodárstve,
- c) v záujme ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľov, bezpečnosti štátu alebo z iných dôležitých verejných záujmov výrazne prevažujúcich nad záujmom ochrany prírody a krajiny vrátane sociálnych a ekonomických dôvodov s priaznivými dôsledkami na životné prostredie,
- d) na účely výskumu a vzdelávania, navrátenia druhov do ich biotopov a na držbu, pestovanie alebo chov v ľudskej opatere dotknutých druhov, ktoré sú nevyhnutné na tieto účely.

(4) Rozhodnutie o povolení výnimky podľa odseku 2 obsahuje

- a) určenie dotknutého druhu a množstva alebo počtu, pre ktorý platí,
- b) metódy, prostriedky a zariadenia povolené na odber, odchyt alebo usmrčovanie dotknutých druhov,
- c) určenie miesta a času, kedy možno vykonávať činnosť povolenú výnimkou,
- d) čas, na ktorý sa výnimka povoľuje,

- e) spôsob výkonu činnosti povolenej výnimkou,
- f) spôsob kontroly plnenia podmienok výnimky,
- g) ďalšie podmienky o spôsobe výkonu činnosti povolenej výnimkou určené v súlade s § 82 ods. 12.

§ 41

Evidencia chránených rastlín a chránených živočíchov

(1) Kto má v držbe chránené rastliny a chránené živočíchy, mimo prirodzeného výskytu v biotopoch, je povinný viesť o nich evidenciu podľa tohto zákona, ak ju nevedie podľa osobitného predpisu. 66)

(2) Evidenciu chránených rastlín tvorí

- a) evidenčný zoznam chránených rastlín (ďalej len "evidenčný zoznam"),
- b) písomný doklad preukazujúci spôsob nadobudnutia a pôvod chránených rastlín; obsahuje najmä
 1. obchodné meno podnikateľa, názov právnickej osoby alebo meno a priezvisko fyzickej osoby a adresu sídla alebo miesta podnikania podnikateľa, sídla právnickej osoby alebo trvalého pobytu fyzickej osoby, od ktorých bol jedinec nadobudnutý,
 2. vedecké meno druhu jedinca,
 3. počet nadobudnutých chránených rastlín a spôsob ich nadobudnutia,
 4. údaje preukazujúce pôvod chránených rastlín podľa § 42 ods. 1,
 5. dátum nadobudnutia jedinca chránenej rastliny, napríklad dátum, keď bol jedinec odobratý z voľnej prírody alebo umelo rozmnožený.

(3) Evidenciu podľa odseku 2 písm. a) vedie ten, kto má v držbe živé jedince chránených rastlín. Evidenčný zoznam predkladá **obvodnému úradu životného prostredia** raz ročne do 31. januára na overenie a potvrdenie správnosti vedenia evidencie za predchádzajúci kalendárny rok. Evidenčné číslo v evidenčnom zozname určuje ministerstvom poverená organizácia ochrany prírody na základe písomnej žiadosti držiteľa chránenej rastliny.

(4) Evidenciu podľa odseku 2 písm. b) vedú držitelia ostatných chránených rastlín.

(5) Evidenciu živých chránených živočíchov tvorí

- a) druhová karta chráneného živočícha a jeho vývinových štádií (ďalej len "druhová karta"),
- b) kniha držby a chovu chráneného živočícha v ľudskej opatere (ďalej len "kniha chovu").

(6) Evidenciu chránených živočíchov, o ktorých sa nevedie evidenciu podľa odseku 5, tvorí písomný doklad preukazujúci spôsob nadobudnutia a pôvod chránených živočíchov, ktorý obsahuje najmä

- a) obchodné meno podnikateľa, názov právnickej osoby alebo meno

- a priezvisko fyzickej osoby a adresu sídla alebo miesta podnikania podnikateľa, sídla právnickej osoby alebo trvalého pobytu fyzickej osoby, od ktorých bol jedinec nadobudnutý,
- b) vedecké meno druhu jedinca,
 - c) počet nadobudnutých chránených živočíchov a spôsob ich nadobudnutia,
 - d) údaje preukazujúce pôvod chránených živočíchov podľa § 42 ods. 1,
 - e) dátum nadobudnutia jedinca chráneného živočícha, napríklad dátum, keď bol jedinec odobratý z voľnej prírody alebo umelo odchovaný.

(7) Evidenciu podľa odseku 5 písm. a) vedú o živých plazoch, vtákoch a cicavcoch ich držitelia; ak sú držiteľmi podnikatelia, ktorí tieto živočíchy kupujú alebo predávajú, sú povinní druhové karty vedené o takých živočíchoch v záhlaví označiť slovom "obchod".

(8) Každú zmenu v druhovej karte oznamuje ten, kto ju vedie, **obvodnému úradu životného prostredia** raz ročne do 31. januára za predchádzajúci kalendárny rok písomne doručením kópie druhovej karty s vyznačenou zmenou alebo osobitného listu.

(9) Evidenciu podľa odseku 5 písm. b) vedú o živých bezstavovcoch, rybách a obojživelníkoch ich držitelia. Títo držitelia predkladajú knihu chovu **obvodnému úradu životného prostredia** raz ročne do 31. januára na overenie a potvrdenie správnosti vedenia evidencie za predchádzajúci kalendárny rok. Evidenčné číslo v knihe chovu určuje ministerstvom poverená organizácia ochrany prírody na základe písomnej žiadosti držiteľa chráneného živočícha.

(10) Múzea s prírodovedným zameraním pri zbierkovej činnosti vedú evidenciu chránených rastlín a chránených živočíchov iba podľa osobitného predpisu. 69)

(11) Botanické záhrady, arboréta, vysoké školy s prírodovedným zameraním a stredné školy s prírodovedným zameraním, Slovenská akadémia vied a ďalšie vedecké inštitúcie, ktoré vykonávajú vedeckovýskumnú činnosť, každoročne najneskôr do konca marca nasledujúceho roka odovzdajú príslušnému **obvodnému úradu životného prostredia** zoznam držaných alebo pestovaných chránených rastlín alebo držaných alebo chovaných v ľudskej opatere chránených živočíchov, ktorý obsahuje najmä

- a) názov výskumnej úlohy, v ktorej rámci sa zber alebo odchyt chránených druhov uskutočnil,
- b) meno riešiteľa výskumnej úlohy,
- c) zoznam chránených druhov, ich počet, lokalitu, kde boli zbierané alebo odchytené,
- d) zoznam inak nadobudnutých jedincov chránených druhov.

(12) Držiteľ chránených druhov, ktorý je povinný uviesť v evidencii podľa tohto zákona údaje o totožnosti nového držiteľa jedinca, je oprávnený od neho vyžadovať preukázanie totožnosti; 70) bez preukázania totožnosti nemôže pôvodný držiteľ jedinca chráneného druhu odovzdať.

(13) Vedenie evidencie o chránených druhoch sa považuje za jej vedenie podľa tohto zákona, len ak sú v nej uvedené úplné a pravdivé údaje; za neúplné a nepravdivé údaje sa nepovažujú zrejme chyby v písaní a počítaní. Odo dňa prvého uvedenia neúplného alebo nepravdivého údaja v evidencii, sa táto nepovažuje za evidenciu vedenú podľa tohto zákona.

(14) Kto má v držbe chránené druhy, mimo prirodzeného výskytu v biotopoch, je povinný

- a) na požiadanie orgánu ochrany prírody podľa § 65 až 68
 1. preukázať svoju totožnosť platným dokladom totožnosti, 70)
 2. predložiť evidenciu o chránených druhoch podľa tohto zákona,
 3. umožniť mu vykonať podrobnú identifikáciu a označenie jedinca chránených druhov,
 4. preukázať spôsob nadobudnutia jedinca chránených druhov,
- b) uchovávať evidenciu po dobu piatich rokov od vykonania posledného zápisu.

(15) Podrobnosti o vedení evidencie a obsah a vzory evidenčného zoznamu, druhovej karty a knihy chovu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

-
- 66) Zákon č. 237/2002 Z.z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
 - 69) Zákon č. 115/1998 Z.z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty v znení neskorších predpisov. Vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 342/1998 Z.z. o odbornej správe múzejných zbierkových predmetov a galerijných zbierkových predmetov.
 - 70) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1993 Z.z. o občianskych preukazoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 381/1997 Z.z. o cestovných dokladoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

§ 42

Preukázanie pôvodu chránených rastlín a chránených živočíchov

(1) Kto má v držbe chránené rastliny alebo chránené živočíchy, mimo prirodzeného výskytu v biotopoch, je povinný na požiadanie orgánu ochrany prírody podľa § 65 až 68 preukázať, že takýto jedinec

- a) pochádza z voľnej prírody alebo
- b) je z potomstva prvej generácie, alebo
- c) je z potomstva druhej generácie a potomstva ďalších generácií, alebo
- d) je zaisteným, prepadnutým, zhabaným alebo nájdeným jedincom (ďalej len "pôvod").

(2) Držiteľ jedinca chráneného druhu, na ktorého držbu sa

nevzťahuje zákaz podľa tohto zákona, je povinný preukázať pôvod

- a) výnimkou na získanie jedinca chráneného druhu z voľnej prírody podľa tohto zákona,
- b) preukazom o pôvode chráneného živočícha (ďalej len "preukaz o pôvode") alebo
- c) iným písomným dokladom, ktorý musí obsahovať najmenej náležitosti podľa § 41 ods. 2 písm. b) alebo § 41 ods. 6.

(3) Písomný doklad podľa odseku 2 písm. c) možno predložiť, iba ak sa na jedinca chráneného druhu nevzťahuje povinnosť mať doklad podľa písmena a) alebo b).

(4) Držiteľ živých plazov, vtákov a cicavcov je povinný zabezpečiť a vyplniť preukaz o ich pôvode.

(5) Evidenčné číslo v preukaze o pôvode určuje ministerstvom poverená organizácia ochrany prírody na základe písomnej žiadosti držiteľa chráneného živočícha.

(6) Pôvod chráneného živočícha v preukaze o pôvode určuje **obvodný úrad životného prostredia** na základe písomných podkladov predložených držiteľom jedinca chráneného živočícha

- a) po predložení
 1. výnimky ministerstva na odchyt alebo zber daného jedinca chráneného živočícha z voľnej prírody kódom "W",
 2. dokladu o tom, že chránený živočích sa stal vlastníctvom štátu, kódom "I", ktorý sa používa spolu s iným kódom, napríklad "I/W"; pri posudzovaní pôvodu potomstva je určujúcim kód uvedený za lomkou,
- b) kódom "N", ak
 1. ide o chráneného živočícha, ktorý nebol chránený do nadobudnutia účinnosti tohto zákona,
 2. držiteľ začal viesť o ňom evidenciu v lehote podľa § 104 ods. 6 a
 3. nemožno mu určiť pôvod podľa písmena a), c) a d),
- c) kódom "F", ak aspoň jeden z rodičov má v preukaze o pôvode vydanom v súlade s písm. a) uvedený pôvod "W" a ani jeden z nich nemá pôvod "N",
- d) kódom "C", ak ani jeden z rodičov nemá v preukaze o pôvode vydanom v súlade s písm. a) a b) uvedený pôvod "W" ani "N",
- e) kódom "N/F", ak jeden z rodičov má v preukaze o pôvode vydanom v súlade s písm. b) uvedený pôvod "N"; pri posudzovaní pôvodu potomstva je určujúcim kód uvedený za lomkou alebo
- f) v súlade so stanoviskom ministerstva, ak držiteľ predloží iný písomný doklad, ako je uvedený v písmenách a) až e), alebo ak jeden z rodičov má uvedený v preukaze o pôvode vydanom pred účinnosťou tohto zákona neznámy pôvod.

(7) **Obvodný úrad životného prostredia** určí pôvod do 30 dní od doručenia kompletných podkladov podľa odseku 6 písm. a) až e) a v prípade podľa odseku 6 písm. f) do 60 dní od doručenia žiadosti o určenie pôvodu a potvrdí preukaz o pôvode odtlačkom pečiatky **obvodného úradu životného prostredia** a podpisom zodpovedného zamestnanca. Ak nemožno určiť pôvod jedinca chráneného živočícha podľa odseku 6, **obvodný úrad životného**

prostredia preukaz o pôvode nepotvrdí.

(8) Preukaz o pôvode je neplatný, ak

- a) nie je potvrdený odtlačkom pečiatky **obvodného úradu životného prostredia** a podpisom zodpovedného zamestnanca alebo
- b) sa preukáže, že
 1. pôvod jedinca chráneného živočícha bol určený v rozpore s odsekom 6, alebo
 2. bol vydaný na základe nepravdivých údajov.

(9) Držiteľ neplatného preukazu o pôvode je povinný bezodkladne odovzdať jeho originál na písomnú výzvu orgánu ochrany prírody podľa § 65 až 68.

(10) Na akýkoľvek iný doklad, ktorý bol vydaný na základe neplatného preukazu o pôvode sa neprihliada.

(11) Nový preukaz o pôvode jedincov chránených živočíchov, na ktoré už bol raz vydaný neplatný preukaz, možno vydať, ak vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy nevyhnutné na preukázanie pôvodu podľa odseku 6.

(12) Pri každom prevode jedinca chráneného živočícha je pôvodný držiteľ povinný odovzdať novému držiteľovi spolu s jedincom chráneného živočícha aj originál preukazu o pôvode. Nový držiteľ je povinný nadobudnúť jedinca chráneného živočícha len spolu s preukazom o pôvode. Preukaz o pôvode sprevádza jedinca chráneného živočícha pri každom jeho premiestnení. Pri strate alebo krádeži jedinca chráneného živočícha jeho posledný držiteľ je povinný bezodkladne doručiť originál preukazu o pôvode **obvodnému úradu životného prostredia** príslušnému podľa jeho miesta trvalého pobytu, sídla alebo miesta podnikania.

(13) Preukaz o pôvode potvrdený podľa odseku 7 je verejnou listinou.

(14) Ustanovenia podľa odsekov 1 až 13 sa nevzťahujú na chránené rastliny a chránené živočíchy, na ktoré sa vzťahuje preukazovanie pôvodu podľa osobitného predpisu. 66)

(15) Obsah a vzor preukazu o pôvode a postup pri zabezpečovaní a vyplňaní preukazu o pôvode ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

66) Zákon č. 237/2002 Z.z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

§ 43

Nezameniteľné označenie chráneného živočícha

(1) Držiteľ živého jedinca chráneného živočícha ustanoveného podľa odseku 5 je povinný ho nezameniteľne označiť pod dohľadom zamestnanca **obvodného úradu životného prostredia** alebo ním poverenej organizácie ochrany prírody, ak **obvodný úrad životného**

prostredia neurčí inak. Náklady na nezameniteľné označenie jedinca chráneného živočícha znáša ten, kto ho má v držbe.

(2) Pri strate alebo znehodnotení nezameniteľného označenia je držiteľ jedinca chráneného živočícha povinný o tom bezodkladne písomne informovať **obvodný úrad životného prostredia**. Opätovné označenie jedinca chráneného živočícha sa vykonáva podľa odseku 1. O novom nezameniteľnom označení jedinca chráneného živočícha vedie **obvodný úrad životného prostredia** osobitnú evidenciu a bezodkladne informuje orgán ochrany prírody podľa § 66.

(3) Nezameniteľné označenie uhynutého alebo usmrteného jedinca chráneného živočícha sa nesmie znovu použiť na označenie jedinca chráneného živočícha s výnimkou prípadu, ak sa uhynutý alebo usmrtený jedinec chráneného živočícha ponecháva ako dermoplastický preparát vcelku.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa nevzťahujú na chráneného živočícha, na ktorého sa vzťahuje povinnosť jeho nezameniteľného označenia podľa osobitného predpisu. 66)

(5) Spôsoby nezameniteľného označovania, lehoty na označovanie, zoznam druhov, ktoré sa nezameniteľne označujú, prípady, keď sa nezameniteľné označenie nevykonáva a iné podrobnosti o nezameniteľnom označovaní ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

66) Zákon č. 237/2002 Z.z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

§ 44

Zoologická záhrada

(1) Zoologická záhrada je stále zariadenie na držbu živočíchov a ich chov v ľudskej opatere na účel ich vystavovania verejnosti najmenej sedem dní v roku vrátane zariadenia na držbu a predvádzanie živočíchov z radu veľrybotvarých (delfinárium) a zariadenia na chov plazov, obojživelníkov a ďalších živočíchov z taxonomicky nižších skupín v sklenených alebo podobných chovných zariadeniach (terárium). Za zoologickú záhradu sa nepovažujú

- a) cirkusy a im podobné zariadenia,
- b) obchody so živočíchmi,
- c) akváriá ako zariadenia na chov rýb a ďalších vodných živočíchov nižších skupín, ak ich prevádzkovatelia nie sú držiteľmi súhlasu na zriadenie zoologickej záhrady podľa tohto zákona,
- d) zariadenia na držbu živočíchov a ich chov v ľudskej opatere, v ktorých sa nevystavujú na verejnosti cicavce v množstve väčšom ako 30 jedincov z 15 druhov alebo vtáky v množstve väčšom ako 50 jedincov z 15 druhov okrem delfinárií,
- e) zariadenia na záchranu chránených živočíchov podľa § 45.

(2) Na zriadenie a prevádzkovanie zoologickej záhrady je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody; súhlas sa vydáva na čas

určitý, najviac na štyri roky.

(3) Názov "zoologická záhrada", "zoo", "zoopark", "zoosafari" alebo "delfinárium" môžu používať iba zariadenia, ktoré majú súhlas podľa odseku 2.

(4) Súhlas podľa odseku 2 vydáva orgán ochrany prírody na základe žiadosti žiadateľa, ktorým je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má záujem o prevádzkovanie zoologickej záhrady. Žiadosť obsahuje

- a) identifikačné údaje žiadateľa, a to: obchodné meno podnikateľa, názov právnickej osoby alebo meno a priezvisko fyzickej osoby, identifikačné číslo (IČO) alebo rodné číslo, adresu sídla alebo miesta podnikania podnikateľa, sídla právnickej osoby alebo trvalého pobytu fyzickej osoby,
- b) názov a umiestnenie zoologickej záhrady,
- c) právnu formu žiadateľa,
- d) označenie vlastníka (zriaďovateľa) zoologickej záhrady, ak nie je totožný so žiadateľom, a údaje o ňom podľa písmen a) a c),
- e) základné ekonomické údaje o zoologickej záhrade za tri prechádzajúce kalendárne roky, najmä príjmy (výnosy), výdavky (náklady), ekonomická sebestačnosť, hodnota majetku, dotácie zo štátnych a verejných zdrojov, dotácie z iných zdrojov, počet návštevníkov; ak zoologická záhrada existuje kratšiu dobu, uvedú sa údaje za túto dobu; ak ide o novozriaďovanú zoologickú záhradu, uvedú sa predpokladané údaje na jeden rok,
- f) zoznam živočíchov, ktoré sú alebo budú v zoologickej záhrade držané, spracovaný podľa jednotlivých radov,
- g) prehľad účasti na aktivitách uvedených v odseku 5 písm. a) prvom a druhom bode; novozriaďované zoologické záhrady uvedú plánovanú účasť na týchto aktivitách,
- h) údaje a doklady preukazujúce splnenie podmienok na vydanie súhlasu na zriadenie zoologickej záhrady, najmä stanovisko Štátnej veterinárnej a potravinovej správy 71) potvrdzujúce splnenie podmienok podľa odseku 5 písm. a) tretieho až piateho bodu.

(5) Súhlas na zriadenie a prevádzkovanie zoologickej záhrady možno vydať, len ak

- a) žiadateľ o vydanie súhlasu preukáže a orgán ochrany prírody miestnou ohliadkou overí, že žiadateľ
 1. sa zúčastňuje na výskume zameranom na ochranu druhov, odborných školeniach a tréningoch venovaných rozvoju skúseností a zručností potrebných na zachovanie druhu, na výmene informácií vo vzťahu k ochrane druhov živočíchov alebo na chove v ľudskej opatere chránených živočíchov, na ich odborne zaistenej reintrodukcii alebo repatriácii do voľnej prírody s cieľom uchovať biologickú rozmanitosť,
 2. uskutočňuje výchovu verejnosti k ochrane prírody a biologickej rozmanitosti, a to najmä poskytovaním informácií o vystavených druhoch, ich prirodzenom prostredí a úlohe v ekosystémoch,
 3. drží živočíchy v podmienkach, ktoré uspokojujú ich biologické, fyziologické a etologické potreby a vytvárajú predpoklady na ďalšie zachovanie druhu, a to najmä

- vytvorením druhovo špecifických chovných podmienok a priestorov s druhovo špecifickým obohatením,
4. má pre držané živočíchy zabezpečený program preventívnej a liečebnej veterinárnej starostlivosti a podávania potravy,
 5. má zariadenie na držbu živočíchov zabezpečené pred ich únikom a proti vniknutiu vonkajších škodlivých a nebezpečných organizmov, šíreniu parazitov, nákazlivých chorôb a organizmov,
 6. vedie o držaných chránených živočichochoch evidenciu podľa § 41,
- b) žiadateľ o vydanie súhlasu je dôveryhodnou osobou,
- c) vydanie súhlasu odporučí vo svojom stanovisku Komisia pre zoologické záhrady (ďalej len "komisia").

(6) Za dôveryhodnú osobu sa na účely odseku 5 písm. b) považuje žiadateľ,

- a) ktorý nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin ohrozenia životného prostredia spáchaný z nedbanlivosti; 72) u právnickej osoby musí túto podmienku spĺňať jej štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu, a
- b) ktorému nebola uložená pokuta alebo iná sankcia za porušenie povinností podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu 66) v období dvoch rokov pred podaním žiadosti.

(7) Skutočnosti podľa odseku 6 písm. a) sa preukazujú výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace, alebo ak ide o cudzinca obdobným potvrdením o bezúhonnosti vydaným príslušným orgánom štátu jeho trvalého pobytu alebo orgánom štátu, kde sa obvykle zdržiava; ak tieto dokumenty príslušné štáty nevydávajú, nahradí ich fyzická osoba čestným vyhlásením.

(8) Úlohou komisie je

- a) preskúmavať a posudzovať obsah podaných žiadostí o vydanie súhlasu podľa odseku 2 z hľadiska splnenia podmienok podľa odseku 5 písm. a),
- b) pripravovať stanoviská ako odborný podklad na vydávanie súhlasu ministerstva podľa odseku 2,
- c) pripravovať stanoviská k uzavretiu zoologickej záhrady alebo jej časti podľa odseku 14, a to do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti ministerstva o ich vydanie.

(9) Komisiu zriaďuje ministerstvo. Členov komisie vymenúva a odvoláva minister životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len "minister životného prostredia") v spolupráci s ministrom pôdohospodárstva Slovenskej republiky. Členom komisie je aj zástupca občianskeho združenia, ktorého cieľom podľa stanov alebo ich zmien platných najmenej jeden rok je ochrana zvierat. Za člena komisie môže byť vymenovaná fyzická osoba s ukončeným vysokoškolským vzdelaním v odbore veterinárny lekár alebo fyzická osoba s iným ukončeným vysokoškolským vzdelaním príslušného smeru. Štatút a rokovací poriadok komisie, v ktorom sa podrobne upraví postavenie a činnosť komisie, vydá minister životného prostredia.

(10) Ak žiadateľ nemôže splniť niektorú z podmienok uvedených

v odseku 5 písm. a) a ku dňu podania žiadosti o vydanie súhlasu písomne potvrdí, že uvedenú podmienku splní do dvoch rokov odo dňa podania žiadosti, súhlas podľa odseku 2 možno vydať najviac na dva roky, ak nesplnením podmienok nie je ohrozené plnenie hlavného poslanca zoologickej záhrady.

(11) Súhlas podľa odseku 2 obsahuje najmä

- a) názov a umiestnenie zoologickej záhrady,
- b) právnu formu žiadateľa,
- c) identifikačné údaje žiadateľa [odsek 4 písm. a)],
- d) identifikačné údaje zriaďovateľa [odsek 4 písm. a)] a jeho právnu formu, ak nie je totožný so žiadateľom,
- e) čas platnosti súhlasu,
- f) v prípade odkladu plnenia podmienok podľa odseku 10 lehotu, v ktorej má byť tá-ktorá podmienka splnená spolu s jej konkretizáciou.

(12) Prevádzkovateľ zoologickej záhrady musí spĺňať podmienky podľa odseku 5 písm. a) počas celej doby prevádzkovania okrem prípadov uvedených v odsekoch 10 a 13.

(13) Ak prevádzkovateľ zoologickej záhrady neplní podmienky podľa odseku 5 písm. a) alebo podmienky v súhlase na jej zriadenie a prevádzkovanie určené podľa § 82 ods. 12, orgán ochrany prírody môže určiť lehotu, v ktorej musia byť podmienky splnené; lehota nesmie byť dlhšia ako dva roky. Ak orgán ochrany prírody lehotu neurčí, uplatní postup podľa odseku 14.

(14) Ak prevádzkovateľ zoologickej záhrady nesplní podmienky na jej zriadenie a prevádzkovanie, a to ani po uplynutí lehoty, ak bola určená podľa odseku 13, orgán ochrany prírody zoologickú záhradu alebo jej časť uzavrie pre verejnosť a súhlas na jej zriadenie a prevádzkovanie zmení, ak sa uzavretie týka len časti zoologickej záhrady, alebo ho zruší (§ 89 ods. 1). Na uzavretie zoologickej záhrady alebo jej časti sa vyžadujú stanoviská Štátnej veterinárnej a potravinovej správy a komisie, ktoré posúdia, či zoologická záhrada spĺňa podmienky podľa odseku 5 písm. a).

(15) Po uzavretí zoologickej záhrady alebo jej časti pre verejnosť má zriaďovateľ naďalej povinnosť zabezpečiť riadnu starostlivosť o živočíchy a ich vhodné umiestnenie v súlade s osobitnými predpismi. 73)

(16) Na prevádzkovateľa zoologickej záhrady neplatí zákaz podľa § 35 ods. 1 písm. f) až i) a k), ak sa chránené živočíchy použijú na ich odborne zaistenú reintrodukciu alebo repatriáciu do voľnej prírody s cieľom uchovať biologickú rozmanitosť.

(17) Podrobnosti o podmienkach podľa odseku 5 písm. a) tretieho až piateho bodu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo pôdohospodárstva.

66) Zákon č. 237/2002 Z.z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

71) § 8 zákona č. 337/1998 Z.z. v znení zákona č. 23/2002 Z.z.

72) § 181b Trestného zákona.

73) Napríklad vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 231/1998 Z.z. o chove spoločenských zvierat, divých zvierat a nebezpečných živočíchov a o ochrane pokusných zvierat.

§ 45

Zariadenia na záchranu chránených rastlín a chránených živočíchov

(1) Zariadeniami na záchranu chránených rastlín a chránených živočíchov sú

- a) botanické záhrady,
- b) arboréta,
- c) chovné stanice,
- d) rehabilitačné stanice,
- e) záchytné strediská.

(2) Na zriadenie a prevádzkovanie zariadení podľa odseku 1 písm. a) až c) a na prevádzkovanie rehabilitačnej stanice sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody.

(3) Botanické záhrady a arboréta sú zariadenia, ktoré

- a) sa špecializujú na pestovanie vybraných druhov ohrozených, zriedkavých, vzácných alebo inak významných chránených rastlín so zameraním na
 1. štúdium biologických vlastností a nárokov druhov s využitím výsledkov štúdií pri ochrane ich populácií v prírodnom prostredí,
 2. štúdium možností návratu pestovanej populácie do prírodného prostredia,
 3. tvorbu genofondových zbierok chránených rastlín,
 4. uchovanie existujúcich druhov v umelých podmienkach v prípade ich vyhynutia alebo vyhubenia v prírodnom prostredí,
- b) získavajú semená a rastlinný materiál chránených rastlín,
- c) realizujú vzdelávanie a výchovu obyvateľstva so zameraním na ochranu chránených rastlín.

(4) Súhlas na zriadenie a prevádzkovanie botanickej záhrady alebo arboréta možno vydať, ak v tomto zariadení

- a) je zamestnávaná aspoň jedna osoba s vysokoškolským vzdelaním príslušného odborného zamerania, ktorá má najmenej päťročnú prax v pestovaní príslušnej skupiny rastlín,
- b) sa držia rastliny získané v súlade s týmto zákonom a osobitným predpisom. 66)

(5) Botanické záhrady a arboréta poskytujú odbornú pomoc orgánu ochrany prírody a iným orgánom štátnej správy.

(6) Chovné stanice sú zariadenia, ktoré

- a) sa zriaďujú na účel záchranu druhovej rozmanitosti, genetickej

variability, obnovy a posilňovania stability populácií chránených živočíchov,

- b) slúžia aj na umiestnenie počas nevyhnutnej doby potrebnej na ošetrovanie, ktorá nepresiahne tri mesiace a na zabezpečenie prvotného veterinárneho ošetrovania chorých, poranených alebo inak poškodených živočíchov, ktoré sú neschopné samostatného života v prírodnom prostredí.

(7) Rehabilitačné stanice sú zariadenia zriadené štátom podľa osobitného predpisu, 74) ktoré

- a) sa zriaďujú na účel uvedený v odseku 6 písm. a),
- b) sú určené na umiestnenie živočíchov, ktorých zdravotný stav alebo poškodenie si vyžaduje dlhodobejšiu rehabilitáciu a prípravu na návrat do prírodného prostredia.

(8) Orgán ochrany prírody vydá súhlas na zriadenie a prevádzkovanie chovnej stanice a súhlas na prevádzkovanie rehabilitačnej stanice, ak štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu prevádzkovateľa tohto zariadenia je dôveryhodný (§ 44 ods. 6 a 7) a ak v tomto zariadení

- a) sú vhodné chovné priestory, 73) najmä ubikácie, výbehy, voliéry, akváriá a teráriá, ktoré zodpovedajú biologickým, fyziologickým a etologickým potrebám konkrétneho druhu a umožňujú primeranú starostlivosť o živočícha,
- b) je zabezpečená veterinárna starostlivosť o živočíchov, 75)
- c) je zamestnávaná aspoň jedna osoba so stredoškolským vzdelaním príslušného odboru, ktorá má najmenej päťročnú prax v chove príslušnej skupiny živočíchov,
- d) sú splnené podmienky ustanovené osobitnými predpismi. 76)

(9) Po prvotnom veterinárnom ošetrovaní sa živočíchov umiestnené v chovnej stanici, ktoré sú schopné samostatného života, navrátia do prírodného prostredia a tie, ktoré sú dočasne alebo trvalo neschopné samostatného života, sa premiestnia do rehabilitačnej stanice alebo iného chovného zariadenia, napríklad na účel záchranného chovu.

(10) Záchytné strediská sú zariadenia určené na umiestnenie zhabaných, prepadaných alebo zaistených chránených rastlín a chránených živočíchov, ako aj na umiestnenie ostatných chránených rastlín a chránených živočíchov, ktoré sa stali vlastníctvom štátu. Záchytné strediská určuje ministerstvo po dohode s ich vlastníkom.

(11) Názov "botanická záhrada", "arborétum", "chovná stanica" alebo "rehabilitačná stanica" môžu používať iba zariadenia, ktoré majú príslušný súhlas podľa odseku 4 alebo 8; názov "záchytné stredisko" môže používať iba zariadenie určené podľa odseku 10.

(12) Zariadenia, na ktorých zriadenie a prevádzkovanie je potrebný súhlas podľa odseku 2, musia spĺňať príslušné podmienky ustanovené v odsekoch 3 až 8 počas celej doby prevádzkovania.

(13) Na zariadenia podľa odsekov 6, 7 a 10 neplatia zákazy podľa § 34 ods. 1 písm. b) a c) a § 35 ods. 1 písm. f), g) a i)

v súvislosti s plnením ich úloh podľa tohto zákona.

-
- 66) Zákon č. 237/2002 Z.z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 73) Napríklad vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 231/1998 Z.z. o chove spoločenských zvierat, divých zvierat a nebezpečných živočíchov a o ochrane pokusných zvierat.
- 74) § 21 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov.
- 75) Zákon č. 337/1998 Z.z. v znení neskorších predpisov.
- 76) Napríklad zákon č. 337/1998 Z.z. v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z.z. o ochrane zvierat.

TRETIA HLAVA OCHRANA DREVÍN

Práva a povinnosti pri ochrane drevín

§ 46

Ustanovenia § 47 až 49 sa použijú, ak sa na drevinu nevzťahujú ustanovenia o chránených rastlinách (§ 32 až 34).

§ 47

(1) Zakazuje sa poškodzovať a ničiť dreviny.

(2) Vlastník (správca, nájomca) pozemku, na ktorom sa nachádza drešina, je povinný sa o ňu starať, najmä ju ošetrovať a udržiavať. Pri poškodení alebo výskyte nákazy drešiny chorobami môže orgán ochrany prírody uložiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku vykonať nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie alebo rozhodnúť o jej vyrúbaní.

(3) Na výrub drešiny sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, ak tento zákon neustanovuje inak. Súhlas na výrub drešiny sa môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií drešiny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu, ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy, pozemku, na ktorom drešina rastie, ak žiadateľom nie je jeho vlastník (správca, nájomca) a po vyznačení drešiny určenej na výrub.

(4) Súhlas na výrub drešiny sa nevyžaduje

- a) na stromy s obvodom kmeňa do 40 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, a krovité porasty s výmerou do 10 m² alebo
- b) pri obnove produkčných ovocných drevín, ak sa výsadba nových ovocných drevín uskutoční do šiestich mesiacov odo dňa výrubu, alebo
- c) pri bezprostrednom ohrození zdravia alebo života človeka, alebo značnej škody 77) na majetku, alebo
- d) ak oprávnenie alebo povinnosť výrubu vyplýva z osobitných predpisov, 78) alebo

- e) na územiach so štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, kde je výrub drevín zakázaný [§ 15 ods. 1 písm. e) a § 16 ods. 1 písm. a)], alebo
- f) ak je výrub preukázateľne nevyhnutný na zabezpečenie starostlivosti o osobitne chránenú časť prírody a krajiny a ak výrub vykonáva alebo obstaráva organizácia ochrany prírody, alebo
- g) na stromy s obvodom kmeňa do 80 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, ak rastú v súkromných záhradách a záhradkárskejších osadách.

(5) Ustanovenie odseku 4 písm. a) sa nepoužije v prípade, ak drevina rastie na území s druhým alebo tretím stupňom ochrany, na cintorínoch alebo ako súčasť verejnej zelene.

(6) Ten, kto z dôvodov uvedených v odseku 4 písm. b) a c) drevinu vyrúbal, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť a zároveň preukázať splnenie podmienok na výrub drevín orgánu ochrany prírody najneskôr do piatich dní od uskutočnenia výrubu.

(7) Ten, kto chce z dôvodu uvedeného v odseku 4 písm. d) vyrúbať drevinu, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť orgánu ochrany prírody najmenej 15 dní pred uskutočnením výrubu. Orgán ochrany prírody môže

- a) určiť podrobnejšie podmienky uskutočnenia výrubu alebo
- b) výrub pozastaviť, obmedziť alebo zakázať, ak je v rozpore s požiadavkami na ochranu drevín, chránených druhov podľa § 33 alebo s rozsahom oprávnenia alebo povinnosti podľa osobitných predpisov. 78)

(8) Výrub dreviny podľa odseku 3 možno vykonať len po jej predchádzajúcom vyznačení orgánom ochrany prírody a po právoplatnosti súhlasu orgánu ochrany prírody, ktorým je vykonávateľ výrubu povinný sa na požiadanie preukázať.

(9) Prepravca alebo nákupca dreva je povinný na požiadanie príslušníkov Policajného zboru, orgánov ochrany prírody alebo členov stráže prírody preukázať pôvod prepravovaného dreva súhlasom podľa odseku 3.

(10) Podrobnosti o ochrane, ošetrovaní a udržiavaní drevín, o podmienkach vydávania súhlasu na výrub drevín a o vyznačovaní drevín určených na výrub ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

77) § 89 ods. 13 Trestného zákona.

78) Napríklad zákon č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z.z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z.z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 70/1998 Z.z. o energetike a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení

neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, zákon č. 143/1998 Z.z., zákon č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení zákona č. 308/2000 Z.z., zákon č. 184/2002 Z.z.

§ 48

Náhradná výsadba

(1) Orgán ochrany prírody uloží žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny povinnosť, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín na vopred určenom mieste, a to na náklady žiadateľa; uprednostňuje pritom geograficky pôvodné a tradičné druhy. Ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, môže mu orgán ochrany prírody uložiť i starostlivosť o ňu, najviac však na dobu troch rokov. Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny (§ 95). Orgán ochrany prírody uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu aj tomu, kto vyrúbal dreviny bez súhlasu, a to do výšky spoločenskej hodnoty dreviny. Finančná náhrada je príjmom obce, ktorá je povinná tieto príjmy výlučne použiť na úhradu nákladov spojených so starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území.

(2) Náhradnú výsadbu a starostlivosť o náhradnú drevinu podľa odseku 1 na pozemku, ktorý nie je vo vlastníctve žiadateľa o výrub dreviny, možno uložiť len s predchádzajúcim súhlasom vlastníka dotknutého pozemku.

(3) Obce sú povinné viesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu vo svojom územnom obvode. Zaradenie pozemkov do evidencie prerokujú obce s ich vlastníkmi.

§ 49

Chránené stromy

(1) Kultúrne, vedecky, ekologicky, krajinotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií môže **krajský úrad životného prostredia** vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za chránené stromy. Za chránené stromy možno vyhlásiť aj stromy rastúce na lesnom pôdnom fonde. Chránené stromy sa považujú za chránený objekt. 13)

(2) Na ochranu chránených stromov sa vzťahujú obdobne ustanovenia § 46 a 47 ods. 1, 2, 3 (druhá veta), 8 a 9.

(3) Na výrub a spôsob ošetrovania chráneného stromu sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody. V prípade povoleného výrubu sa použije obdobne ustanovenie § 48 a orgán ochrany prírody následne zruší vyhlásenie ochrany chráneného stromu.

(4) Chránené stromy sa nevyhlasujú na území chránených krajinných prvkov, prírodných rezervácií a prírodných pamiatok.

(5) Ak to vyžaduje záujem ochrany chráneného stromu, orgán

ochrany prírody vyhlási jeho ochranné pásmo, a to spôsobom, akým vyhlasuje chránený strom. Vo vyhlásenom ochrannom pásme platí primerane tretí stupeň ochrany (§ 14), ak orgán ochrany prírody, ktorý ho vyhlasuje, neurčí prísnejšie podmienky ochrany.

(6) Ak ochranné pásmo nebolo vyhlásené podľa odseku 5, je ním územie okolo chráneného stromu v plošnom priemete jeho koruny, ktorý je zväčšený o jeden a pol metra, najmenej však v okruhu 10 m od kmeňa stromu, a platí v ňom primerane druhý stupeň ochrany (§ 13).

(7) Podrobnosti o ochrane chráneného stromu a jeho ochranného pásma a vymedzenie pozemku, na ktorom sa nachádza chránený strom a jeho ochranné pásmo, sa ustanovia všeobecne záväznou vyhláškou, ktorou sa chránený strom a jeho ochranné pásmo vyhlasuje.

13) § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 237/2000 Z.z.

ŠTVRTÁ HLAVA
VYHLASOVANIE, ZMENA A ZRUŠENIE OCHRANY OSOBITNE CHRÁNENÝCH ČASTÍ
PRÍRODY A KRAJINY A ICH OZNAČENIE

§ 50

Vyhlasovanie ochrany osobitne chránených častí prírody
a krajiny

(1) Zámer vyhlásiť chránený krajinný prvok, chránený areál, prírodnú rezerváciu, prírodnú pamiatku, **chránené vtáčie územie, zóny chráneného územia** alebo chránený strom je orgán ochrany prírody príslušný na ich vyhlásenie povinný písomne oznámiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku dotknutého zamýšľanou ochranou, ktorého možno zistiť z evidencie v katastri nehnuteľností, dotknutej obci a dotknutým orgánom štátnej správy. 79) **Ak ide o chránené vtáčie územie a zóny chráneného územia, je týmto orgánom krajský úrad životného prostredia.** Oznámenie zámeru obsahuje najmä základnú charakteristiku zámeru na vyhlásenie ochrany, miesto jeho realizácie. Ak je dotknutý väčší počet vlastníkov pozemkov alebo ak ich pobyt nie je známy, možno oznámenie zámeru doručiť verejnou vyhláškou.

(2) Obec je povinná do 15 dní od doručenia oznámenia zámeru informovať o ňom verejnosť vo svojom územnom obvode a umožniť nahliadnuť doň na obvyklom mieste, najmä na úradnej tabuli, najmenej po dobu 15 dní.

(3) Vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku, obec a dotknutý orgán štátnej správy má právo najneskôr do 30 dní od doručenia oznámenia zámeru alebo jeho verejného oznámenia podať k nemu písomné pripomienky orgánu ochrany prírody.

(4) Orgán ochrany prírody je povinný najneskôr do 30 dní pripomienky prerokovať s tým, kto ich podal.

(5) Vlastník (správca, nájomca) dotknutého pozemku je povinný odo dňa oznámenia zámeru až do vyhlásenia časti prírody za

chránenú bezodkladne oznámiť výkon činnosti, na ktorú je potrebný súhlas alebo ktorá je zakázaná podľa tohto zákona, orgánu ochrany prírody príslušnému na vyhlásenie časti prírody za chránenú. Ak to vyžaduje záujem ochrany prírody a krajiny, môže tento orgán ochrany prírody rozhodnúť o určení podmienok na vykonávanie tejto činnosti; ak vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) dotknutého pozemku vznikne z dôvodu určenia podmienok ujma, patrí mu za obmedzenie bežného obhospodarovania náhrada (§ 61). Tieto podmienky platia najdlhšie do vyhlásenia časti prírody a krajiny za chránenú.

(6) Ak orgán ochrany prírody najneskôr do piatich rokov od oznámenia zámeru nevyhlási spôsobom upraveným v tomto zákone územie alebo strom za chránené, povinnosti určené v rozhodnutí podľa odseku 5 zanikajú.

(7) Ustanovenia odsekov 5 a 6 sa nevzťahujú na vyhlasovanie **chránených vtáčích území, zón chránených území a chránených území** podľa § 27 ods. 10.

(8) Ustanovenia odsekov 1 až 6 sa nevzťahujú na vyhlasovanie súkromného chráneného územia a jeho ochranného pásma (§ 31).

(9) Chránený krajinný prvok sa nevyhlasuje na ostatných chránených územiach a v ich ochranných pásmach.

79) Napríklad zákon č. 23/1962 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 61/1977 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 44/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu, zákon č. 184/2002 Z.z.

§ 51

Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny

(1) Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny (ďalej len "štátny zoznam") vedie ministerstvo; vydáva z neho aj výpisy pre územné obvody kraja a okresu. Výpisy zo štátneho zoznamu sú uložené na príslušnom orgáne ochrany prírody.

(2) Ministerstvo môže poveriť vedením štátneho zoznamu a vydávaním výpisov z neho podľa odseku 1 ním zriadenú organizáciu ochrany prírody.

(3) Orgán ochrany prírody podľa § 64 ods. 1 písm. c) a d), ktorý vyhlásil ochranu časti prírody a krajiny, zašle do 30 dní odo dňa nadobudnutia účinnosti všeobecne záväznej vyhlášky, ktorou bola vyhlásená za chránenú, ministerstvu podklady na vykonanie zápisu osobitne chránenej časti prírody a krajiny do štátneho zoznamu.

(4) Ministerstvo zapíše osobitne chránené časti prírody a krajiny do štátneho zoznamu do 30 dní odo dňa doručenia podkladov podľa odseku 3.

(5) Po vykonaní zápisu osobitne chránenej časti prírody a krajiny do štátneho zoznamu správa katastra na základe podkladov predložených orgánom ochrany prírody, ktorý ochranu vyhlásil, vyznačí chránené územie s jeho ochranným pásmom, súkromné chránené územie s jeho ochranným pásmom, ak bolo vyhlásené, alebo pozemok s chráneným stromom v rozsahu jeho ochranného pásma v katastri nehnuteľností. 80) V prípade národného parku predkladá podklady ministerstvo.

(6) V prípade zrušenia ochrany osobitne chránenej časti prírody a krajiny ministerstvo zápis zo štátneho zoznamu vyškrtne.

(7) Štátny zoznam a výpisy z neho sú verejne prístupné. 81)

(8) Podrobnosti o vedení štátneho zoznamu ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

80) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov.

81) Čl. 45 a 51 Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z.z.

§ 52

Označenie osobitne chránenej časti prírody a krajiny

(1) Chránené územia (§ 17 ods. 1), ich zóny (§ 30 ods. 1) a chránené stromy (§ 49), ako aj ich ochranné pásma sa označujú tabuľami so štátnym znakom 82) Slovenskej republiky a s nápisom. Prírodné pamiatky podľa § 24 sa označujú, len ak boli vyhlásené za národné prírodné pamiatky alebo ak ide o významné alebo ohrozené jaskyne, alebo prírodné vodopády.

(2) Označenie podľa odseku 1 zabezpečí orgán ochrany prírody, ktorý osobitne chránenú časť prírody a krajiny vyhlásil, v prípade národného parku ministerstvo, a to do šiestich mesiacov odo dňa jej vyhlásenia.

(3) Chránené územia a zariadenia ochrany prírody a krajiny v nich a chránené stromy možno označiť so súhlasom orgánu ochrany prírody aj tabuľami s osobitným označením. Týmto spôsobom sa označujú aj súkromné chránené územia.

(4) Ak je to v záujme ochrany navrhovaného územia európskeho významu, možno takéto územie označiť ako vyhlásené chránené územie.

(5) Podrobnosti o označení osobitne chránených častí prírody a krajiny ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

82) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 63/1993 Z.z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní v znení neskorších predpisov.

§ 53

Zmena a zrušenie ochrany osobitne chránenej časti prírody
a krajiny

(1) Zmena alebo zrušenie ochrany osobitne chránenej časti prírody a krajiny sa vykoná, ak sa zistia nové skutočnosti, ktoré majú závažný vplyv na predmet ochrany, alebo ak predmet ochrany zanikol, a to rovnakým spôsobom, akým bola ochrana vyhlásená. Chránený areál, prírodná rezervácia a prírodná pamiatka sa zrušia vždy, ak sa stanú súčasťou vyhlásených zón chránenej krajinnej oblasti alebo národného parku.

(2) Na zmenu alebo zrušenie ochrany podľa odseku 1 sa vzťahujú obdobne ustanovenia § 50 a 51. Na zrušenie prírodnej rezervácie, ako aj iného chráneného územia patriaceho do súvislej európskej sústavy chránených území (§ 28) je potrebný predchádzajúci súhlas ministerstva; **to neplatí, ak sa takéto územie nachádza na území vyhlasovaných zón národného parku.**

(3) Orgán ochrany prírody na žiadosť vlastníka pozemku zruší súkromné chránené územie. Na zmenu alebo zrušenie súkromného chráneného územia sa vzťahujú obdobne ustanovenia § 31 a 51.

ŠTVRTÁ ČASŤ
DOKUMENTÁCIA OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY, PRÍSTUP DO KRAJINY,
FINANČNÝ PRÍSPEVOK, OBMEDZENIA VLASTNÍCKYCH PRÁV
A PREDKUPNÉ PRÁVO

§ 54

Dokumentácia ochrany prírody a krajiny

(1) Na účely ochrany prírody a krajiny orgány ochrany prírody obstarávajú dokumentáciu, ktorá najmä

- a) určuje strategické ciele ochrany prírody a krajiny a opatrenia na ich dosiahnutie,
- b) vymedzuje chránené územia a ich ochranné pásma vrátane zón a stupňov ich ochrany, biotopy chránené týmto zákonom, chránené druhy a územia medzinárodného významu, stanovuje zásady ich vývoja vo vzťahu k činnostiam jednotlivých odvetví,
- c) posudzuje dôsledky zásahov do ekosystémov, ich zložiek a prvkov alebo do biotopov a navrhuje ich optimálne využitie a spôsob ochrany,
- d) obsahuje návrh asanačných, rekonštrukčných, regulačných alebo iných zásahov do územia a ďalších preventívnych alebo nápravných opatrení v územnej ochrane, druhovej ochrane a ochrane drevín,
- e) určuje programové zámery a opatrenia na dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja 83) a územného systému ekologickej stability, 3)
- f) poskytuje súhrn poznatkov o základných prírodných zložkách ekosystémov chránených území, ich ochranných pásiem a zón,
- g) určuje vzácnosť, zriedkavosť a ohrozenosť chránených druhov vrátane prioritných druhov a prioritných biotopov.

(2) Dokumentáciu ochrany prírody a krajiny tvoria:

- a) koncepcia ochrany prírody a krajiny,
- b) dokumenty starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny a o územia medzinárodného významu (ďalej len "dokumenty starostlivosti"),
- c) dokumenty územného systému ekologickej stability,
- d) dokumenty osobitne chránených častí prírody a krajiny,
- e) dokumenty starostlivosti o dreviny.

(3) Koncepcia ochrany prírody a krajiny sa vyhotovuje pre územie Slovenskej republiky najmä na účel uvedený v odseku 1 písm. a).

(4) Dokumenty starostlivosti sa vyhotovujú najmä na účel uvedený v odseku 1 písm. b) až d) a tvoria ich

- a) programy starostlivosti o chránené územia a chránené stromy,
- b) programy starostlivosti o územia medzinárodného významu,
- c) programy záchrany osobitne chránených častí prírody a krajiny.

(5) Programy starostlivosti podľa odseku 4 písm. a) a b) sú podkladom na zabezpečenie priebežnej starostlivosti o chránené územia a chránené stromy a ich ochranné pásma a územia medzinárodného významu. Program starostlivosti sa nevypracováva pre chránený krajinný prvok a súkromné chránené územie. Schválený program starostlivosti o chránené územie alebo program starostlivosti o územie medzinárodného významu je záväzným podkladom na vypracovanie a schválenie ďalšieho programu starostlivosti, ak sa týkajú toho istého územia, a zabezpečuje dostatočnú priebežnú starostlivosť o takéto územie. Program starostlivosti o územie medzinárodného významu má vždy prednosť pred iným programom starostlivosti podľa odseku 4 písm. a). Navrhované opatrenia praktickej starostlivosti prerokuje orgán obstarávajúci program starostlivosti so známymi vlastníkmi (správcami, nájomcami) dotknutých pozemkov.

(6) Programy záchrany podľa odseku 4 písm. c) sa vyhotovujú v prípade kritického ohrozenia chránených areálov, prírodných rezervácií, prírodných pamiatok, národných prírodných rezervácií, národných prírodných pamiatok, súkromných chránených území, chránených vtáčích území a chránených stromov a ich ochranných pásiem, chránených druhov rastlín a živočíchov a zón a častí zón chránených krajinných oblastí a národného parku a určujú opatrenia potrebné na zlepšenie ich stavu a odstránenie príčin ich ohrozenia.

(7) Na zabezpečenie územného systému ekologickej stability sa vyhotovuje

- a) Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky ako dokument určený na stratégiu ochrany rozmanitosti podmienok a foriem života v štáte,
- b) dokument regionálneho územného systému ekologickej stability ako dokument určený na ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života v určitom regióne,
- c) dokument miestneho územného systému ekologickej stability ako dokument určený na ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života na miestnej úrovni.

(8) Na území chránenej krajinnej oblasti a národného parku a jeho ochranného pásma funkciu dokumentu regionálneho územného systému ekologickej stability podľa odseku 7 písm. b) plní program starostlivosti o chránenú krajinnú oblasť alebo program starostlivosti o národný park podľa odseku 4 písm. a).

(9) Dokumenty osobitne chránených častí prírody a krajiny sa vyhotovujú najmä na účel uvedený v odseku 1 písm. f) a g) a tvoria ich

- a) projekty ochrany chránených území a chránených stromov,
- b) návrhy chránených vtáčích území a návrhy území európskeho významu,
- c) výsledky inventarizačných výskumov a monitoringu osobitne chránených častí prírody a krajiny,
- d) rezervačné knihy chránených území a chránených stromov,
- e) národný červený zoznam vzácnych, zriedkavých a ohrozených druhov rastlín a živočíchov,
- f) národná databáza chránených druhov, druhov európskeho významu a druhov národného významu, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, biotopov európskeho významu, biotopov národného významu, jaskýň a prírodných vodopádov.

(10) Projekty ochrany chránených území a chránených stromov podľa odseku 9 písm. a) sa vyhotovujú ako podklad na vyhlasovanie ochrany alebo zmeny ochrany chránených území, chránených stromov a ich ochranných pásiem.

(11) Návrhy podľa odseku 9 písm. b) tvoria podklad na vypracovanie zoznamu vtáčích území (§ 26 ods. 2) a národného zoznamu (§ 27 ods. 1) a na zabezpečenie predbežnej ochrany navrhovaných chránených vtáčích území a území európskeho významu.

(12) Výsledky inventarizačných výskumov a monitoringu osobitne chránených častí prírody a krajiny podľa odseku 9 písm. c) obsahujú aj výsledky inventarizačných výskumov a monitoringu častí prírody a krajiny navrhovaných na vyhlásenie ochrany a sú podkladom na hodnotenie stavu a vývoja chránených území a ich ochranných pásiem a chránených druhov a na vypracovanie alebo aktualizáciu projektov ochrany chránených území a chránených stromov alebo dokumentov starostlivosti.

(13) Rezervačné knihy chránených území a chránených stromov podľa odseku 9 písm. d) sú základnou dokumentáciou chránených území, chránených stromov a ich ochranných pásiem. Obsahujú kompletnú zbierku dokumentov týkajúcich sa ochrany a využívania týchto osobitne chránených častí prírody a krajiny.

(14) Národný červený zoznam podľa odseku 9 písm. e) predstavuje východiskový dokument ochrany druhov rastlín a živočíchov slúžiaci na hodnotenie stupňa ohrozenosti a ustanovovanie chránených druhov rastlín a živočíchov.

(15) Národná databáza podľa odseku 9 písm. f) je podkladom na

- a) sledovanie výskytu a vývoja populácií chránených živočíchov

a chránených rastlín, rozšírenia biotopov, lokalít výskytu chránených nerastov a chránených skamenelín a miesta držby odobratých chránených nerastov a chránených skamenelín,
b) evidenciu a dokumentáciu jaskýň a prírodných vodopádov.

(16) Dokumenty starostlivosti o dreviny podľa odseku 2 písm. e) sú východiskovým dokumentom na zabezpečovanie starostlivosti o dreviny v katastrálnom území obce.

(17) Konceptiu ochrany prírody a krajiny, programy starostlivosti o národné parky, programy starostlivosti o chránené územia patriace do súvislej európskej sústavy chránených území a programy záchrany o chránené územia patriace do súvislej európskej sústavy chránených území, programy starostlivosti o územia medzinárodného významu a Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky obstaráva ministerstvo a schvaľuje vláda, dokumenty podľa odsekov 12, 13 a 15 vedie ministerstvom poverená organizácia ochrany prírody; ostatnú dokumentáciu obstaráva a schvaľuje príslušný orgán ochrany prírody po prerokovaní s dotknutými orgánmi štátnej správy.

(18) Orgán ochrany prírody, ktorý dokumentáciu ochrany prírody a krajiny obstaráva, je povinný pred jej schválením prerokovať písomne oznámené pripomienky občianskeho združenia, ktorého cieľom podľa stanov alebo ich zmien platných najmenej jeden rok je ochrana prírody a krajiny (§ 2 ods. 1), doručené tomuto orgánu najneskôr 30 dní pred predpokladaným termínom jej schválenia.

(19) Občianske združenie podľa odseku 18 môže požiadať orgán ochrany prírody, ktorý dokumentáciu ochrany prírody a krajiny obstaráva, aby ho písomne upovedomil o obstarávanej dokumentácii a predpokladanom termíne jej schvaľovania. Žiadosť združenia musí obsahovať najmä názov občianskeho združenia, jeho sídlo, identifikačné číslo, meno a priezvisko osoby oprávnenej konať v mene občianskeho združenia a druh dokumentácie, ktorej sa žiadosť o upovedomenie týka; prílohou k žiadosti musia byť zaregistrované stanovy občianskeho združenia a ich zmeny. Orgán ochrany prírody, ktorému takáto žiadosť bola doručená, je povinný písomne upovedomiť občianske združenie o obstarávanej dokumentácii ochrany prírody a krajiny a predpokladanom termíne jej schvaľovania, a to najneskôr do siedmich dní odo dňa doručenia žiadosti.

(20) Dokumentácia ochrany prírody a krajiny je podkladom na vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie, 84) dokumentov, plánov alebo projektov podľa § 9 ods. 1 a na činnosť a rozhodovanie orgánov ochrany prírody.

(21) Dokumentácia ochrany prírody a krajiny je verejne prístupná. 85)

(22) Na schválenie dokumentácie ochrany prírody a krajiny vyhotovenej odborne spôsobilou osobou (§ 55) si orgán ochrany prírody vyžiada stanovisko územne príslušnej organizácie ochrany prírody.

(23) Podrobnosti o dokumentácii ochrany prírody a krajiny

ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

- 3) § 4 zákona č. 17/1992 Zb.
- 83) § 6 zákona č. 17/1992 Zb.
- 84) § 7a ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 85) Zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

§ 55

Odborne spôsobilá osoba

(1) Dokumentáciu ochrany prírody a krajiny podľa § 54 vyhotovuje organizácia ochrany prírody alebo fyzická osoba alebo právnická osoba zapísaná ministerstvom v osobitnom zozname (ďalej len "odborne spôsobilá osoba"), ktorý každoročne uverejňuje vo svojom vestníku.

(2) Ministerstvo môže na základe písomnej žiadosti zapísať do zoznamu fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá

- a) má na uvedenú činnosť kvalifikačné predpoklady,
- b) je bezúhonná.

(3) Za kvalifikačné predpoklady podľa odseku 2 písm. a) sa považuje vysokoškolské vzdelanie s prírodovedným, lesníckym alebo poľnohospodárskym zameraním a najmenej tri roky odbornej praxe v problematike ochrany prírody a krajiny. Právnická osoba musí zamestnávať aspoň jednu osobu spĺňajúcu uvedené kvalifikačné predpoklady a musí mať vo svojej zriaďovacej listine alebo štatúte 86) uvedenú činnosť v oblasti environmentalistiky.

(4) Za bezúhonnú sa na účel odseku 2 písm. b) považuje osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin ohrozenia životného prostredia spáchaný z nedbanlivosti; 72) u právnickej osoby musí túto podmienku spĺňať jej štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu; bezúhonnosť sa preukazuje dokladmi uvedenými v § 44 ods. 7.

(5) Ministerstvo vyčiarkne zo zoznamu fyzickú osobu, ktorá

- a) prestala byť spôsobilá na právne úkony alebo
- b) bola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin alebo trestný čin ohrozenia životného prostredia spáchaný z nedbanlivosti, 72) alebo
- c) bola zapísaná do zoznamu na základe nepravdivých údajov uvedených v žiadosti, pripojených dokladoch alebo pri pohovore, alebo
- d) zomrela alebo bola vyhlásená za mŕtvu, alebo
- e) je v zozname zapísaná po dobu dlhšiu ako desať rokov, alebo
- f) požiadala o vyčiarknutie zo zoznamu.

(6) Ministerstvo vyčiarkne zo zoznamu právnickú osobu,

- a) ktorá bola zapísaná do zoznamu na základe nepravdivých údajov uvedených v žiadosti, pripojených dokladoch alebo pri pohovore, alebo
- b) ktorej štatutárny orgán alebo jeho člen bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo trestný čin ohrozenia životného prostredia spáchaný z nedbanlivosti, 72) alebo
- c) ktorá zanikla bez právneho nástupcu, alebo
- d) ktorá je v zozname zapísaná po dobu dlhšiu ako desať rokov, alebo
- e) ktorá požiadala o vyčiarknutie zo zoznamu.

(7) Ministerstvo môže vyčiarknuť zo zoznamu odborne spôsobilú osobu, ktorá

- a) bez závažného dôvodu neoznámila zmenu údajov uvedených v žiadosti a pripojených dokladoch alebo
- b) nemôže vykonávať svoju činnosť pre závažné skutočnosti dlhodobého charakteru.

(8) Osoba, ktorá bola zo zoznamu vyčiarknutá z dôvodu uvedeného v odseku 5 písm. e) alebo odseku 6 písm. d), môže opätovne požiadať o zapísanie do zoznamu.

(9) Podrobnosti o zapisovaní do zoznamu podľa odseku 1 a o vedení tohto zoznamu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

72) § 181b Trestného zákona.

86) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov.

§ 56

Prieskum a výskum

(1) Prieskum alebo výskum (ďalej len "výskum") prírody a krajiny, jej zložiek alebo prvkov je oprávnená vykonávať len právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá má na jeho vykonávanie kvalifikačné predpoklady (ďalej len "oprávnená osoba"), a ak ide o výskum osobitne chránenej časti prírody a krajiny, aj súhlas orgánu ochrany prírody.

(2) Oprávnená osoba je povinná pred začatím výskumu uzavrieť s vlastníkom (správcom, nájomcom) pozemku, na ktorom sa má výskum vykonať, dohodu o podmienkach jeho vykonania. Ak ide o výskum v záujme ochrany prírody a krajiny a nedôjde k dohode o jeho vykonaní a o podmienkach, za akých sa môže vykonať, rozhodne orgán ochrany prírody.

(3) Oprávnená osoba je povinná vopred oznámiť orgánu ochrany prírody začatie a ukončenie výskumu osobitne chránenej časti prírody a krajiny a do 60 dní po jeho ukončení podať organizácii ochrany prírody poverenej vedením národnej databázy [§ 54 ods. 9 písm. f)] správu o jeho výsledku. Oprávnená osoba môže pri odovzdávaní údajov do národnej databázy určiť podmienky, za akých

možno tieto údaje sprístupňovať a poskytovať o nich informácie,

- a) o ktorých osobitne chránených častiach prírody a krajiny údaje sprístupňuje alebo poskytuje o nich informácie výhradne oprávnená osoba,
- b) o ktorých osobitne chránených častiach prírody a krajiny možno údaje sprístupňovať alebo poskytovať o nich informácie len s predchádzajúcim súhlasom oprávnenej osoby,
- c) o ktorých osobitne chránených častiach prírody a krajiny možno údaje sprístupňovať alebo poskytovať o nich informácie bez obmedzenia,
- d) finančné úhrady požadované za poskytované informácie,
- e) čas, počas ktorého platia obmedzujúce podmienky podľa písmen a) a b).

(4) Pri vykonávaní výskumu je oprávnená osoba povinná rešpektovať práva a oprávnené záujmy vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku, na ktorom sa výskum vykonáva.

(5) Ak bezprostredne hrozí zánik biotopov alebo ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, môže orgán ochrany prírody nariadiť ich nevyhnutný výskum a zároveň určiť oprávnenú osobu na jeho vykonanie. Môže tiež rozhodnúť, že náklady spojené s vykonaním tohto výskumu v území s druhým až piatym stupňom ochrany hradí ten, kto svojou činnosťou spôsobil ohrozenie biotopov alebo ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov.

(6) Orgán ochrany prírody môže oprávnenej osobe zakázať vykonávanie výskumu, ak porušuje podmienky ochrany prírody a krajiny ustanovené týmto zákonom, predpismi vydanými na jeho vykonanie alebo určené v súhlase orgánu ochrany prírody podľa odseku 1.

(7) Vzor správy podľa odseku 3 ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 57

Prístup do krajiny

(1) Každý má právo pri rekreácii, turistike a obdobnom užívaní prírody na voľný prechod cez pozemky vo vlastníctve (správe, nájme) štátu, obce, právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ak tým nespôsobí škodu na majetku alebo zdraví inej osoby. Je pritom povinný rešpektovať práva a oprávnené záujmy vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku, ako aj podmienky ochrany prírody a krajiny.

(2) Právo podľa odseku 1 sa nevzťahuje na zastavané pozemky alebo stavebné pozemky, dvory, záhrady, sady, vinice, chmelnice, lesné škôlky a zverníky. Orná pôda, lúky a pasienky sú z práva podľa odseku 1 vylúčené v čase, keď môže dôjsť k poškodeniu porastov alebo pôdy, ako aj vtedy, keď sa na nich pasie dobytok.

(3) Pri oplocovaní pozemku, ktorý nie je vylúčený z práva voľného prechodu podľa odseku 2, zabezpečí jeho vlastník (správcu, nájomca) možnosť voľného prechodu na vhodnom mieste pozemku.

§ 58

Vstupné do chráneného územia

(1) Na účely regulácie využívania chráneného územia alebo jeho častí môže orgán ochrany prírody (§ 65) alebo ním poverená organizácia ochrany prírody, alebo vlastník súkromného chráneného územia vyberať za vjazd a zotrvanie motorového vozidla 44) v chránenom území alebo za vstup do jeho vybraných častí za hranicami zastavaného územia obce vstupné; orgán ochrany prírody alebo ním poverená organizácia ochrany prírody môžu vstupné vyberať za vstup do chráneného územia alebo jeho častí, ktoré nie je vo vlastníctve štátu, len so súhlasom vlastníka dotknutého pozemku.

(2) Vstupné podľa odseku 1 neplatia fyzické osoby pracujúce v chránenom území, fyzické osoby, ktoré v ňom majú trvalý alebo prechodný pobyt, ani vlastníci nehnuteľností nachádzajúcich sa v chránenom území. Vstupné sa nevyberá pri činnostiach spojených so zabezpečením starostlivosti o chránené územie, s ochranou zdravia a majetku a za vjazd a zotrvanie motorových vozidiel nemobilných zdravotne postihnutých osôb.

(3) Vstupné podľa odseku 1 je príjmom **Environmentálneho fondu** s výnimkou vstupného do súkromného chráneného územia, ktoré je príjmom jeho vlastníka.

44) § 2 písm. x) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách.

§ 59

Vstup na pozemky

(1) Vlastník (správca, nájomca) pozemku je povinný

- a) umožniť zamestnancom orgánu ochrany prírody a ním poverenej osobe, ktorí sa pri výkone svojej pracovnej činnosti preukážu služobným preukazom, vstupovať na pozemok s cieľom plniť povinnosti vyplývajúce z tohto zákona a z ďalších predpisov na úseku ochrany prírody a krajiny,
- b) strpieť označovanie osobitne chránených častí prírody a krajiny, umiestňovanie a udržiavanie dočasných zariadení potrebných na zabezpečenie starostlivosti o osobitne chránenú časť prírody a krajiny,
- c) strpieť vykonanie nevyhnutných opatrení orgánom ochrany prírody a ním poverenou osobou na účel zabránenia závažnému poškodeniu alebo zničeniu ekosystému, jeho zložky alebo prvku.

(2) Zamestnanec orgánu ochrany prírody alebo ním poverená osoba sú povinní pri výkone činnosti podľa odseku 1 postupovať tak, aby ich činnosťou nedochádzalo k neodôvodnenému poškodzovaniu dotknutého pozemku, ako aj k rušeniu práv a právom chránených záujmov vlastníka (správcu, nájomcu) pozemku nad mieru ustanovenú týmto zákonom.

(3) Orgán ochrany prírody alebo ním poverená osoba vopred

oznámi vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku rozsah a čas trvania výkonu činnosti podľa **odseku 1 písm. b)**.

(4) Nedotknuté zostávajú osobitné predpisy, 87) podľa ktorých je vykonávanie činnosti podľa odseku 1 vylúčené, obmedzené alebo viazané na osobitný súhlas alebo povolenie.

87) Napríklad zákon č. 281/1997 Z.z., zákon č. 40/1961 Zb. o obrane Československej socialistickej republiky v znení neskorších predpisov.

§ 60

Finančný príspevok

(1) Finančný príspevok zo štátneho rozpočtu je určený na

- a) udržiavanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny, ktorý nie je možné dosiahnuť len bežným obhospodarovaním pozemku,
- b) udržiavanie budovy alebo podzemného priestoru vytvoreného ľudskou činnosťou, ak sú tieto budovy alebo priestory potrebné na zabezpečenie ochrany chránených živočíchov, ktoré sú na ne viazané.

(2) Finančný príspevok poskytuje orgán ochrany prírody na základe písomnej zmluvy uzatvorenej medzi orgánom ochrany prírody alebo ním poverenou organizáciou ochrany prírody a vlastníkom (správcom, nájomcom) dotknutého pozemku, budovy alebo podzemného priestoru.

(3) Finančný príspevok sa môže poskytnúť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku na zabezpečenie opatrení týkajúcich sa starostlivosti o pozemok, budovu alebo podzemný priestor

- a) v chránenom areáli, prírodnej rezervácii, prírodnej pamiatke, národnej prírodnej rezervácii, národnej prírodnej pamiatke a chránenom vtáčom území,
- b) v navrhovanom území európskeho významu,
- c) v územiach medzinárodného významu,
- d) s chráneným stromom alebo
- e) s chránenými druhmi živočíchov a rastlín.

(4) Výška finančného príspevku je vyjadrením nákladov vlastníka (správcu, nájomcu) dotknutého pozemku, budovy alebo podzemného priestoru na zabezpečenie realizácie opatrení týkajúcich sa starostlivosti o pozemok, budovu alebo podzemný priestor a určuje sa dohodou medzi orgánom ochrany prírody alebo ním poverenou organizáciou ochrany prírody a vlastníkom (správcom, nájomcom) podľa

- a) náročnosti a rozsahu opatrení týkajúcich sa starostlivosti o pozemok, budovu alebo podzemný priestor,
- b) nákladov na opatrenia týkajúce sa starostlivosti o pozemok, budovu alebo podzemný priestor obvyklých v mieste realizácie,
- c) rozdielu nákladov medzi bežným obhospodarovaním pozemku rovnakej bonity v mieste realizácie opatrení týkajúcich sa

starostlivosti o pozemok alebo udržiavaním budovy alebo podzemného priestoru a požadovaným spôsobom obhospodarovania alebo udržiavania.

(5) Finančný príspevok možno poskytnúť až do výšky 100% rozdielu nákladov podľa odseku 4 písm. c).

(6) Finančný príspevok sa poskytuje pred realizáciou dohodnutých opatrení týkajúcich sa starostlivosti o pozemok, budovu alebo podzemný priestor, a to v tom kalendárnom roku, keď sa záväzok vlastníka (nájomcu, správcu) dotknutého pozemku, budovy alebo podzemného priestoru zabezpečiť príslušné opatrenie na udržanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny má plniť.

(7) Finančný príspevok možno použiť len na účel, na ktorý bol poskytnutý. Nepoužitú časť príspevku je vlastník (nájomca, správca) dotknutého pozemku, budovy alebo podzemného priestoru povinný vrátiť do štátneho rozpočtu.

(8) Ak vlastník (nájomca, správca) dotknutého pozemku, budovy alebo podzemného priestoru použil finančný príspevok v rozpore s určeným účelom alebo s určenými alebo dohodnutými podmienkami, je povinný ho vrátiť do štátneho rozpočtu a zároveň zaplatiť penále podľa osobitného predpisu. 88)

(9) Orgán ochrany prírody alebo ním poverená organizácia ochrany prírody je povinná zisťovať všetky okolnosti potrebné na poskytnutie finančného príspevku a kontrolovať jeho použitie.

88) § 47 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov.

§ 61

Náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania

(1) Vlastník pozemku je povinný strpieť obmedzenia a opatrenia vyplývajúce zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody a krajiny ustanovených týmto zákonom alebo na jeho základe. Ak dochádza v dôsledku týchto obmedzení a opatrení k obmedzeniu bežného obhospodarovania pozemkov, patrí mu náhrada vo výške zodpovedajúcej tomuto obmedzeniu bežného obhospodarovania; to neplatí pre vlastníka súkromného chráneného územia a jeho ochranného pásma, ak sa obmedzenie týka bežného obhospodarovania v tomto území **a na pozemkoch vo vlastníctve štátu.**

(2) Bežným obhospodovaním sa rozumie

- a) využívanie poľnohospodárskeho pozemku v súlade s osobitným predpisom, 89)
- b) **hospodárenie na lesnom pozemku, 90) ktoré zodpovedá návrhu hospodárskych opatrení pre jednotky priestorového rozdelenia lesa 91) bez obmedzujúcich požiadaviek orgánov ochrany prírody vyplývajúcich zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody, ustanovených týmto zákonom alebo na jeho základe; bežným obhospodovaním sa tiež rozumie postup podľa osobitných**

predpisov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych okolností a nepredvídaných škôd v lesoch, 91a)

- c) hospodárenie na inom pozemku, ako je uvedené v písmenách a) a b), ktoré je v súlade s podmienkami určenými v povolení činnosti podľa osobitných predpisov, 92) najmä v rozhodnutí o využívaní územia, v rozhodnutí o určení ochranného pásma, v rozhodnutí o určení chráneného územia.

(3) Ak dochádza k obmedzeniu bežného obhospodarovania na lesných pozemkoch počas platnosti lesného hospodárskeho plánu, požiada vlastník dotknutých pozemkov o zmenu lesného hospodárskeho plánu, ktorá vyjadruje obmedzenie bežného obhospodarovania. **Po schválení zmeny lesného hospodárskeho plánu patrí vlastníkovi náhrada podľa odseku 1 vrátane náhrady nákladov na vyhotovenie zmeneného predpisu lesného hospodárskeho plánu.**

(4) Osobou oprávnenou na uplatnenie nároku podľa odseku 1 je vlastník pozemku, ktorého bežné obhospodarovanie bolo obmedzené; ak je vlastníkom pozemku štát, je touto osobou správca. Ak je pozemok v podielovom spoluvlastníctve, osobou oprávnenou na uplatnenie nároku je zástupca určený spoluvlastníkmi.

(5) Nárok na náhradu podľa odseku 1 uplatňuje osoba oprávnená na uplatnenie nároku písomnou žiadosťou

- a) v prípade obmedzenia vyplývajúceho zo zákazov ustanovených týmto zákonom alebo z určenia podrobnejších podmienok vykonávania činnosti vo výnimke na tom orgáne ochrany prírody, ktorý je príslušný na povolenie výnimky zo zákazov ustanovených týmto zákonom,
- b) v prípade obmedzenia vyplývajúceho z nevydania súhlasu alebo z určenia podrobnejších podmienok vykonávania činnosti v súhlase (§ 82 ods. 12) na **krajskom úrade životného prostredia** (ďalej len "povinný orgán").

(6) **Nárok na náhradu podľa odseku 1 povinný orgán zníži o výšku dotácie alebo príspevku zo štátneho rozpočtu poskytovaných na úhradu zvýšených nákladov na obhospodarovanie pozemku a o oslobodenie od dane podľa osobitného predpisu 92a) za obdobie, za ktoré sa poskytuje.**

(7) Nárok na náhradu podľa odseku 1 možno uplatniť v trojročnej lehote, ktorá ak ide o obmedzenie na

- a) **lesných pozemkoch, začína plynúť prvým dňom po skončení platnosti lesného hospodárskeho plánu, v ktorom boli uplatnené obmedzujúce požiadavky orgánu ochrany prírody, alebo dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia orgánu ochrany prírody o nevydaní súhlasu, nepovolení výnimky alebo rozhodnutia s určenými obmedzujúcimi podmienkami vykonávania činnosti,**
- b) iných ako lesných pozemkoch, začína plynúť prvým dňom nasledujúceho roka po roku, za ktorý sa nárok uplatňuje.

(8) Nárok na náhradu podľa odseku 1 zaniká:

- a) márnym uplynutím lehoty uvedenej v odseku 7, alebo

- b) ak odpadol dôvod na obmedzovanie bežného obhospodarovania podľa tohto zákona, alebo
- c) ak vlastník pozemku nedodržel obmedzenia bežného obhospodarovania, za ktoré mu bola náhrada poskytnutá, alebo
- d) ak vlastník pozemku nezabezpečil bežné obhospodarovanie pozemku, alebo
- e) ak nárok na náhradu majetkovej ujmy alebo inej náhrady vzniká podľa osobitných predpisov, 93)
- f) ak bola náhrada uhradená predchádzajúcemu vlastníkovi pozemku, na ktorom sa uplatňuje náhrada podľa odseku 1, alebo
- g) ak vlastník (správca, nájomca) nepožiadal o udelenie výnimky na odstránenie následkov mimoriadnych okolností a nepredvídaných škôd v lesoch, alebo
- h) ak obmedzenie užívania pozemkov vzniká podľa osobitných predpisov, 93) alebo
- i) ak sa náhrada uplatňuje v ochranných lesoch 93a) a v lesoch osobitného určenia s výnimkou lesov v chránených územiach a iných časti lesov významných z hľadiska ochrany prírody 93b); nárok nezaniká v prípade, ak orgán ochrany prírody vydá rozhodnutie o nevydaní súhlasu, nepovolení výnimky alebo rozhodnutie s určenými obmedzujúcimi podmienkami a tým obmedzí postup vlastníka pozemku podľa osobitných predpisov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych okolností a nepredvídateľných škôd v lesoch. 93c)

(9) O nároku na náhradu podľa odseku 1 a o zániku tohto nároku podľa odseku 8 písm. b) až i) rozhoduje povinný orgán. O opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o nároku na náhradu podľa odseku 1 rozhoduje súd.

(10) Náhrada podľa odseku 1 je splatná do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o priznaní nároku. Náhrada sa poskytuje zo štátneho rozpočtu a uhrádza sa v slovenských korunách.

(11) Podrobnosti o obsahu žiadosti o úhradu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania a spôsob výpočtu náhrady ustanoví vláda nariadením.

 89) § 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. v znení zákona č. 83/2000 Z.z.

90) § 2 zákona č. 61/1977 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 183/1993 Z.z.

91) § 3, 4 a 12 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5/1995 Z.z.

91a) § 21 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva v znení neskorších predpisov.

§ 3 ods. 1 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 244/1997 Z.z. o vyznačovaní a evidencii ťažby dreva.

92) Napríklad § 13, 32, 33, 39, 39b, 39c a 40 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, § 24 až 28 zákona č. 44/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, § 19 zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 499/1991 Zb., § 11 a 12 zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, § 7 a 8 zákona

Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z.z., § 29 zákona č. 143/1998 Z.z., § 47 zákona č. 195/2000 Z.z., § 4 zákona č. 338/2000 Z.z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 29 ods. 2 zákona č. 23/1962 Zb., zákon č. 139/2002 Z.z.

- 92a) **§ 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 317/1992 Zb. o dani z nehnuteľnosti v znení neskorších predpisov.**
- 93) **Napríklad zákon č. 184/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.**
- 93a) **§ 23 zákona č. 61/1977 Zb.**
- 93b) **§ 2 ods. 3 písm. e) vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5/1995 Z.z.**
- 93c) **§ 22 ods. 2 písm. c) zákona č. 326/2005 Z.z.**

§ 62

Zákaz prevodu vlastníckeho práva

(1) Vlastníctvo štátu k pozemkom a vodným plochám v územiach s tretím, štvrtým alebo piatym stupňom ochrany je zakázané previesť na iné osoby. Tým nie sú dotknuté práva fyzických osôb a právnických osôb podľa predpisov o majetkovej reštitúcii. 94)

(2) Pri podielovom spoluvlastníctve sa zákaz podľa odseku 1 vzťahuje iba na podiel vo vlastníctve štátu.

(3) Zákaz podľa odseku 1 sa nevzťahuje

- a) **na prevod vlastníckeho práva k pozemku, ak sa na pozemku umiestni stavba v súlade s týmto zákonom a osobitným predpisom, 23) ani**
- b) **na prevod vlastníckeho práva k pozemkom tvoriacim zastavané plochy a nádvoria, ak sú na nich ku dňu účinnosti tohto zákona umiestnené stavby vo vlastníctve fyzických osôb alebo právnických osôb, ani**
- c) **na zámenu pozemkov, ak získaním zamenených pozemkov do vlastníctva štátu dôjde k sceleniu pozemkov alebo k inému usporiadaniu vlastníctva štátu k týmto pozemkom v lokalitách, na ktorých sú sústredené málo pozmenené biotopy európskeho významu, biotopy národného významu, biotopy druhov európskeho významu, biotopy druhov národného významu, prírodné dedičstvo, významné biocentrá či iné prírodné hodnoty.**

(4) Zámenu pozemkov podľa odseku 3 písm. c) je možné uskutočniť len na základe súhlasu orgánu ochrany prírody.

94) Napríklad zákon č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov, zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov, zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 319/1991 Zb. o zmiernení niektorých majetkových a iných krívd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti mimosúdnych rehabilitácií v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky

č. 282/1993 Z.z. o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam v znení zákona č. 97/2002 Z.z.

§ 63

Predkupné právo štátu

(1) K pozemkom nachádzajúcim sa za hranicami zastavaného územia obce v územiach s tretím, štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, ktoré nie sú vo vlastníctve štátu, má štát predkupné právo.

(2) Ak sa vlastník pozemku uvedeného v odseku 1 rozhodne pozemok predať, je povinný prednostne písomne ponúknuť pozemok na kúpu štátu zastúpeného orgánom ochrany prírody. Ponuka sa vykoná ohlásením všetkých podmienok.

(3) Ak štát ponuku prijme, orgán ochrany prírody je povinný do dvoch mesiacov odo dňa prijatia ponuky uzavrieť s vlastníkom pozemku kúpnu zmluvu, ak sa nedohodnú inak.

(4) Ak štát zastúpený orgánom ochrany prírody ponuku písomne neprijme do dvoch mesiacov odo dňa jej doručenia, predkupné právo podľa odseku 1 zaniká.

(5) Predkupné právo podľa odseku 1 má prednosť pred predkupným právom dohodnutým zmluvou; prijatím ponuky podľa odseku 3 a uzavretím zmluvy predkupné právo dohodnuté zmluvou zaniká.

(6) Predkupné právo štátu podľa odseku 1 zaniká, ak sa na pozemku nachádza alebo umiestni stavba v súlade s týmto zákonom a osobitným predpisom. ²⁴⁾

PIATA ČASŤ

ORGÁNY OCHRANY PRÍRODY, ICH PÔSOBNOSŤ A STRÁŽ PRÍRODY

§ 64

Orgány ochrany prírody

(1) Štátnu správu vo veciach ochrany prírody a krajiny podľa tohto zákona vykonáva

- a) ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny, 95)
- b) Slovenská inšpekcia životného prostredia (ďalej len "inšpekcia"), 96)
- c) **krajský úrad životného prostredia, 97)**
- d) **obvodný úrad životného prostredia, 97)**
- e) obec.

(2) Štátnu správu vo veciach ochrany prírody podľa tohto zákona vykonáva aj Štátna veterinárna a potravinová správa. 98)

- 95) Zákon č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy.
- 96) § 7 a 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb. o štátnej správe pre životné prostredie.
- 97) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z.z. v znení neskorších predpisov.
- 98) § 8 ods. 4 písm. i) zákona č. 337/1998 Z.z.

§ 65

Ministerstvo

(1) Ministerstvo

- a) riadi a kontroluje výkon štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny a určuje hlavné smery tejto činnosti,
- b) plní funkciu hlavného štátneho dozoru vo veciach ochrany prírody a krajiny podľa § 71 (ďalej len "štátny dozor") a vykonáva ústredné revízie stavu osobitne chránených častí prírody a krajiny,
- c) obstaráva
 - 1. koncepciu ochrany prírody a krajiny,
 - 2. program starostlivosti o národný park, program starostlivosti a program záchrany o chránené územie patriace do súvislej európskej sústavy chránených území, program starostlivosti o územie medzinárodného významu,
 - 3. Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky,
 - 4. projekt ochrany chránenej krajinnej oblasti, národného parku, národnej prírodnej rezervácie, národnej prírodnej pamiatky a ich ochranného pásma, projekt ochrany chráneného vtáčieho územia,
 - 5. návrh chráneného vtáčieho územia a návrh územia európskeho významu,
- d) obstaráva a schvaľuje
 - 1. program starostlivosti o chránenú krajinnú oblasť, program záchrany zóny alebo časti zóny chránenej krajinnej oblasti alebo národného parku,
 - 2. program záchrany chránených druhov rastlín a živočíchov,
 - 3. národný červený zoznam vzácnych, zriedkavých a ohrozených druhov rastlín a živočíchov,
- e) vykonáva pôsobnosť podľa § 44 ods. 13, § 55, 60 a 63,
- f) vydáva vyjadrenie ku Koncepcii územného rozvoja Slovenska [§ 9 ods. 1 písm. a)] a k Národnému plánu regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, regionálnemu operačnému programu, sektorovému operačnému programu [**§ 9 ods. 1 písm. o)**],
- g) vydáva súhlas podľa § 12 písm. b), § 39, § 44 ods. 2 a § 45 ods. 2 na zriadenie a prevádzku botanickej záhrady a arboréta, **a § 62 ods. 4**
- h) môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku zo zakázaných činností, ak ide druhy podľa § 40,
- i) rozhoduje pri pochybnostiach, či ide o nepôvodný druh podľa § 2 ods. 2 písm. q),
- j) rozhoduje podľa § 44 ods. 14,
- k) zriaďuje a riadi organizácie ochrany prírody, 74) najmä riaditeľstvá národných parkov, správy jaskýň alebo riaditeľstvá iných chránených častí krajiny, ktorých

prostredníctvom zabezpečuje výkon štátnej ochrany prírody a krajiny, ktorý sa skladá najmä z týchto činností:

1. spracovávanie odborných stanovísk pre rozhodovaciu a inú činnosť orgánov ochrany prírody,
 2. účasť na konaniach a poradách, na ktorých sa zúčastňuje zástupca orgánu ochrany prírody, alebo účasť na konaniach a poradách na základe poverenia orgánu ochrany prírody,
 3. spracovávanie projektov ochrany chránených území a iných odborných podkladov a stanovísk pri vyhlasovaní (zмене, zrušení) osobitne chránených častí prírody a krajiny,
 4. obstarávanie a vedenie vybranej dokumentácie ochrany prírody a krajiny, poskytovanie informácií z nej a realizácia vybraných opatrení z nej vyplývajúcich,
 5. vedenie štátneho zoznamu,
 6. vykonávanie prieskumu a výskumu osobitne chránených častí prírody a krajiny,
 7. obstarávanie alebo zabezpečovanie starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny vrátane vykonávania ich revízie a štátneho dozoru,
 8. monitoring stavu a zmien prírodných ekosystémov v meniacich sa ekologických podmienkach a zabezpečovanie opatrení na udržanie a zlepšenie ich ekologickej stability,
 9. koordinácia činnosti členov stráže prírody,
 10. vytváranie, dopĺňanie a zabezpečovanie využívania informačného systému v ochrane prírody a krajiny,
 11. zúčastňovanie sa na medzinárodnej spolupráci, na uskutočňovaní medzinárodných programov, projektov a dohôdovov vo veciach ochrany prírody a krajiny,
 12. kultúrno-výchovná činnosť, propagačná činnosť a edičná činnosť,
 13. zabezpečovanie činností informačných stredísk ochrany prírody a krajiny a iných výchovných zariadení ochrany prírody a krajiny,
 14. zabezpečenie zachovania života chránených rastlín a chránených živočíchov prostredníctvom záchranných chovov,
 15. plnenie funkcie záchytného strediska pre chránené živočíchy,
 16. plnenie úlohy chovnej stanice a rehabilitačnej stanice,
 17. vedenie evidencie osôb, ktoré majú v držbe chránené rastliny a chránené živočíchy mimo prirodzeného výskytu v biotopoch, a evidenciu chránených rastlín a chránených živočíchov pre potreby orgánov štátnej správy; evidencia chránených rastlín a chránených živočíchov obsahuje názov druhu a opis jedinca, spôsob jeho označenia, špecifikáciu jeho množstva alebo hmotnosti, pôvodu podľa § 42 a číslo dokladu, na ktorého základe bol určený, opis pestovaného a chovného zariadenia, v ktorom je chránený druh umiestnený,
 18. určovanie evidenčného čísla osobám uvedeným v bode 17; evidenčné číslo tvorí poradové číslo z evidencie osôb podľa bodu 17 a posledné dvojčíslo kalendárneho roka, v ktorom bolo pridelené,
 19. správa jaskýň a vybraných pozemkov v územiach (§ 63), ktoré sú vo vlastníctve štátu,
 20. vyberanie vstupného do chránených území (§ 58),
 21. uzatváranie dohody o finančnom príspevku (§ 60),
- 1) v súčinnosti s **obvodným úradom životného prostredia**, obcou

a inšpekciou vedie pre potreby orgánov ochrany prírody evidenciu fyzických osôb, podnikateľov a iných právnických osôb, ktorým bola uložená sankcia za protiprávne konanie podľa tohto zákona,

- m) zúčastňuje sa na medzinárodnej spolupráci, na uskutočňovaní medzinárodných programov, projektov a dohovorov vo veciach ochrany prírody a krajiny,
- n) spolupracuje s Európskou komisiou pri plnení záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných dohovorov na úseku ochrany prírody a krajiny,
- o) podáva správy a informácie v súlade s právom Európskeho spoločenstva,
- p) pri plnení úloh podľa tohto zákona spolupracuje s ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy, ktoré sú povinné mu poskytnúť potrebnú súčinnosť, najmä informácie a podklady na účel plnenia úlohy podľa písmena o),
- q) plní ďalšie úlohy vo veciach ochrany prírody a krajiny ustanovené v druhej až štvrtej časti tohto zákona.

(2) Evidencia podľa odseku 1 písm. k) bodu 17 a odseku 1 písm. l) obsahuje najmä

- a) meno a priezvisko fyzickej osoby, obchodné meno podnikateľa alebo názov právnickej osoby a ich evidenčné číslo určené ministerstvom poverenou organizáciou ochrany prírody, ak sa vyžaduje podľa tohto zákona,
- b) rodné číslo alebo identifikačné číslo (IČO),
- c) adresu trvalého pobytu fyzickej osoby [názov ulice, orientačné (súpisné) číslo domu, názov obce (časti obce), poštové smerovacie číslo, názov okresu],
- d) adresu sídla alebo miesta podnikania podnikateľa alebo sídla právnickej osoby [názov ulice, orientačné (súpisné) číslo domu, názov obce (časti obce), poštové smerovacie číslo, názov okresu],
- e) číslo telefónu a faxu osôb uvedených v písmene a).

(3) Evidencia podľa odseku 1 písm. l) obsahuje aj deň právoplatnosti rozhodnutia o uložení sankcie a jeho číslo, označenie orgánu ochrany prírody, ktorý uložil sankciu, druh sankcie a označenie protiprávneho konania, za ktoré bola sankcia uložená.

74) § 21 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov.

§ 66

Inšpekcia

Inšpekcia

- a) je orgánom štátneho dozoru, ktorého prostredníctvom ministerstvo vykonáva štátny dozor,
- b) ukladá fyzickým osobám, podnikateľom a iným právnickým osobám sankcie podľa tohto zákona a informuje ministerstvo o ich uložení,

- c) nariaďuje potrebné nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,
- d) môže nariadiť vykonanie analýzy krvi alebo iného tkaniva (DNA testu) na preukázanie identity jedinca, rodičovstva a dosiahnutej generácie chránených živočíchov, ak je dôvodné podozrenie, že jedinec bol nadobudnutý v rozpore s týmto zákonom,
- e) rozhoduje podľa § 44 ods. 14 a § 96,
- f) plní ďalšie úlohy podľa § 44 ods. 13 a § 47 ods. 9.

§ 67

Krajský úrad životného prostredia

Krajský úrad životného prostredia

- a) riadi a kontroluje výkon štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny v kraji,
- b) obstaráva
 1. projekt ochrany chráneného areálu, prírodnej rezervácie, prírodnej pamiatky, chráneného stromu a ich ochranného pásma,
 2. projekt ochrany ochranného pásma jaskyne a prírodného vodopádu,
- c) vyhlasuje, mení a zrušuje ochranu chráneného areálu, prírodnej rezervácie, prírodnej pamiatky, súkromného chráneného územia, chráneného stromu a ich ochranného pásma a ochranného pásma jaskyne a prírodného vodopádu,
- d) obstaráva a schvaľuje
 1. program starostlivosti o chránený areál, prírodnú rezerváciu, prírodnú pamiatku, národnú prírodnú rezerváciu, národnú prírodnú pamiatku a chránený strom,
 2. program záchrany chráneného areálu, prírodnej rezervácie, prírodnej pamiatky, národnej prírodnej rezervácie, národnej prírodnej pamiatky a chráneného stromu,
 3. na základe žiadosti vlastníka pozemku v súkromnom chránenom území program záchrany súkromného chráneného územia,
- e) vykonáva krajské revízie stavu osobitne chránených častí prírody a krajiny,
- f) vydáva súhlas podľa § 12 písm. a), e), f) a h), § 13 ods. 2 písm. c), f) a i), § 14 ods. 2 písm. f), § 15 ods. 2 písm. c), § 24 ods. 5, 7, 10 a 12, § 49 ods. 3, § 56 ods. 1,
- g) vydáva vyjadrenie podľa **§ 9 ods. 1 písm. b) a c)** v územiach so štvrtým a piatym stupňom ochrany, podľa **§ 9 ods. 1 písm. g) až j) m) a n)**, k územnému plánu regiónu a územnému plánu obce [§ 9 ods. 1 písm. a)] a k programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja [**§ 9 ods. 1 písm. o)**],
- h) rozhoduje podľa § 19 ods. 4, § 22 ods. 5, § 24 ods. 13, **§28a**, § 56 ods. 2, 5 a 6 a § 96,
- i) môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku zo zakázaných činností v územiach s druhým, tretím, štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, **v chránených vtáčích územiach** a ak ide o prírodné pamiatky a národné prírodné pamiatky a ich ochranné pásma podľa § 24 a ak ide o druhy podľa § 40 v súvislosti s **povoľovaním výnimky z územnej ochrany, ak tak určí**

ministerstvo,

- j) prijíma nahlásenia podľa § 24 ods. 13,
- k) prijíma oznámenia podľa § 56 ods. 3,
- l) vydáva návštevny poriadok národného parku a jeho ochranného pásma (§ 20) a jaskyne (§ 24),
- m) vyhlasuje verejne prístupné jaskyne (§ 24 ods. 18),
- n) koná vo vzťahu k chráneným stromom podľa § 47 ods. 2, 8 a 9,
- o) vydáva osobitné oprávnenie podľa § 38 ods. 6,
- p) môže uzatvoriť dohodu o finančnom príspevku (§ 60),
- q) vydáva všeobecne záväznú vyhlášku vo veciach ochrany prírody a krajiny, 99)
- r) nariaďuje potrebné nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,
- s) môže nariadiť vykonanie analýzy krvi alebo iného tkaniva (DNA testu) na preukázanie identity jedinca, rodičovstva a dosiahnutej generácie chránených živočíchov, ak je dôvodné podozrenie, že jedinec bol nadobudnutý v rozpore s týmto zákonom,
- t) zriaďuje a riadi odborné organizácie 74) zamerané najmä na starostlivosť o vybrané chránené areály, prírodné rezervácie a prírodné pamiatky vrátane ich revízií,
- u) vedie zoznam členov stráže prírody,
- v) bezprostredne riadi a koordinuje činnosť členov stráže prírody v obvode svojej pôsobnosti, ak touto činnosťou nepoverí organizáciu ochrany prírody alebo **obvodný úrad životného prostredia**,
- w) spolu s organizáciou ochrany prírody sa stará o udržiavanie a zvyšovanie odbornej úrovne členov stráže prírody vrátane ich oboznamovania sa so všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- x) v súvislosti s plnením úloh podľa tohto zákona môže poskytnúť členovi stráže prírody právne predpisy, donucovacie prostriedky, mapy, prípadne ďalšie potrebné pomôcky súvisiace s výkonom funkcie člena stráže prírody,
- y) vykonáva štátny dozor,
- z) plní ďalšie úlohy vo veciach ochrany prírody a krajiny ustanovené v druhej až štvrtej časti tohto zákona.

74) § 21 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov.

99) Čl. V zákona Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb. o niektorých opatreniach v miestnej samospráve a v štátnej správe.

§ 68

Obvodný úrad životného prostredia

Obvodný úrad životného prostredia

- a) vykonáva v prvom stupni štátnu správu vo veciach ochrany prírody a krajiny v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,
- b) obstaráva projekt ochrany chráneného krajinného prvku a vyhlasuje, mení a zrušuje jeho ochranu,
- c) obstaráva a schvaľuje dokument regionálneho územného systému ekologickej stability,
- d) vykonáva okresné revízie stavu osobitne chránených častí

- prírody a krajiny,
- e) vydáva súhlas podľa § 12 písm. d) a g), § 13 ods. 2 písm. b), d), e), g), h), j) až n), § 14 ods. 2 písm. b) až e), § 15 ods. 2 písm. b), § 45 ods. 2 na zriadenie a prevádzkovanie chovnej stanice a prevádzkovanie rehabilitačnej stanice a podľa § 52 ods. 3,
 - f) vydáva vyjadrenie podľa **§ 9 ods. 1 písm. b) a c) v územiach s prvým, druhým a tretím stupňom ochrany, podľa § 9 ods. 1 písm. d) až f) a k)** k územnému plánu zóny [§ 9 ods. 1 písm. a)] a k programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce [**§ 9 ods. 1 písm. o)**],
 - g) rozhoduje podľa § 4 ods. 2 a 5, § 6 ods. 2, § 7 ods. 4, § 8 a 96,
 - h) môže si vyhradiť pôsobnosť obce vo veciach podľa **§ 9 ods. 1 písm. l)**, § 12 písm. c), § 47 a 48, ak sú na to závažné dôvody, najmä ak sa má činnosť vykonávať na pozemkoch vo vlastníctve obcí, v územiach s druhým alebo tretím stupňom ochrany,
 - i) koná podľa § 7 ods. 5 a 6, § 38 ods. 2 a 8 a § 103 ods. 2,
 - j) prijíma oznámenia podľa § 35 ods. 7, § 38 ods. 3, § 100 ods. 1 a § 104 ods. 10,
 - k) vedie evidenciu o hláseniach podľa § 35 ods. 7,
 - l) vydáva potvrdenie podľa § 38 ods. 4,
 - m) za podmienok ustanovených osobitným predpisom 100) uhrádza výdavky súvisiace s výkonom funkcie člena stráže prírody,
 - n) ukladá fyzickým osobám, podnikateľom a iným právnickým osobám sankcie podľa tohto zákona a informuje ministerstvo o ich uložení,
 - o) rozhoduje o nároku na náhradu škody podľa § 97 až 102,
 - p) vydáva všeobecne záväzné vyhlášky vo veciach ochrany prírody a krajiny, 99)
 - q) nariaďuje potrebné nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,
 - r) môže nariadiť vykonanie analýzy krvi alebo iného tkaniva (DNA testu) na preukázanie identity jedinca, rodičovstva a dosiahnutej generácie chránených živočíchov, ak je dôvodné podozrenie, že jedinec bol nadobudnutý v rozpore s týmto zákonom,
 - s) uchováva kópie evidenčných zoznamov, preukazov o pôvode a druhových kariet,
 - t) vykonáva štátny dozor,
 - u) plní ďalšie úlohy vo veciach ochrany prírody a krajiny ustanovené v druhej až štvrtej časti tohto zákona.

-
- 99) Čl. V zákona Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb. o niektorých opatreniach v miestnej samospráve a v štátnej správe.
- 100) Zákon č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách.

§ 69

Obec

(1) Obec

- a) vykonáva v prvom stupni štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,

- b) môže uložiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, na ktorom drevina rastie, vykonať nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie alebo rozhodnúť o jej vyrúbaní podľa § 47 ods. 2,
- c) dáva vyjadrenie podľa **§ 9 ods. 1 písm. 1)**,
- d) dáva súhlas podľa § 12 písm. c) a § 47 ods. 3,
- e) prijíma oznámenia podľa § 47 ods. 6 a 7,
- f) koná podľa § 47 ods. 7,
- g) vyznačuje dreviny určené na výrub podľa § 47 ods. 8,
- h) v súhlase na výrub drevín ukladá vykonanie primeranej náhradnej výsadby, starostlivosti o ňu alebo zaplatenie finančnej náhrady podľa § 48 ods. 1,
- i) obstaráva a schvaľuje dokument miestneho územného systému ekologickej stability a dokument starostlivosti o dreviny,
- j) vykonáva štátny dozor vo veciach, v ktorých vykonáva štátnu správu v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,
- k) plní ďalšie úlohy podľa § 47, § 48 ods. 3 a § 59.

(2) Obec môže vydať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým ustanoví podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene.

§ 70

Štátna veterinárna a potravinová správa

- a) posudzuje, či
 - 1. podmienky na držbu živočíchov zodpovedajú ich biologickým, fyziologickým a etologickým potrebám [§ 44 ods. 5 písm. a) tretí bod],
 - 2. pre držané živočíchy je zabezpečený program preventívnej a liečebnej veterinárnej starostlivosti a podávania potravy [§ 44 ods. 5 písm. a) štvrtý bod],
 - 3. zariadenie na držbu živočíchov je zabezpečené pred ich únikom a proti vniknutiu vonkajších škodlivých a nebezpečných organizmov, šíreniu parazitov, nákazlivých chorôb a organizmov [§ 44 ods. 5 písm. a) piaty bod],
- b) vykonáva štátny dozor podľa § 71 na účel kontroly dodržiavania podmienok uvedených v § 44 ods. 5 písm. a) tretí až piaty bod,
- c) poskytuje ministerstvu informácie o uložených sankciách proti prevádzkovateľom zoologických záhrad podľa osobitného predpisu,
- d) poskytuje inšpekcii súčinnosť pri výkone štátneho dozoru podľa tohto zákona.

§ 71

Výkon štátneho dozoru

(1) Štátny dozor je zisťovanie, ako fyzické osoby, podnikatelia a právnické osoby (ďalej len "kontrolovaná osoba") dodržiavajú tento zákon, všeobecne záväzné právne predpisy vydané na jeho vykonanie a povinnosti vyplývajúce z rozhodnutia vydaného na základe tohto zákona.

(2) Zamestnanci orgánov ochrany prírody vykonávajúci štátny dozor (ďalej len "oprávnený zamestnanec") sú oprávnení na účel výkonu štátneho dozoru

- a) vstupovať na pozemky, do stavieb a zariadení, obydlí používaných na podnikanie alebo na inú hospodársku činnosť, ak sa na to nevyžaduje povolenie podľa osobitných predpisov, 101)
- b) vykonávať potrebné zisťovania,
- c) požadovať splnenie povinností podľa § 41 ods. 14 písm. a) a § 42 ods. 1 až 3,
- d) požadovať potrebné vyjadrenia, informácie, údaje a vysvetlenia, ktoré sa týkajú uplatňovania tohto zákona,
- e) požadovať od kontrolovanej osoby a jej zamestnancov predloženie prvopisov dokladov a iných písomností potrebných na výkon štátneho dozoru a požadovať ich kópie,
- f) nazeráť do príslušných dokladov,
- g) odobrať a odnieť aj mimo priestorov kontrolovanej osoby prvopisy dokladov a iných písomností kontrolovanej osoby potrebných na zabezpečenie dôkazov,
- h) odobrať potrebné vzorky,
- i) odobrať a odnieť aj mimo priestorov kontrolovanej osoby chránené druhy na účely zabezpečenia dôkazu,
- j) používať technické prostriedky na zhotovenie fotodokumentácie, videodokumentácie a zvukových záznamov potrebných na zdokumentovanie zistených konaní v rozpore s týmto zákonom, ak ich použitie nezakazuje osobitný predpis, 102)
- k) vyžadovať súčinnosť kontrolovanej osoby, a ak táto osoba zamestnáva zamestnancov, aj jej zamestnancov.

(3) Kontrolovaná osoba, a ak zamestnáva zamestnancov, aj jej zamestnanci sú povinní

- a) oprávnenému zamestnancovi
 - 1. preukázať svoju totožnosť,
 - 2. umožniť vykonanie štátneho dozoru a poskytnúť potrebnú súčinnosť pri výkone štátneho dozoru,
 - 3. vytvoriť vhodné podmienky na výkon štátneho dozoru,
 - 4. odovzdať na jeho výzvu prvopisy dokladov a iných písomností,
 - 5. odovzdať na jeho výzvu chránené druhy, ak sa vyžadujú na zabezpečenie skutkového stavu vecí alebo v prípade ohrozenia zdravia alebo života živých jedincov chránených druhov, alebo znehodnotenia neživých jedincov chránených druhov,
 - 6. umožniť používanie technických prostriedkov na zhotovenie fotodokumentácie, videodokumentácie a zvukových záznamov potrebných na zdokumentovanie zistených konaní v rozpore s týmto zákonom,
- b) vykonať nariadenia orgánu ochrany prírody podľa odseku 5 písm. a) a b) a podať o nich a o ich výsledku v určenej lehote správu orgánu ochrany prírody vykonávajúcemu štátny dozor,
- c) zdržať sa konania, ktoré zakázal alebo obmedzil orgán ochrany prírody podľa odseku 5 písm. c).

(4) Oprávnený zamestnanec je povinný

- a) oznámiť najneskôr v deň začatia výkonu štátneho dozoru kontrolovanej osobe alebo jej zamestnancom začatie kontroly a preukázať sa služobným preukazom alebo osobitným písomným poverením,

- b) vydať kontrolovanej osobe potvrdenie o prevzatí prvopisov dokladov a iných písomností, ako aj chránených druhov a zabezpečiť ich riadnu ochranu pred stratou, zničením, poškodením alebo zneužitím,
- c) odovzdať kontrolovanej osobe odobraté doklady a iné písomnosti, ak nie sú potrebné na ďalšie konanie o priestupku alebo inom správnom delikte podľa tohto zákona,
- d) odovzdať kontrolovanej osobe odobraté chránené druhy, ak nie sú potrebné na ďalšie konanie o priestupku alebo inom správnom delikte podľa tohto zákona, ak nebolo rozhodnuté o ich zaistení, prepadnutí alebo zhabaní,
- e) oboznámiť kontrolovanú osobu so zisteniami pri výkone štátneho dozoru,
- f) zachovávať mlčanlivosť o veciach, ktoré sa dozvedel pri výkone štátneho dozoru, s výnimkou poskytnutia takto získaných informácií súdu na účely občianskeho súdneho poriadku, orgánu činnému v trestnom konaní na účely trestného konania alebo poskytnutia informácií o osobách, ktorým bola uložená sankcia podľa tohto zákona; ustanovenia osobitného predpisu týmto nie sú dotknuté. 103)

(5) Orgán ochrany prírody je oprávnený podľa závažnosti zistených skutočností písomne

- a) nariadiť zachovanie pôvodného stavu až do objasnenia veci alebo zdokumentovania stavu v čase výkonu štátneho dozoru,
- b) nariadiť vykonanie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov ihneď alebo v lehote ním určenej vrátane
 - 1. nariadenia kontrolovanej osobe uviesť veci do pôvodného stavu, ak je to možné a účelné,
 - 2. zabezpečenia vykonania určitých opatrení na náklady kontrolovanej osoby, ak táto osoba nekonala v určenej lehote.
- c) zakázať alebo obmedziť vykonávanie určitej činnosti, ktorá je v rozpore s týmto zákonom, všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na jeho vykonanie alebo rozhodnutiami vydanými na základe tohto zákona, a to najneskôr do skončenia kontroly alebo skončenia konania (§ 90 až 92).

(6) Ak kontrolovaná osoba nesúhlasí so zisteniami pri výkone štátneho dozoru alebo s opatreniami podľa odseku 5, môže sa k nim vyjadriť v čase oboznámenia so zisteniami pri výkone štátneho dozoru alebo v lehote určenej orgánom ochrany prírody vykonávajúcim štátny dozor.

(7) Orgán ochrany prírody môže uložiť kontrolovanej osobe alebo jej zamestnancom za marenie alebo iné sťaženie výkonu štátneho dozoru podľa odseku 2 alebo za nesplnenie povinnosti podľa odseku 3 poriadkovú pokutu; jej výška je najviac 10 000 Sk a v prípade iného sťaženia výkonu štátneho dozoru najviac 5 000 Sk. Poriadkovú pokutu možno uložiť aj opakovane.

(8) Na plnenie konkrétnej úlohy v rámci výkonu štátneho dozoru môže orgán ochrany prírody prizvať zamestnancov iných právnických osôb alebo iné fyzické osoby s ich súhlasom, ak je to odôvodnené osobitnou povahou takejto úlohy, a požadovať ich uvoľnenie najdlhšie na 12 pracovných dní v kalendárnom roku. Účasť

zamestnancov právnických osôb na výkone štátneho dozoru sa považuje za iný úkon vo všeobecnom záujme. 104) Iným fyzickým osobám za účasť na výkone štátneho dozoru patrí dohodnutá odmena. Prizvané osoby majú nárok na cestovné náhrady podľa osobitného predpisu. 100)

(9) Prizvané osoby podľa odseku 8 môžu vykonávať štátny dozor iba na základe písomného poverenia orgánu ochrany prírody na vykonanie kontrolnej úlohy a pod vedením oprávneného zamestnanca.

(10) Orgány ochrany prírody pri výkone štátneho dozoru podľa tohto zákona spolupracujú s ostatnými orgánmi štátnej správy, právnickými osobami a fyzickými osobami, ktoré sú povinné im poskytnúť súčinnosť, najmä

- a) štátne orgány sú povinné poskytnúť bezplatne požadované doklady, podklady a informácie, ktoré zistili pri svojej činnosti,
- b) štátne kontrolné orgány majú povinnosť oznamovať orgánom ochrany prírody výsledky kontrol, ktoré sa týkajú osobitne chránených častí prírody a krajiny, spolupracovať vrátane vykonávania spoločných kontrol,
- c) vydavatelia tlače sú povinní na písomnú žiadosť orgánu ochrany prírody oznámiť identifikačné údaje objednávateľa inzerátu uverejneného pod značkou,
- d) dopravcovia sú na písomnú žiadosť orgánu ochrany prírody povinní oznámiť najmä odosielateľov a adresátov a skutočných príjemcov nimi prepravovaných nákladov, ako aj údaje o čase prepravy, množstve prepravovaného tovaru, charaktere zásielky a prípadne ďalšie údaje, ak im sú známe,
- e) ozbrojené bezpečnostné zbory a iné ozbrojené zbory sú povinné v rámci svojej pôsobnosti poskytnúť orgánom ochrany prírody v nevyhnutnom rozsahu súčinnosť na zabezpečenie úloh podľa tohto zákona.

(11) Fyzické osoby a právnické osoby sú povinné na výzvu orgánu ochrany prírody v lehote ním určenej podať vysvetlenie o skutočnostiach dôležitých na výkon štátneho dozoru alebo na objasnenie protiprávneho konania podľa tohto zákona, ako aj predložiť potrebné doklady súvisiace s podaným vysvetlením. Vysvetlenie môže odoprieť ten, kto by ním spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkej osobe. 105)

(12) Orgán ochrany prírody je oprávnený osobu podľa odseku 11 alebo jej zástupcu predvolať na účel podania vysvetlenia. Ak sa osoba dostaví na podanie vysvetlenia, má nárok na cestovné náhrady podľa osobitného predpisu; 100) to neplatí, ak sa táto osoba dostavila na podanie vysvetlenia jej protiprávneho konania. Nárok na náhradu zaniká, ak ho oprávnená osoba neuplatní do desiatich pracovných dní odo dňa, keď sa dostavila na podanie vysvetlenia.

(13) Ak sa osoba na výzvu orgánu ochrany prírody nedostaví bez náležitého ospravedlnenia na podanie vysvetlenia alebo ho odoprie podať, alebo nepredloží potrebné doklady, môže jej tento orgán štátnej správy uložiť poriadkovú pokutu do 10 000 Sk, a to aj opakovane.

(14) Na predpojatost' pri vykone štátneho dozoru podľa tohto zákona sa primerane vzťahuje osobitný predpis. 106)

(15) Poriadková pokuta podľa odsekov 7 a 13 je príjmom štátneho rozpočtu.

-
- 100) Zákon č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách.
101) Napríklad zákon č. 281/1997 Z.z., Trestný poriadok.
102) Zákon č. 241/2001 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 418/2002 Z.z. Trestný poriadok.
103) § 39 zákona č. 241/2001 Z.z.
104) § 136 a 138 Zákonníka práce.
§ 149 zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
§ 1 ods. 5 zákona č. 313/2001 Z.z. o verejnej službe.
105) § 116 Občianskeho zákonníka.
106) § 10 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe.

Stráž prírody

§ 72

Spôsobilosť na výkon funkcie člena stráže prírody

(1) Členom stráže prírody môže byť fyzická osoba, ktorá

- a) dosiahla vek najmenej 18 rokov,
- b) je občanom Slovenskej republiky,
- c) je bezúhonná,
- d) je úplne spôsobilá na právne úkony,
- e) je na výkon tejto funkcie zdravotne a fyzicky spôsobilá,
- f) je odborne spôsobilá,
- g) zložila sľub podľa odseku 8.

(2) Za bezúhonnú sa na účel ustanovenia odseku 1 písm. c) považuje osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin ohrozenia životného prostredia spáchaný z nedbanlivosti; 72) tieto skutočnosti sa preukazujú dokladmi uvedenými v § 44 ods. 7.

(3) Odborná spôsobilosť uchádzača za člena stráže prírody podľa odseku 1 písm. f) sa preukazuje vykonaním skúšky na **krajskom úrade životného prostredia** pred komisiou, ktorú tvorí jeden zástupca **krajského úradu životného prostredia**, jeden zástupca organizácie ochrany prírody a jeden zástupca územného útvaru Policajného zboru.

(4) Obsahom skúšky podľa odseku 3 je preukázanie základných znalostí z trestného práva, právnej úpravy priestupkov, právnej úpravy na úseku ochrany prírody a krajiny, použitia donucovacích prostriedkov, ako aj miestopisu a geografie územia, v ktorom má funkciu vykonávať.

(5) **Krajský úrad životného prostredia** môže od povinnosti overenia odbornej spôsobilosti skúškou a zloženia sľubu upustiť,

ak ide o člena stráže prírody, u ktorého dochádza iba k zmene obvodu pôsobnosti.

(6) Prípravu na skúšku odbornej spôsobilosti podľa odsekov 3 a 4 zabezpečuje **krajský úrad životného prostredia** v spolupráci s organizáciou ochrany prírody.

(7) Členom stráže prírody sa fyzická osoba stáva dňom zápisu do zoznamu členov stráže prírody, ktorý vedie **krajský úrad životného prostredia**. Fyzická osoba môže byť zapísaná do zoznamu členov stráže prírody najmä na návrh orgánu ochrany prírody, organizácie ochrany prírody, obce alebo občianskeho združenia, ktorého poslaním podľa stanov je ochrana prírody a krajiny. Do zoznamu členov stráže prírody **krajský úrad životného prostredia** zapíše aj vlastníka súkromného chráneného územia po preukázaní spôsobilosti na výkon funkcie člena stráže prírody podľa odseku 1.

(8) Navrhovaný za člena stráže prírody skladá do rúk prednostu **krajského úradu životného prostredia** sľub v tomto znení: "Sľubujem, že ako člen stráže prírody budem svedomito plniť svoje úlohy pri ochrane prírody a krajiny, dbať na dodržiavanie Ústavy Slovenskej republiky, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov."

(9) Podrobnosti o zápise do zoznamu členov stráže prírody ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

72) § 181b Trestného zákona.

§ 73

Zoznam členov stráže prírody

(1) **Krajský úrad životného prostredia** pre svoj územný obvod vedie zoznam členov stráže prírody na účel zabezpečenia starostlivosti o prírodu a krajinu podľa tohto zákona. Ak pôsobnosť člena stráže prírody zasahuje do územného obvodu viacerých **krajských úradov životného prostredia**, člena stráže prírody zapíše do zoznamu ten **krajský úrad životného prostredia**, v ktorého pôsobnosti bude najväčšia časť obvodu jeho pôsobnosti.

(2) V zozname členov stráže prírody **krajský úrad životného prostredia** uvedie meno a priezvisko, trvalý pobyt člena stráže prírody, dátum zloženia sľubu, ako aj názov obvodu pôsobnosti, v ktorom člen stráže prírody svoju funkciu vykonáva.

(3) Člena stráže prírody zapisuje do zoznamu **krajský úrad životného prostredia** po zložení skúšky podľa § 72 ods. 3 a 4 a po zložení sľubu podľa § 72 ods. 8.

(4) Po zapísaní člena stráže prírody do zoznamu a po zložení sľubu mu vydá **krajský úrad životného prostredia** do 30 dní preukaz člena stráže prírody a odznak člena stráže prírody a do jedného roka rovnošatu člena stráže prírody. Preukaz člena stráže prírody je verejnou listinou.

§ 74

Preukazovanie príslušnosti k stráži prírody

(1) Člen stráže prírody sa preukazuje odznakom člena stráže prírody alebo rovnošatou člena stráže prírody, ako aj ústnym vyhlásením "stráž prírody" a na požiadanie aj preukazom člena stráže prírody. Člen stráže prírody pri preukazovaní príslušnosti nesmie odznak a preukaz vydať z rúk; na požiadanie ukáže iba na nahliadnutie ich prednú stranu. Pritom nie je povinný oznámiť svoje meno ani priezvisko. Ak situácia nedovoľuje preukázať sa odznakom alebo preukazom, preukáže sa člen stráže prírody iba ústnym vyhlásením "stráž prírody". Po uplynutí prekážky sa preukáže odznakom člena stráže prírody alebo preukazom člena stráže prírody.

(2) Rovnošata musí byť označená slovami "STRÁŽ PRÍRODY" a nesmie byť zameniteľná s rovnošatou ozbrojených zborov alebo ozbrojených síl.

(3) Preukaz člena stráže prírody obsahuje najmä fotografiu, meno a priezvisko člena stráže prírody, názov "STRÁŽ PRÍRODY", názov obvodu pôsobnosti člena stráže prírody, evidenčné číslo, ako aj odtlačok úradnej pečiatky **krajského úradu životného prostredia** a podpis prednostu **krajského úradu životného prostredia**. Platnosť preukazu člena stráže prírody potvrdzuje **krajský úrad životného prostredia** každoročne najneskôr do 31. januára.

(4) Vzor preukazu člena stráže prírody a vzor odznaku člena stráže prírody sú uvedené v prílohe.

(5) Podrobnosti o rovnošate člena stráže prírody a jej súčastiach ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

Oprávnenia člena stráže prírody

§ 75

(1) Člen stráže prírody je pri plnení úloh podľa tohto zákona oprávnený vo svojom obvode pôsobnosti

- a) sledovať a zbierať údaje o stave prírody a krajiny, jej zložiek a prvkov,
- b) kontrolovať dodržiavanie tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie a rozhodnutí vydaných na ich základe,
- c) vstupovať na pozemky, do stavieb a zariadení, ak sa na to nevyžaduje povolenie podľa osobitných predpisov, 101)
- d) vykonávať potrebné zisťovania,
- e) požadovať potrebné vyjadrenia, informácie, údaje a vysvetlenia, ktoré sa týkajú uplatňovania tohto zákona,
- f) nazerať do príslušných dokladov,
- g) vyzvať osobu, aby upustila od protiprávneho konania, ak je dôvodné podozrenie, že osoba pácha trestný čin alebo priestupok, alebo iný správny delikt,
- h) obmedziť osobnú slobodu 107) osoby pristihnutej pri páchaní

- trestného činu, zisťovať jej totožnosť, a ak nemožno zistiť jej totožnosť, predviesť ju na útvar Policajného zboru,
- i) zisťovať totožnosť osoby podozrivej zo spáchania priestupku alebo iného správneho deliktu podľa tohto zákona, a ak nemožno zistiť jej totožnosť, predviesť ju na útvar Policajného zboru; na tento účel môže obmedziť jej osobnú slobodu,
 - j) odňať jedinca chráneného druhu (§ 33), ak je dôvodné podozrenie, že bol získaný v rozpore s týmto zákonom, a vykonať nevyhnutné opatrenia na jeho záchranu,
 - k) odňať inú vec ako uvedenú v písmene j), ak je dôvodné podozrenie, že bola získaná konaním v rozpore s týmto zákonom alebo použitá na takéto konanie,
 - l) používať technické prostriedky na zhotovenie fotodokumentácie, videodokumentácie a zvukových záznamov potrebných na zdokumentovanie stavu prírody a krajiny a na zdokumentovanie zistených konaní v rozpore s týmto zákonom, ak ich použitie nezakazuje osobitný predpis, 102)
 - m) použiť donucovacie prostriedky,
 - n) požadovať pomoc Policajného zboru alebo obecnej polície, ak nemôže splnenie svojich úloh zabezpečiť vlastnými silami a prostriedkami,
 - o) zastaviť a kontrolovať dopravný prostriedok, ktorý sa nachádza v chránenom území, na účel overenia oprávnenosti jeho vjazdu na toto územie alebo prehľadať dopravný prostriedok a obsah batožiny v ňom, ak je dôvodné podozrenie, že sa v nich nachádzajú jedince chráneného druhu, zver alebo ryby získané v rozpore s týmto zákonom,
 - p) požiadať každého o pomoc v prípade bezprostredného ohrozenia života a zdravia alebo majetku; kto bol o túto pomoc požiadaný, nemusí ju poskytnúť, ak by tým vystavil vážnemu ohrozeniu seba alebo blízke osoby 105) alebo ak tomu bránia iné dôležité okolnosti,
 - q) ukladať a vyberať za priestupky na úseku ochrany prírody a krajiny pokuty v blokovom konaní v rozsahu a za podmienok ustanovených osobitným predpisom, 108) ak tento zákon neustanovuje inak,
 - r) používať rovnošatu člena stráže prírody len pri výkone činnosti podľa tohto zákona,
 - s) nosiť zbraň, ak je držiteľom zbrojného preukazu vydaného podľa osobitného predpisu, 109) a použiť túto zbraň
 1. v prípade nutnej obrany alebo krajnej núdze, 110)
 2. pri zneškodňovaní zvierat, ktoré bezprostredne ohrozujú život alebo zdravie osôb alebo chránených živočíchov,
 3. pri hrozbe namierenou zbraňou proti osobe, ktorá je ozbrojená alebo kladie odpor pred predvedením na útvar Policajného zboru,
 4. pri varovnom výstrele do vzduchu na odvrátenie nebezpečenstva hroziaceho jemu alebo inej osobe alebo na odvrátenie vzniku škody, ktorá bezprostredne ohrozuje záujmy chránené týmto zákonom, alebo
 5. pri varovnom výstrele pri úteku osoby, ktorú je člen stráže prírody oprávnený predviesť na útvar Policajného zboru,
 - t) pred predvedením osoby na útvar Policajného zboru podľa písmen h) a i) presvedčiť sa, či osoba nie je ozbrojená, a zbraň jej odobrať.

(2) Prehliadka podľa odseku 1 písm. o) nesmie sledovať iný

záujem, ako zistiť výskyt neoprávnene nadobudnutých jedincov chránených druhov, zveri alebo rýb.

(3) Oprávnenia člena stráže prírody sa nevzťahujú na vstup a vykonávanie kontroly v súkromnom chránenom území (§ 31), ak člen stráže prírody nie je vlastníkom pozemkov v ňom.

-
- 101) Napríklad zákon č. 281/1997 Z.z., Trestný poriadok.
 - 102) Zákon č. 241/2001 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 418/2002 Z.z. Trestný poriadok.
 - 105) § 116 Občianskeho zákonníka.
 - 107) § 76 ods. 2 Trestného poriadku.
 - 108) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
 - 109) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 246/1993 Z.z. o zbraniach a strelive v znení neskorších predpisov.
 - 110) § 13 a 14 Trestného zákona.

§ 76

(1) Donucovacími prostriedkami sú

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany,
- b) slzotvorné prostriedky,
- c) obušok,
- d) putá,
- e) služobný pes.

(2) Pred použitím donucovacích prostriedkov člen stráže prírody je povinný vyzvať osobu, proti ktorej zakročuje, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov. Od výzvy a výstrahy môže upustiť iba v prípade, keď je sám napadnutý alebo je ohrozený život alebo zdravie inej osoby, alebo vec neznesie odklad, alebo tomu bránia iné okolnosti.

(3) O tom, ktorý z donucovacích prostriedkov použije, rozhoduje člen stráže prírody podľa konkrétnej situácie tak, aby použitý donucovací prostriedok a intenzita jeho použitia neboli zjavne neprimerané nebezpečnosti útoku.

(4) Člen stráže prírody je oprávnený použiť hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany, slzotvorné prostriedky a obušok s cieľom

- a) zabrániť úmyselnému poškodzovaniu záujmov chránených týmto zákonom,
- b) zaistiť bezpečnosť inej osoby alebo vlastnej osoby pred útokom, ak sa po výzve od útoku neupustí, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známk bude pokračovať,
- c) obmedziť osobnú slobodu osoby, ktorá kladie aktívny odpor.

(5) Člen stráže prírody je oprávnený použiť putá

- a) na spútanie osoby, ktorá kladie aktívny odpor alebo fyzicky napáda člena stráže prírody alebo osobu, ktorá vystúpila na jeho podporu, úmyselne koná v rozpore s týmto zákonom, po

- márnej výzve, aby od takéhoto konania upustila,
b) na vzájomné pripútanie osôb za podmienok uvedených v písmene a).

(6) Člen stráže prírody je oprávnený použiť služobného psa s cieľom

- a) zaistiť bezpečnosť inej osoby alebo vlastnej osoby pred útokom, ak sa po výzve od útoku neupustí, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známkov bude pokračovať,
- b) zabrániť úteku osoby, ak má byť takejto osobe obmedzená osobná sloboda.

(7) Člen stráže prírody používa služobného psa s náhubkom. Ak to povaha a intenzita útoku, prípadne prekonanie odporu osoby vyžadujú, použije služobného psa bez náhubku.

(8) Pri zákroku proti osobe vysokého veku, osobe so zjavným telesným postihnutím a proti osobe mladšej ako 15 rokov je člen stráže prírody oprávnený použiť z donucovacích prostriedkov iba hmaty a chvaty. Ostatné donucovacie prostriedky je člen stráže prírody oprávnený použiť len vtedy, keď útok týchto osôb bezprostredne ohrozuje životy a zdravie iných osôb alebo vlastnej osoby alebo hrozí závažná škoda na chránených častiach prírody a krajiny a nebezpečenstvo nemožno odvrátiť inak. Člen stráže prírody nie je oprávnený použiť donucovacie prostriedky proti zjavne tehotnej žene.

(9) Rozsah vybavenia člena stráže prírody donucovacími prostriedkami určí **krajský úrad životného prostredia**.

(10) Služobným psom na účel odsekov 1 až 9 je pes pracovného plemena, ktorý je vo vlastníctve člena stráže prírody, má platný veterinárny preukaz a absolvoval skúšku z výkonu služobných a pracovných plemien psov.

§ 77

Povinnosti člena stráže prírody

(1) Člen stráže prírody je povinný

- a) sledovať dianie v prírode, ľudské zásahy do prírody a krajiny a ich vplyv na ňu,
- b) vykonávať kontrolu dodržiavania tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie a rozhodnutí vydaných na ich základe,
- c) nosiť pri plnení úloh podľa tohto zákona na viditeľnom mieste odznak člena stráže prírody a na požiadanie sa preukázať preukazom člena stráže prírody,
- d) spolupracovať s príslušníkmi Policajného zboru a obecnou políciou,
- e) oznamovať **krajskému úradu životného prostredia** alebo ním poverenej organizácii ochrany prírody nedostatky a udalosti zistené pri obhliadke a kontrole územia,
- f) predkladať raz za dva mesiace **krajskému úradu životného prostredia** alebo ním poverenej organizácii ochrany prírody

- správy o plnení funkcie, o zistených priestupkoch na úseku ochrany prírody a krajiny, o výške uložených blokových pokút a o spolupráci s Policajným zborom alebo obecnou políciou,
- g) upovedomiť príslušný **krajský úrad životného prostredia** o ohrození záujmov chránených týmto zákonom,
 - h) vykonávať nevyhnutné opatrenia na odvrátenie ohrozenia záujmov chránených týmto zákonom a jeho následkov a o svojom konaní bez zbytočného odkladu informovať **krajský úrad životného prostredia**,
 - i) odovzdať bezodkladne predvedenú osobu príslušnému útvaru Policajného zboru a odovzdať mu odobratú zbraň,
 - j) oznamovať priestupky a iné správne delikty a prispievať k ich objasňovaniu a oznamovať trestné činy, ako aj podozrivé osoby príslušným orgánom, 111)
 - k) zabezpečovať dôkazový materiál o konaní v rozpore s týmto zákonom,
 - l) spisovať o odňatých veciach písomné záznamy a ich odpis odovzdať kontrolovanej osobe,
 - m) odovzdať bezodkladne odňaté veci orgánu, ktorý rozhoduje o konaní v rozpore s týmto zákonom,
 - n) umiestniť v prípade použitia motorového vozidla počas výkonu svojej funkcie na pravej polovici predného skla motorového vozidla označenie "STRÁŽ PRÍRODY" vydané **krajským úradom životného prostredia**,
 - o) poskytnúť zranenej osobe pomoc, ak to okolnosti dovoľia, ak v súvislosti s použitím donucovacích prostriedkov došlo k zraneniu osoby,
 - p) spísať o okolnostiach použitia donucovacích prostriedkov úradný záznam a oznámiť bez zbytočného odkladu použitie donucovacích prostriedkov **krajskému úradu životného prostredia**,
 - q) zachovávať pri plnení úloh podľa tohto zákona dôstojnosť a vážnosť svoju vlastnú, ako aj osôb, proti ktorým zasahuje,
 - r) chrániť preukaz člena stráže prírody, odznak člena stráže prírody a rovnošatu člena stráže prírody pred poškodením, stratou, odcudzením alebo zneužitím; ich stratu alebo odcudzenie bez zbytočného odkladu oznámiť **krajskému úradu životného prostredia**, ktorý ho zapísal do zoznamu,
 - s) nahradiť **krajskému úradu životného prostredia** vzniknutú škodu v prípade poškodenia, straty alebo odcudzenia preukazu člena stráže prírody, odznaku člena stráže prírody a rovnošaty člena stráže prírody,
 - t) zúčastňovať sa na odbornom-zdokonaľovacom školení organizovanom **krajským úradom životného prostredia** alebo ním poverenou organizáciou ochrany prírody,
 - u) oznámiť **krajskému úradu životného prostredia** do 15 dní zmenu skutočností zapísaných v preukaze člena stráže prírody,
 - v) predložiť **krajskému úradu životného prostredia** každoročne najneskôr do 15. januára preukaz člena stráže prírody na potvrdenie jeho platnosti,
 - w) odovzdať do 30 dní po vyškrtnutí zo zoznamu členov stráže prírody príslušnému **krajskému úradu životného prostredia** preukaz člena stráže prírody, odznak člena stráže prírody a rovnošatu člena stráže prírody.

(2) Pri použití zbrane je člen stráže prírody povinný

- a) zachovávať nevyhnutnú opatrnosť, najmä aby nebol ohrozený život osôb,
 - b) čo najviac šetriť život osoby, proti ktorej zákrok smeruje,
 - c) zistiť priame následky použitia zbrane, len čo tak môže urobiť bez ohrozenia seba alebo inej osoby, ako aj poranenému poskytnúť pomoc alebo zabezpečiť jeho lekárske ošetrovanie,
 - d) o použití zbrane proti osobe bez zbytočného odkladu upovedomiť útvar Policajného zboru a **krajský úrad životného prostredia**.
-

111) Napríklad § 52 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov, § 12 ods. 1 Trestného poriadku.

§ 78

Vyškrtnutie člena stráže prírody zo zoznamu

(1) **Krajský úrad životného prostredia**, ktorý člena stráže prírody zapísal do zoznamu, vyškrtnie ho zo zoznamu členov stráže prírody, ak

- a) nastanú okolnosti, ktoré bránia tomu, aby člen stráže prírody naďalej plnil svoju funkciu,
- b) člen stráže prírody prekročí svoje oprávnenia alebo inak poruší svoj sľub,
- c) člen stráže prírody napriek písomnému upozorneniu nevykonáva svoju funkciu podľa tohto zákona,
- d) člen stráže prírody prestane spĺňať niektorú z podmienok uvedených v § 72 ods. 1,
- e) člen stráže prírody požiada o vyškrtnutie zo zoznamu členov stráže prírody,
- f) člen stráže prírody zomrie.

(2) Činnosť člena stráže prírody sa končí dňom vyškrtnutia zo zoznamu členov stráže prírody. V prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) až e) **krajský úrad životného prostredia** písomne upovedomí člena stráže prírody o vyškrtnutí zo zoznamu členov stráže prírody. O vyškrtnutí člena stráže prírody zo zoznamu informuje **krajský úrad životného prostredia** aj príslušnú organizáciu ochrany prírody.

§ 79

Osoby, ktoré majú oprávnenia a povinnosti člena stráže prírody

Oprávnenia a povinnosti člena stráže prírody majú aj ministerstvom určení zamestnanci organizácií ochrany prírody; táto skutočnosť sa zaznačí do ich služobného preukazu.

§ 80

Rovnošata a označenie zamestnancov ochrany prírody a krajiny

(1) Zamestnanci orgánov ochrany prírody a zamestnanci organizácií ochrany prírody môžu pri výkone pracovnej činnosti nosiť rovnošatu ochrany prírody a odznak so štátnym znakom Slovenskej republiky.

(2) Podrobnosti o rovnošate a označení zamestnancov ochrany prírody a zamestnancov organizácií ochrany prírody a hodnotu rovnošaty a jej súčastí ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

ŠIESTA ČASŤ KONANIE

§ 81

(1) Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, 112) ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Všeobecné predpisy o správnom konaní 112) s výnimkou ustanovení o miestnej príslušnosti sa nevzťahujú na

- a) vydanie vyjadrenia podľa § 9,
- b) vydanie súhlasu podľa § 24 ods. 20,
- c) vydanie rozhodnutia podľa §28a,
- d) určenie činnosti, ktorá sa môže považovať za činnosť preukázateľne nevyhnutnú na zabezpečenie starostlivosti o chránené územie alebo jeho ochranné pásmo podľa § 29,
- e) určenie ďalšieho nakladania s chránenými živočíchmi podľa § 35 ods. 7,
- f) vydanie potvrdenia o oznámení nálezu chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny podľa § 38 ods. 4,
- g) vydanie oprávnenia na odber chránených nerastov a chránených skamenelín podľa § 38 ods. 6,
- h) určenie lehoty podľa § 44 ods. 13 **a na určenie kompetencie podľa § 67 písm. i),**
- i) určenie záchytného strediska podľa § 45 ods. 10,
- j) vydanie súhlasu podľa § 52 ods. 3,
- k) konanie o zápise odborne spôsobilej osoby do zoznamu podľa § 55 a konanie o jej vyškrtnutí z tohto zoznamu,
- l) rozhodovanie v pochybnostiach, či ide o nepôvodný druh [§ 65 ods. 1 písm. i)],
- m) konanie podľa § 71 ods. 5,
- n) konanie o zápise člena stráže prírody do zoznamu členov stráže prírody podľa § 73 a konanie o jeho vyškrtnutí z tohto zoznamu podľa § 78,
- o) konanie o náhrade škody podľa § 97 až 102.

112) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z.z.

§ 82

(1) Zo žiadosti o vydanie rozhodnutia musí byť najmä zrejmé, kto ju podáva, akej činnosti sa týka a čo sa navrhuje. Každá žiadosť a s ňou súvisiace doklady musia byť vyhotovené písomne a v štátnom jazyku. 113)

(2) Žiadosť sa podáva v dostatočnom časovom predstihu, spravidla najmenej 30 dní pred plánovanou činnosťou. Prílohou k žiadosti o vydanie súhlasu podľa § 12 písm. a) a c) až e) a § 13 ods. 2 písm. b) až e) a k) až m) a o povolenie výnimky

podľa § 14 ods. 1 písm. e), § 15 ods. 1 písm. e), g), h) a j) a § 16 ods. 1 písm. b) až d) a h) je aj súhlas vlastníka, správcu, prípadne nájomcu (ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy) pozemku, na ktorom sa má požadovaná činnosť vykonávať, ak žiadateľ nie je jeho vlastníkom (správcom, nájomcom).

(3) Účastníkom konania o vydanie súhlasu alebo povolenie výnimky je v prípadoch uvedených v odseku 2 len žiadateľ, ak tento zákon neustanovuje inak. Účastníkom konania podľa tohto zákona je aj občianske združenie, 114) ktorého cieľom podľa stanov alebo ich zmien platných najmenej jeden rok je ochrana prírody a krajiny (§ 2 ods. 1) a ktoré písomne oznámi svoju účasť v konaní najneskôr do siedmich dní od upovedomenia podľa **odseku 7**. Účastníkom konania o vydanie súhlasu na zriadenie zoologickej záhrady je aj obec, v ktorej katastrálnom území je alebo má byť zoologická záhrada umiestnená.

(4) Účastníci konania sú v priebehu konania povinní bezodkladne oznámiť orgánu ochrany prírody akúkoľvek zmenu týkajúcu sa predmetu konania.

(5) Ak sa dá účastník konania zastúpiť, podpis splnomocniteľa v dohode o plnomocenstve musí byť osvedčený podľa osobitných predpisov. 115)

(6) Občianske združenie podľa odseku 3 môže písomne požiadať orgán ochrany prírody, aby ho písomne upovedomil o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené týmto zákonom. Žiadosť musí obsahovať najmä názov občianskeho združenia, jeho sídlo, identifikačné číslo, meno a priezvisko osoby oprávnenej konať v mene občianskeho združenia a určenie konania, o ktorého začatí chce byť občianske združenie upovedomené; prílohou k žiadosti musia byť zaregistrované stanovky občianskeho združenia a ich zmeny.

(7) Orgán ochrany prírody, ktorému žiadosť podľa odseku 6 bola doručená, je povinný písomne upovedomiť občianske združenie o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené týmto zákonom, a to najneskôr do siedmich dní odo dňa začatia konania alebo odo dňa doručenia žiadosti, ak sa konanie už začalo.

(8) Ustanovenia odseku 3 druhej vety a odsekov 6 a 7 sa nevzťahujú na konanie podľa § 44 ods. 2, konania uvedené v § 81 ods. 2, konanie o priestupkoch a iných správnych deliktach podľa § 90 až 93 a konanie o zhabaní jedincov chránených druhov podľa § 96.

(9) Orgán ochrany prírody konanie podľa tohto zákona zastaví, ak

- a) dôvod na konanie odpadol,
- b) účastník konania, na ktorého návrh sa konanie začalo, vzal návrh na začatie konania späť,
- c) účastník konania, na ktorého návrh sa konanie začalo, neodstránil v určenej lehote nedostatky podania, hoci bol na to vyzvaný orgánom ochrany prírody,

- d) jeden z účastníkov konania zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho alebo ak zanikol bez právneho nástupcu a ak s tým súhlasia ostatní účastníci konania,
- e) jediný účastník konania zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho alebo ak zanikol bez právneho nástupcu,
- f) sa preukáže, že ten, kto podal žiadosť o vydanie rozhodnutia, nie je účastníkom konania a nejde o konanie, ktoré sa môže začať aj z vlastného podnetu,
- g) po vykonaní úkonov voči účastníkovi konania zistí, že nie je príslušný na konanie,
- h) účastník konania vzal svoje odvolanie (rozklad) alebo návrh na obnovu konania späť,
- i) uplynula lehota na prejednanie iného správneho deliktu.

(10) Proti rozhodnutiu o zastavení konania podľa odseku 9 písm. b), d), e), h) a i) nie je prípustné odvolanie (rozklad); v prípadoch podľa odseku 9 písm. b), d) a e) sa rozhodnutie iba vyznačí v spise.

(11) Orgán ochrany prírody môže žiadosť zamietnuť, ak nie sú splnené podmienky na jeho vydanie podľa tohto zákona alebo všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie.

(12) V rozhodnutí vydanom podľa tohto zákona, ktorým sa dáva súhlas na výkon činnosti alebo ktorým sa povoľuje výnimka zo zákazu činnosti podľa tohto zákona, môže konajúci orgán určiť podrobnejšie podmienky vykonávania činnosti zabezpečujúce ochranu prírody a krajiny a obmedziť ich časovú platnosť.

-
- 113) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z.z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
 - 114) Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.
 - 115) Zákon č. 599/2001 Z.z. o osvedčovaní listín a podpisov na listinách okresnými úradmi a obcami.
Zákon Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov.

§ 83

Osobitné ustanovenie o vecnej a miestnej príslušnosti

(1) Ak sa na vykonávanie určitej činnosti vyžaduje viacero rozhodnutí podľa tohto zákona a nevyklučuje to povaha veci alebo nebráni tomu dôležitý záujem niektorého z účastníkov konania, môže spojiť orgán ochrany prírody súvisiace rôzne konania podľa tohto zákona. Na účely spojenia konania si môže orgán ochrany prírody vyššieho stupňa vyhradiť rozhodnutie vo veci, o ktorej by inak rozhodoval orgán ochrany prírody nižšieho stupňa.

(2) Ak sa výskum osobitne chránených častí prírody a krajiny má (§ 56) vykonávať v územných obvodoch viacerých krajov, príslušný na vydanie súhlasu je ten orgán ochrany prírody, ktorý konanie začal prvý; súhlas sa vydáva po dohode s ostatnými orgánmi ochrany prírody, v ktorých územnom obvode sa má výskum uskutočniť.

(3) Ak sa územie, ktoré má byť vyhlásené za chránené, nachádza na území viacerých krajov, príslušný na jeho vyhlásenie je ten **krajský úrad životného prostredia**, v ktorého územnom obvode je najväčšia časť tohto územia.

§ 84

Doručovanie

(1) Orgán ochrany prírody doručuje písomnosti spravidla poštou. Orgán ochrany prírody však môže podľa okolností doručiť písomnosti aj prostredníctvom svojho zamestnanca.

(2) Ak niet osôb oprávnených za štátny orgán alebo právnickú osobu prijímať písomnosti, písomnosť, ktorá nie je štátnemu orgánu alebo právnickej osobe určená do vlastných rúk, sa doručuje ktorémukoľvek ich zamestnancovi, ktorý písomnosť prijme.

(3) Písomnosti určené advokátovi môžu prijímať aj advokátski koncipienti alebo iní zamestnanci, ktorí sú u advokáta pracovne činní a sú advokátom poverení na prijímanie zásielok; platí to aj o prijímaní písomností určených komerčnému právnikovi, notárovi alebo exekútorovi.

(4) Účastníci konania alebo ich zástupcovia sú povinní bezodkladne oznámiť orgánu ochrany prírody zmenu bydliska, sídla alebo miesta podnikania, zmenu osoby určenej na prijímanie písomností alebo akúkoľvek obdobnú skutočnosť nevyhnutnú na riadne doručovanie písomností.

(5) Za doručeníu sa považuje aj písomnosť vrátená poštou ako nedoručiteľná, ak nebolo možné účastníka konania na uvedenej adrese zistiť, ak účastník konania zmenil svoj pobyt a doposlanie nie je možné alebo poštovými podmienkami dovolené, ak písomnosť nebola vyzdvihnutá v určenej lehote a ak ju orgán ochrany prírody doručoval na poslednú známu adresu, na ktorej sa fyzická osoba zdržuje, alebo ak ide o podnikateľa, na poslednú známu adresu, ktorá bola oznámená orgánu ochrany prírody, obchodnému registru alebo živnostenskému registru ako sídlo právnickej osoby, ak ide o právnickú osobu, alebo ako miesto podnikania, ak ide o fyzickú osobu. Za deň doručenia sa považuje deň vrátenia písomnosti orgánu ochrany prírody, a to aj vtedy, ak sa o tom adresát nedozvie.

(6) Ak by doručovanie písomností účastníkovi konania bolo spojené s ťažkosťami alebo s prietahmi alebo ak ide o účastníka konania so sídlom v cudzine, môže mu orgán ochrany prírody uložiť, aby si zvolil na prijímanie písomností zástupcu, ktorému ich možno bez ťažkosti a prietahov doručovať. Ak si ho účastník konania nezvolí, budú sa preňho písomnosti ukladať na orgáne ochrany prírody s účinkami doručenia; o tom je orgán ochrany prírody povinný účastníka konania poučiť.

§ 85

Lehota na rozhodnutie

(1) Orgán ochrany prírody vydá rozhodnutie do 60 dní odo dňa začatia konania; v prípade rozhodnutia podľa § 44 ods. 2 do 90 dní odo dňa začatia konania. Vedúci orgánu ochrany prírody môže túto lehotu v zložitých prípadoch pred jej uplynutím primerane predĺžiť, najviac však o štyri mesiace. Ak dôvodom na predĺženie lehoty je potreba vyčkania na priebeh vegetačnej sezóny alebo rozmnožovacieho cyklu, najviac na jeden rok. Ak orgán ochrany prírody nemôže rozhodnúť do 60 dní a v prípade rozhodnutia podľa § 44 ods. 2 do 90 dní, je povinný o tom účastníka konania s uvedením dôvodov písomne upovedomiť.

(2) Ak sa konanie preruší, lehoty podľa odseku 1 neplynú.

§ 86

Podklady na rozhodnutie

(1) Orgán ochrany prírody rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu a z vykonaných dôkazov.

(2) Fyzické osoby a právnické osoby sú povinné na základe žiadosti orgánu ochrany prírody podať vysvetlenie o skutočnostiach, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie podľa tohto zákona. Takto získané informácie sa môžu použiť iba na účely konania podľa tohto zákona. Ustanovenie § 71 ods. 12 a 13 platí rovnako.

Odvolanie (rozklad)

§ 87

(1) Na konanie o odvolaní (rozklade) sa primerane použijú ustanovenia § 82 ods. 4, 5, 9 a 10, § 84 až 86.

(2) Odkladný účinok odvolania (rozkladu) je vylúčený v prípade rozhodovania podľa § 7 ods. 4, § 8, § 71 ods. 5 a o zhabaní jedincov chránených druhov podľa § 96.

§ 88

(1) Vzdať sa odvolania (rozkladu) proti rozhodnutiu možno na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie na prvom stupni, a to až po oznámení rozhodnutia.

(2) Ak o odvolaní (rozklade) nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak účastník konania vzal odvolanie (rozklad) späť, nemôže ho podať znova.

(3) Ak sa účastník konania vzdá odvolania (rozkladu) alebo vezme svoje odvolanie (rozklad) späť, rozhodnutie nadobudne právoplatnosť dňom doručenia vzdania sa alebo späťvzatia odvolania (rozkladu) orgánu, ktorý vydal rozhodnutie na prvom stupni.

§ 89

Zmena, zrušenie, predĺženie platnosti a strata platnosti
rozhodnutia

(1) Orgán ochrany prírody môže ním vydané rozhodnutie z vlastného podnetu alebo na návrh účastníka konania

- a) zmeniť, ak
 1. dôjde k zmene skutočností rozhodujúcich na vydanie rozhodnutia,
 2. to vyžadujú záujmy prírody a krajiny chránené týmto zákonom alebo
 3. sa nedodržia podmienky určené v rozhodnutí orgánu ochrany prírody,
- b) zrušiť, ak
 1. oprávnený bez závažného dôvodu nevyužije rozhodnutie po čas dlhší ako jeden rok,
 2. ten, komu bolo rozhodnutie vydané, závažným spôsobom či opakovane porušuje ustanovenia tohto zákona alebo všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie,
 3. pri činnosti vykonávanej na základe rozhodnutia dochádza k porušovaniu ustanovení tohto zákona alebo všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie alebo k podstatnému poškodzovaniu iných oprávnených záujmov v ochrane prírody a krajiny alebo
 4. zistí, že rozhodnutie bolo vydané na základe nepravdivých údajov alebo podkladov o splnení podmienok na jeho vydanie.

(2) Výkon činnosti povolenej rozhodnutím, ktoré bolo vydané na dobu určitú, možno na návrh účastníka konania rozhodnutím predĺžiť, ak

- a) s tým súhlasia ostatní účastníci konania,
- b) nedošlo k zmene skutočností rozhodujúcich na vydanie rozhodnutia od vydania rozhodnutia alebo posledného predĺženia platnosti rozhodnutia,
- c) účastník konania požiadal o predĺženie najneskôr 30 dní pred ukončením jeho platnosti,
- d) nie sú splnené podmienky na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia podľa odseku 1 a
- e) to nie je v rozpore so záujmami prírody a krajiny chránenými týmto zákonom.

(3) Rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť

- a) dňom, keď sa orgán ochrany prírody dozvedel od účastníka konania o skončení vykonávania povolenej činnosti,
- b) uplynutím času, na ktorý bolo vydané, alebo
- c) smrťou účastníka konania, jeho vyhlásením za mŕtveho, pozbavením spôsobilosti na právne úkony alebo zánikom právnickej osoby bez právneho nástupcu, ktorej bol súhlas alebo výnimka vydané.

(4) Ustanovenie odsekov 1 až 3 sa nevzťahuje na rozhodnutie o priestupku a inom správnom delikte podľa § 90 až 93 a konanie o zhabaní jedincov chránených druhov podľa § 96.

ZODPOVEDNOSŤ ZA PORUŠENIE POVINNOSTÍ NA ÚSEKU OCHRANY PRÍRODY
A KRAJINY

Iné správne delikty a sankcie

§ 90

(1) Orgán ochrany prírody môže uložiť pokutu do 300 000 Sk a prepadnutie vecí podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že

- a) vykonáva činnosť uvedenú v § 12 až 16, § 24 alebo § 38 ods. 2 bez súhlasu príslušného orgánu ochrany prírody,
- b) vykonáva činnosť zakázanú podľa § 7 ods. 2, § 13 ods. 1, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 alebo § 24 ods. 4, 6, 9 a 11,
- c) nedodržiava obmedzenie alebo zákaz vyhlásený podľa § 4 ods. 2,
- d) porušuje podmienky vykonávania činnosti určené príslušným orgánom ochrany prírody v rozhodnutí o súhlase alebo vo výnimke podľa § 82 ods. 12 alebo podmienky určené podľa § 50 ods. 5,
- e) porušuje návštevový poriadok národného parku alebo jaskyne (§ 20 a 24),
- f) neoznami výrub dreviny (§ 47 ods. 6) alebo nález chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny (§ 38 ods. 3),
- g) nesplní povinnosť uloženú orgánom ochrany prírody podľa § 47 ods. 2,
- h) nesplní oznamovaciu povinnosť podľa § 50 ods. 5 alebo § 104 ods. 10,
- i) nevedie evidenciu o chránenom druhu (§ 41 ods. 1),
- j) vykonáva výskum osobitne chránených častí prírody a krajiny bez súhlasu orgánu ochrany prírody (§ 56 ods. 1) alebo neoznami začatie alebo ukončenie výskumu osobitne chránenej časti prírody a krajiny, alebo nepodá správu o jeho výsledku v určenej lehote (§ 56 ods. 3),
- k) neumožní osobám oprávneným podľa § 59, 71, 73 a 79 vstup na pozemky alebo do iných nehnuteľností, ktoré vlastní alebo užíva,
- l) nesplní povinnosť podľa § 7 ods. 3, § 35 ods. 8, § 41 ods. 12 a 14, § 47 ods. 2 a 7, § 50 ods. 2, § 57 ods. 3 alebo § 104 ods. 1, 5 až 9, 13 a 14,
- m) uvedie nesprávne údaje v žiadosti o vydanie rozhodnutia podľa tohto zákona,
- n) použije falzifikované alebo neplatné rozhodnutie ako podklad na vydanie iného rozhodnutia alebo na akýkoľvek iný úradný účel v súvislosti s týmto zákonom,
- o) použije rozhodnutie, ktoré bolo zmenené, bez súhlasu vydávajúceho orgánu ochrany prírody ako podklad na vydanie iného rozhodnutia alebo na akýkoľvek iný úradný účel v súvislosti s týmto zákonom,
- p) sfalšuje alebo zmení rozhodnutie alebo si nechá vykonať neoprávnené zmeny v rozhodnutí vydanom podľa tohto zákona,
- q) neoznami nález chráneného druhu živočícha (§ 35 ods. 7).

(2) Pokutu do 700 000 Sk a prepadnutie vecí môže orgán ochrany prírody uložiť podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že

- a) odchyťáva a usmrčuje živočíchy (§ 4 ods. 3),
- b) poškodzuje chránené nerasty a chránené skameneliny (§ 38 ods. 1) alebo dreviny (§ 47 ods. 1 a § 49 ods. 2),
- c) nedodržiava obmedzenie vyhlásené v národnom parku alebo jeho časti podľa § 19 ods. 4,
- d) nedodržiava obmedzenie alebo zákaz vyhlásený orgánom ochrany prírody podľa § 22 ods. 5 alebo § 56 ods. 6,
- e) vykonáva odber chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny bez osobitného oprávnenia alebo nezabezpečí ich šetrný odber (§ 38 ods. 6 a 7),
- f) nesplní povinnosti uložené orgánom ochrany prírody v súhlase na výrub dreviny (§ 48 ods. 1 a § 49 ods. 3),
- g) zničí zariadenie určené na ochranu osobitne chránenej časti prírody a krajiny alebo označenie osobitne chránenej časti prírody a krajiny (§ 52),
- h) nevyžiada si predchádzajúci súhlas ministerstva podľa § 28 ods. 7,
- i) použije zakázané metódy a prostriedky odchytu alebo usmrčovania živočíchov (§ 36), ktoré nie sú poľovnou zverou,
- j) nedodržiava obmedzenia využívania vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov podľa § 37.**

(3) Pokutu do 1 000 000 Sk a prepadnutie veci môže orgán ochrany prírody uložiť podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že

- a) vykonáva činnosť zakázanú podľa § 26 ods. 5, § 34 ods. 1 a 2 alebo § 35 ods. 1,
- b) ničí chránené nerasty a chránené skameneliny (§ 38 ods. 1) alebo dreviny (§ 47 ods. 1 a § 49 ods. 2),
- c) neuskutoční primerané náhradné revitalizačné opatrenia (§ 6 ods. 1 a 2),
- d) nedodržiava obmedzenie alebo zákaz vyslovený orgánom ochrany prírody podľa § 8 ods. 1 a 3,
- e) nesplní povinnosť uloženú orgánom ochrany prírody podľa § 8 ods. 2 alebo povinnosť uloženú v § 24 ods. 13, § 28 ods. 4, § 42 ods. 9 a 12 alebo § 43,
- f) nevykoná opatrenia podľa § 28 ods. 7 alebo ich vykoná v rozpore so súhlasom ministerstva,
- g) vyviezol chránené nerasty alebo chránené skameneliny bez súhlasu orgánu ochrany prírody podľa § 39 alebo sa ich pokúsil vyviezť,
- h) nepreukáže pôvod chránených rastlín alebo chránených živočíchov podľa § 42,
- i) nesprávne použije, sníme alebo sfalšuje nezameniteľné označenie chráneného živočícha okrem veterinárneho zákroku nevyhnutného pri ohrození zdravia alebo života živého exemplára (§ 43),
- j) prevádzkuje zoologickú záhradu alebo vystavuje na verejnosti živočíchy viac ako sedem dní v roku bez súhlasu orgánu ochrany prírody (§ 44 ods. 2),
- k) používa názov "zoologická záhrada", "zoo", "zoopark", "zoosafari", "delfinárium", "botanická záhrada", "arborétum", "chovná stanica", "rehabilitačná stanica" alebo "záchytné stredisko" v rozpore s týmto zákonom (§ 44 ods. 3 a § 45 ods. 11),
- l) neplní povinnosti po uzavretí zoologickej záhrady podľa § 44

- ods. 15,
- m) vyrúbe, objedná výrub alebo dá pokyn na výrub dreviny (§ 47 ods. 3) alebo chráneného stromu (§ 49 ods. 3) alebo ho ošetrí (§ 49 ods. 3) bez súhlasu orgánu ochrany prírody,
 - n) koná v rozpore s podmienkami pozastavenia, obmedzenia alebo zákazu podľa § 47 ods. 7 písm. a) a b),
 - o) neobnoví produkčné ovocné dreviny v stanovenej lehote [§ 47 ods. 4 písm. b)],
 - p) nepreukáže oprávnenie na výrub súhlasom na výrub (§ 47 ods. 8) a pôvod prepravovaného dreva (§ 47 ods. 9),
 - q) neposkytne súčinnosť pri výkone štátneho dozoru (§ 71),
 - r) nevydá zaistenú vec (§ 93 ods. 5),
 - s) neumožní odňatie veci (§ 93 ods. 6),
 - t) koná v rozpore s nariadením orgánu ochrany prírody (§ 93 ods. 8).

(4) Ak sa dopustí osoba iného správneho deliktu podľa odsekov 1 až 3 do dvoch rokov po tom, čo jej bola za rovnaký iný správny delikt uložená sankcia, môže jej byť uložená pokuta do dvojnásobku hornej hranice pokuty.

§ 91

(1) Pri určení výšky pokuty za iný správny delikt sa prihliadne na jeho závažnosť, najmä na spôsob jeho spáchania a na jeho následky vrátane vznikutej ujmy, na rozsah a mieru hroziacej ujmy alebo ohrozenej spoločenskej hodnoty (§ 95) a na okolnosti, za ktorých bol spáchaný.

(2) Prepadnutie veci možno uložiť vtedy, ak vec je vo vlastníctve porušovateľa a vec bola

- a) na spáchanie iného správneho deliktu použitá alebo určená alebo
- b) získaná iným správnym deliktom alebo bola nadobudnutá za vec získanú iným správnym deliktom.

(3) Prepadnutie veci možno uložiť samostatne alebo spolu s pokutou. Prepadnutie veci nie je možné uložiť, ak hodnota veci je v nápadnom nepomere k povahe iného správneho deliktu.

(4) Vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

(5) Ak nebola za iný správny delikt uložená sankcia prepadnutia veci, orgán ochrany prírody môže rozhodnúť o zhabaní veci, ak nepatrí porušovateľovi alebo ak porušovateľ je neznámy a ak to vyžaduje bezpečnosť osôb alebo majetku alebo iný verejný záujem.

(6) O zhabaní veci nemožno rozhodnúť, ak od spáchania iného správneho deliktu uplynuli tri roky. Ustanovenie odseku 4 platí rovnako.

(7) Orgán ochrany prírody môže v rozhodnutí o inom správnom delikte povinnému uložiť, aby v určenej lehote vykonal opatrenia na nápravu následkov protiprávneho konania, za ktoré bola pokuta uložená. Ak povinný v určenej lehote tieto opatrenia nevykoná,

možno mu uložiť ďalšiu pokutu až do výšky dvojnásobku uloženej pokuty.

(8) Sankciu možno uložiť do dvoch rokov odo dňa, keď sa o porušení povinnosti dozvedel príslušný orgán ochrany prírody, najneskôr do piatich rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti. Ďalšiu pokutu podľa odseku 7 možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa mala povinnosť uložená v rozhodnutí podľa odseku 7 splniť.

(9) Účastníkovi konania, ktorý sa bez závažných dôvodov nedostaví na pojednávanie alebo inak sťažuje postup konania, môže orgán ochrany prírody uložiť poriadkovú pokutu do 10 000 Sk. Ak sa účastník konania bez závažných dôvodov opakovane nedostaví na pojednávanie alebo opakovane inak sťažuje postup konania, môže mu orgán ochrany prírody uložiť poriadkovú pokutu do 100 000 Sk.

(10) Pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená, ak orgán, ktorý pokutu uložil, neurčí dlhšiu lehotu jej splatnosti.

(11) Výnosy z pokút uložených za iné správne delikty podľa tohto zákona sú príjmom **Environmentálneho fondu**.

(12) Osoba, voči ktorej orgán ochrany prírody rozhodnutím vyslovil výrok o porušení tohto zákona, je povinná uhradiť štátu trovy konania spojené s prerokovaním iného správneho deliktu paušálnou sumou vo výške 1 000 Sk. Trovy konania sú splatné v lehote splatnosti uloženej pokuty; ak sa ukladá iná sankcia, tak v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená iná sankcia.

(13) Uhradené trovy konania podľa odseku 12 sú príjmom **Environmentálneho fondu**.

(14) Sankciu a trovy konania vymáha orgán, ktorý ich uložil.

§ 92

Priestupky

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) pohybuje sa v sprístupnenej jaskyni bez sprievodcu (§ 24 ods. 17),
- b) pohybuje sa v sprístupnenej jaskyni mimo označených trás (§ 24 ods. 17),
- c) vykonáva činnosť uvedenú v § 12 až 16, § 24 alebo § 38 ods. 2 bez súhlasu príslušného orgánu ochrany prírody,
- d) vykonáva činnosť zakázanú podľa § 7 ods. 2, § 13 ods. 1, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 alebo § 24 ods. 4, 6, 9 a 11,
- e) nedodržiava obmedzenie alebo zákaz vyhlásený podľa § 4 ods. 2,
- f) porušuje podmienky vykonávania činnosti určené príslušným orgánom ochrany prírody v rozhodnutí o súhlase alebo vo výnimke podľa § 82 ods. 12 alebo podmienky určené podľa § 50

- ods. 5,
- g) porušuje návštevný poriadok národného parku alebo jaskyne (§ 20 a 24),
 - h) neoznami výrub dreviny (§ 47 ods. 6) alebo nález chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny (§ 38 ods. 3),
 - i) nesplní povinnosť uloženú orgánom ochrany prírody podľa § 47 ods. 2,
 - j) nesplní oznamovaciu povinnosť podľa § 50 ods. 5 alebo § 104 ods. 10,
 - k) nevedie evidenciu o chránenom druhu (§ 41 ods. 1),
 - l) vykonáva výskum osobitne chránených častí prírody a krajiny bez súhlasu orgánu ochrany prírody (§ 56 ods. 1) alebo neoznami začatie alebo ukončenie výskumu osobitne chránenej časti prírody a krajiny, alebo nepodá správu o jeho výsledku v určenej lehote (§ 56 ods. 3),
 - m) neumožní osobám oprávneným podľa § 59, 71, 73 a 79 vstup na pozemky alebo do iných nehnuteľností, ktoré vlastní alebo užíva,
 - n) nesplní povinnosť podľa § 7 ods. 3, § 35 ods. 8, § 41 ods. 12 a 14, § 47 ods. 2 a 7, § 50 ods. 2, § 57 ods. 3 alebo § 104 ods. 1, 5 až 9, 13 a 14,
 - o) uvedie nesprávne údaje v žiadosti o vydanie rozhodnutia podľa tohto zákona,
 - p) použije falzifikované alebo neplatné rozhodnutie ako podklad na vydanie iného rozhodnutia alebo na akýkoľvek iný úradný účel v súvislosti s týmto zákonom,
 - q) použije rozhodnutie, ktoré bolo zmenené bez súhlasu vydávajúceho orgánu ochrany prírody ako podklad na vydanie iného rozhodnutia alebo na akýkoľvek iný úradný účel v súvislosti s týmto zákonom,
 - r) sfalšuje alebo zmení rozhodnutie alebo si nechá vykonať neoprávnené zmeny v rozhodnutí vydanom podľa tohto zákona,
 - s) neoznami nález chráneného druhu živočícha (§ 35 ods. 7),
 - t) neodovzdá preukaz, odznak alebo rovnošatu člena stráže prírody v ustanovenej lehote [§ 77 písm. w) a § 104 ods. 16],
 - u) odchyťava a usmrčuje živočíchov (§ 4 ods. 3),
 - v) poškodzuje chránené nerasty a chránené skameneliny (§ 38 ods. 1) alebo dreviny (§ 47 ods. 1 a § 49 ods. 2),
 - w) nedodržiava obmedzenie vyhlásené v národnom parku alebo jeho časti podľa § 19 ods. 4,
 - x) nedodržiava obmedzenie alebo zákaz vyhlásený orgánom ochrany prírody podľa § 22 ods. 5 alebo § 56 ods. 6,
 - y) vykonáva odber chráneného nerastu alebo chránenej skameneliny bez osobitného oprávnenia alebo nezabezpečí ich šetrný odber (§ 38 ods. 6 a 7),
 - z) nesplní povinnosti uložené orgánom ochrany prírody v súhlase na výrub dreviny (§ 48 ods. 1 a § 49 ods. 3),
 - za) zničí zariadenie určené na ochranu osobitne chránenej časti prírody a krajiny alebo označenie osobitne chránenej časti prírody a krajiny (§ 52),
 - zb) nevyžiada si predchádzajúci súhlas ministerstva podľa § 28 ods. 7,
 - zc) použije zakázané metódy a prostriedky odchyty alebo usmrcovania živočíchov (§ 36), ktoré nie sú poľovnou zverou **alebo nedodržiava obmedzenia využívania vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov podľa § 37,**
 - zd) vykonáva činnosť zakázanú podľa § 26 ods. 5, § 34 ods. 1 a 2

- alebo § 35 ods. 1,
- ze) ničí chránené nerasty a chránené skameneliny (§ 38 ods. 1) alebo drevinu (§ 47 ods. 1 a § 49 ods. 2),
 - zf) neuskutoční primerané náhradné revitalizačné opatrenia (§ 6 ods. 1 a 2),
 - zg) nedodržiava obmedzenie alebo zákaz vyslovený orgánom ochrany prírody podľa § 8 ods. 1 a 3,
 - zh) nesplní povinnosť uloženú orgánom ochrany prírody podľa § 8 ods. 2 alebo povinnosť uloženú v § 24 ods. 13, § 28 ods. 4, § 42 ods. 9 a 12 alebo § 43,
 - zi) nevykoná opatrenia podľa § 28 ods. 7 alebo ich vykoná v rozpore so súhlasom ministerstva,
 - zj) vyviezol chránené nerasty alebo chránené skameneliny bez súhlasu orgánu ochrany prírody podľa § 39 alebo sa ich pokúsil vyviezť,
 - zk) nepreukáže pôvod chránených rastlín alebo chránených živočíchov podľa § 42,
 - zl) nesprávne použije, sníme alebo sfalšuje nezameniteľné označenie chráneného živočícha okrem veterinárneho zákroku nevyhnutného pri ohrození zdravia alebo života živého exemplára (§ 43),
 - zm) prevádzkuje zoológickú záhradu alebo vystavuje na verejnosti živočíchov viac ako sedem dní v roku bez súhlasu orgánu ochrany prírody (§ 44 ods. 2),
 - zn) používa názov "zoológická záhrada", "zoo", "zoopark", "zoosafari", "delfinárium", "botanická záhrada", "arborétum", "chovná stanica", "rehabilitačná stanica" alebo "záchranné stredisko" v rozpore s týmto zákonom (§ 44 ods. 3 a § 45 ods. 11),
 - zo) neplní povinnosti po uzavretí zoológickej záhrady podľa § 44 ods. 15,
 - zp) vyrúbe, objedná výrub alebo dá pokyn na výrub drevinu (§ 47 ods. 3) alebo chráneného stromu (§ 49 ods. 3) alebo ho ošetrí (§ 49 ods. 3) bez súhlasu orgánu ochrany prírody,
 - zq) koná v rozpore s podmienkami pozastavenia, obmedzenia alebo zákazu podľa § 47 ods. 7 písm. a) a b),
 - zr) neobnoví produkčné ovocné drevinu v stanovenej lehote (§ 47 ods. 4 písm. b)],
 - zs) nepreukáže oprávnenie na výrub súhlasom na výrub (§ 47 ods. 8) a pôvod prepravovaného dreva (§ 47 ods. 9),
 - zt) neposkytne súčinnosť pri výkone štátneho dozoru (§ 71),
 - zu) nevydá zaistenú vec (§ 93 ods. 5),
 - zv) neumožní odňatie veci (§ 93 ods. 6),
 - zw) koná v rozpore s nariadením orgánu ochrany prírody (§ 93 ods. 8).

(2) Za priestupok podľa

- a) odseku 1 písm. a), b) a t) možno uložiť pokarhanie alebo pokutu do 10 000 Sk,
- b) odseku 1 písm. c) až s) možno uložiť pokarhanie, pokutu do 100 000 Sk a prepadnutie veci,
- c) odseku 1 písm. u) až zc) možno uložiť pokutu do 200 000 Sk a prepadnutie veci,
- d) odseku 1 písm. zd) až zw) možno uložiť pokutu do 300 000 Sk a prepadnutie veci.

(3) Prepadnutie veci možno uložiť samostatne alebo spolu s pokutou.

(4) Ak sa dopustí osoba priestupku podľa odseku 1 do dvoch rokov po tom, čo jej bola za rovnaký priestupok uložená sankcia, môže jej byť uložená pokuta do dvojnásobku hornej hranice pokuty.

(5) V blokovom konaní za priestupky podľa tohto zákona možno uložiť pokutu do 2 000 Sk.

(6) Orgán ochrany prírody môže v rozhodnutí o priestupku povinnému uložiť, aby v určenej lehote vykonal opatrenia na nápravu následkov protiprávneho konania, za ktoré bola pokuta uložená. Ak povinný v určenej lehote tieto opatrenia nevykoná, možno mu uložiť ďalšiu pokutu až do výšky dvojnásobku uloženej pokuty. Ďalšiu pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa mala povinnosť uložená v rozhodnutí o priestupku splniť.

(7) Účastníkovi konania, ktorý sa bez závažných dôvodov nedostaví na pojednávanie alebo inak sťažuje postup konania, môže orgán ochrany prírody uložiť poriadkovú pokutu do 2 000 Sk. Ak sa účastník konania bez závažných dôvodov opakovane nedostaví na pojednávanie alebo opakovane inak sťažuje postup konania, môže mu orgán ochrany prírody uložiť poriadkovú pokutu do 10 000 Sk.

(8) Pokuta uložená za priestupok je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená, ak orgán, ktorý pokutu uložil, neurčí dlhšiu lehotu jej splatnosti.

(9) Výnosy pokút uložených za priestupky podľa tohto zákona sú príjmom **Environmentálneho fondu**.

(10) Sankciu vymáha orgán, ktorý ju uložil.

(11) Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahujú všeobecné predpisy o prejednávaní priestupkov, 108) ak tento zákon neustanovuje inak.

108) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

§ 93

Zaistenie veci

(1) Orgán ochrany prírody môže na prerokovanie priestupku alebo iného správneho deliktu zaistiť vec, o ktorej možno dôvodne predpokladať, že sa na spáchanie

- a) priestupku použila alebo sa priestupkom získala, alebo bola nadobudnutá za vec priestupkom získanú,
- b) iného správneho deliktu použila alebo sa iným správnym deliktom získala, alebo bola nadobudnutá za vec iným správnym deliktom získanú.

(2) Orgán ochrany prírody môže vec zaistiť podľa odseku 1 bez ohľadu na práva tretích osôb.

(3) Orgán ochrany prírody vydá rozhodnutie o zaistení veci a doručí ho do vlastných rúk osobe, ktorej bola vec zaistená. Ak to vyžaduje naliehavá situácia, môže rozhodnutie o zaistení veci oznámiť ústne; deň ústneho oznámenia rozhodnutia je dňom oznámenia rozhodnutia. Písomné rozhodnutie musí orgán ochrany prírody vydať do piatich dní odo dňa ústneho oznámenia rozhodnutia. Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 kalendárnych dní odo dňa jeho doručenia; odvolanie nemá odkladný účinok.

(4) V rozhodnutí o zaistení veci sa uvedú dôvody, v ktorých dôsledku sa vec zaistuje, a poučenie o právach a povinnostiach osoby, ktorej sa rozhodnutie týka.

(5) Osoba, ktorej bolo doručené alebo ústne oznámené rozhodnutie o zaistení veci podľa odseku 3, je povinná túto vec vydať orgánu ochrany prírody.

(6) Ak nie je orgánu ochrany prírody zaistená vec vydaná, možno ju osobe, ktorá ju má v držbe, odňať.

(7) O vydaní alebo odňatí zaistenej veci sa vyhotoví úradný záznam, v ktorom je uvedený najmä opis veci. Osobe, ktorá vec vydala alebo ktorej bola vec odňatá, vystaví orgán ochrany prírody o tejto skutočnosti potvrdenie.

(8) Ak orgán ochrany prírody vec, ktorú možno podľa odseku 1 zaistiť, osobe ponechá, súčasne nariadi, aby táto osoba vec nepoužívala, nepredávala alebo s ňou iným spôsobom nenakladala. Odsek 7 platí primerane.

(9) Ak zaistená vec už nie je potrebná na ďalšie konanie podľa tohto zákona alebo ak sa neuplatní postup podľa § 96, orgán ochrany prírody, ktorý vec zaistil, vec osobe, ktorá vec vydala alebo ktorej bola odňatá, bezodkladne vráti. Vrátenie veci potvrdí osoba svojím podpisom.

(10) Zaistiť možno aj jedinca chráneného druhu na zistenie skutkového stavu veci, vykonanie dôkazov v konaní podľa § 90 až 92 alebo pre potreby konania podľa § 96. Na zaistenie jedinca chráneného druhu platia rovnako ustanovenia odsekov 2 až 9.

(11) Orgán ochrany prírody, ktorý zaistí živého jedinca chráneného druhu, je povinný zabezpečiť vhodné podmienky na jeho umiestnenie a starostlivosť. Ak orgán ochrany prírody nemôže sám zabezpečiť takéto podmienky, zabezpečí ich najmä prostredníctvom zariadení podľa § 45 ods. 10.

§ 94

Správa vybraných chránených druhov a správa vybraných chránených častí krajiny

(1) Ministerstvo vykonáva správu chránených druhov, ktoré sa stali majetkom štátu na základe

a) rozhodnutia, ktorým bolo vyslovené prepadnutie veci alebo

ktorým bol chránený druh zhabaný v konaní podľa tohto zákona,
b) rozhodnutia súdu, ktorým bolo vyslovené prepadnutie vecí alebo ktorým bol chránený druh zhabaný v trestnom konaní.

(2) Ministerstvo môže poveriť správou majetku štátu uvedeného v odseku 1 ním zriadenú organizáciu ochrany prírody.

(3) Chránené druhy vo vlastníctve štátu možno

- a) navrátiť do voľnej prírody, ak je to možné alebo účelné,
- b) umiestniť v zariadeniach na záchranu chránených rastlín a chránených živočíchov,
- c) použiť na plnenie úloh vyplývajúcich zo schváleného programu záchranu chráneného druhu,
- d) použiť na výskum zameraný na ochranu a zachovanie daného druhu,
- e) použiť na zbierkotvornú a výchovnú činnosť múzeí, vedeckých inštitúcií a vysokých škôl,
- f) použiť na vzdelávacie účely orgánov ochrany prírody,
- g) previesť na inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu v súlade s odsekom 4,
- h) zlikvidovať, ak neživé jedince nemožno použiť inak,
- i) použiť iným spôsobom podľa stanoviska ministerstva.

(4) Zakazuje sa akýkoľvek prevod jedincov chráneného druhu podľa odseku 1, ako aj akákoľvek zmena ich držiteľa

- a) na fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorej boli zhabané alebo ktorá sa dopustila protiprávneho konania podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 66) alebo ktorá sa dopustila úmyselného trestného činu alebo trestného činu ohrozenia životného prostredia 72) spáchaného z nedbanlivosti,
- b) na neštátny subjekt, ak to zakazuje osobitný predpis. 66)

(5) Na nakladanie s majetkom štátu uvedeným v odseku 1 a § 24 ods. 20 platia ustanovenia osobitného predpisu, 116) ak tento zákon neustanovuje inak.

66) Zákon č. 237/2002 Z.z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

72) § 181b Trestného zákona.

116) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

§ 95

Spoločenská hodnota chránených druhov, drevín a biotopov

(1) Spoločenská hodnota chránených rastlín, chránených živočíchov, drevín, biotopov európskeho významu a biotopov národného významu vyjadruje najmä ich biologickú, ekologickú a kultúrnu hodnotu, ktorá sa určuje s prihliadnutím na ich vzácnosť, ohrozenosť a plnenie mimoprodukčných funkcií. Spoločenská hodnota drevín sa používa aj na vyčíslenie spoločenskej hodnoty lesných porastov rastúcich v územiach so štvrtým alebo piatym stupňom ochrany a chránených stromov.

(2) Spoločenská hodnota chránených nerastov a chránených skamenelín vyjadruje najmä ich vedeckú, kultúrnu a národnú hodnotu, ktorá sa určuje s prihliadnutím na vzácnosť ich výskytu na území Slovenskej republiky.

(3) Spoločenská hodnota podľa odsekov 1 a 2 sa uplatňuje najmä pri

- a) posudzovaní závažnosti konania spočívajúceho v nepovolenom nakladaní s nimi a pri vyčíslení takto vzniknutej ujmy, určenia výšky prospechu, hodnoty vecí a rozsahu činu, 117)
- b) vypracúvaní znaleckých posudkov, 118)
- c) rozhodovaní o rozsahu finančnej náhrady podľa § 6 ods. 1,
- d) určovaní nálezného podľa § 38 ods. 8 a § 103 ods. 2,
- e) rozhodovaní o náhradnej výsadbe a určovaní výšky finančnej náhrady za vyrúbané dreviny podľa § 48.

(4) Spoločenskú hodnotu chránených rastlín, chránených živočíchov, chránených nerastov, chránených skamenelín, drevín, biotopov európskeho významu a biotopov národného významu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

117) § 89 ods. 13 a 14 Trestného zákona.

118) Zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch v znení zákona č. 238/2000 Z.z.

§ 96

Zhabanie jedincov chránených druhov

(1) Orgán ochrany prírody môže zhabať jedinca chráneného druhu, ak

- a) držiteľ nevedie o ňom evidenciu podľa § 41 alebo
- b) držiteľ nepreukáže jeho pôvod v súlade s § 42, alebo
- c) sa s ním nakladá v rozpore s nariadením podľa § 71 ods. 5.

(2) Vlastníkom zhabaného jedinca chráneného druhu sa stáva dňom právoplatnosti rozhodnutia o zhabaní štát.

(3) Orgán ochrany prírody, ktorý rozhodol o zhabaní jedinca chráneného druhu, oznámi to bezodkladne ministerstvu. Živý jedinec chráneného druhu musí byť bezodkladne umiestnený v záchytnom stredisku.

(4) Osoba, ktorej bol živý jedinec chráneného druhu zhabaný, je povinná uhradiť náklady spojené s

- a) odobratím, zaistením a so zhabaním jedinca chráneného druhu a s jeho následnou starostlivosťou do právoplatnosti rozhodnutia o zhabaní alebo
- b) premiestnením zhabaného živého jedinca chráneného druhu do záchytného strediska v cudzine alebo v Slovenskej republike alebo s jeho navrátením do voľnej prírody.

(5) Povinnosť uhradenia nákladov podľa odseku 4 sa ukladá

rozhodnutím; uhradené náklady sú príjmom **Environmentálneho fondu**.

ÔSMA ČASŤ
NÁHRADA ŠKODY SPÔSOBENÁ ŽIVOČÍCHMI

§ 97

Predmet náhrady škody

(1) Štát zodpovedá za podmienok, v rozsahu a spôsobom ustanoveným týmto zákonom za škodu spôsobenú na území Slovenskej republiky živočíchmi, ktorých zoznam ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom (ďalej len "určený živočích"), na

- a) živote a zdraví fyzickej osoby,
- b) vybraných domestikovaných živočíchoch,
- c) psoch používaných na stráženie vybraných domestikovaných živočíchov pred útokmi šeliem, za ktoré sa považujú psy, pri ktorých výcviku sa používajú odlišné metódy ako pri výcviku služobných, ovčiarskych a poľovnícky upotrebitelných psov, a veľké ovčiarske psy (ďalej len "pastiersky pes"),
- d) rybách chovaných na hospodársky účel v rybníkoch alebo rybochovných zariadeniach (ďalej len "ryby"),
- e) včelstvách a včelárskych zariadeniach,
- f) nepozberaných poľných plodinách,
- g) drevinách alebo lesných porastoch alebo
- h) poľovnej raticovej zveri v oblastiach s celoročnou druhovou ochranou určených živočíchov.

(2) Štát nezodpovedá podľa tohto zákona za škodu

- a) spôsobenú určeným živočíchom držaným alebo chovaným v ľudskej opatere alebo živočíchom, ktorý unikol,
- b) spôsobenú určeným živočíchom, ak vznikla fyzickej osobe pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním alebo pri plnení služobných úloh alebo iných obdobných činností alebo v súvislosti s ním,
- c) vzniknutú lovcovi pri love určeného živočícha, ktorý škodu podľa odseku 1 spôsobil.

§ 98

Podmienky nároku na náhradu škody

(1) Náhradu škody na vybraných domestikovaných živočíchoch možno poskytnúť, ak

- a) kôň, osol a ich krížence, dobytok, ovca, koza alebo ošípaná boli v čase rozhodujúcej udalosti umiestnené v uzatvorenom objekte alebo v elektrickom ohradníku alebo pri ich umiestnení v čase, keď nastala skutočnosť, v ktorej priamom dôsledku došlo ku škode (ďalej len "rozhodujúca udalosť"), mimo uzatvoreného objektu alebo elektrického ohradníka boli pod priamym dohľadom fyzickej osoby alebo pastierskeho psa,
- b) hydina bola v čase rozhodujúcej udalosti umiestnená v uzatvorenom objekte,

c) králiky a kožuštinové živočíchy boli v čase rozhodujúcej udalosti umiestnené v uzatvorenom objekte.

(2) Náhradu škody na rybách možno poskytnúť, ak škoda bola spôsobená určeným živočíchom, ktorý sa v čase a na mieste vzniku škody preukázateľne zdržiava; ak bola škoda spôsobená na rybách v rybochovnom zariadení, poskytne sa náhrada škody, ak toto zariadenie bolo v čase rozhodujúcej udalosti dostatočne oplotené a na prípadnom prítoku a odtoku vody opatrené mriežkami brániacimi vniknutiu určeného živočícha.

(3) Náhradu škody na poľných plodinách nemožno poskytnúť, ak neboli pozbierané v agrotechnickom termíne na ich zber, obvyklom pre dané územie; náhrada škody sa však poskytne, ak sa zber v agrotechnickom termíne neuskutočnil zo závažného dôvodu, najmä z dôvodu ochrany prírody a krajiny.

(4) Náhradu škody nemožno poskytnúť, ak škoda bola spôsobená

- a) určeným živočíchom mimo doby jeho druhovej ochrany podľa tohto zákona alebo
- b) na území, pre ktoré bola povolená výnimka zo zákazu podľa § 35 ods. 1 písm. a).

§ 99

Rozsah náhrady škody

(1) Pri škode na živote fyzickej osoby spôsobenej určeným živočíchom sa poskytne

- a) jednorazové odškodnenie manželovi (druhovi) usmrteného a každému jeho maloletému dieťaťu, voči ktorému mal usmrtený vyživovaciu povinnosť, a to pozostalej maloletej osobe vo výške tridsaťnásobku minimálnej mzdy a ostatným pozostalým vo výške dvadsaťnásobku minimálnej mzdy; v prípade usmrtenia maloletého dieťa jednorazové odškodnenie patrí každému z rodičov a
- b) náhrada primeraných nákladov spojených s pohrebom a náhrada účelne a preukázateľne vynaložených nákladov spojených s liečením poručiteľa v súvislosti so vznikom škody, ktorá sa nahrádza podľa tohto zákona fyzickej osobe, ktorá tieto náklady vynaložila; náhrada nákladov spojených s pohrebom sa zníži o príspevok na pohreb poskytovaný podľa osobitného predpisu. 119)

(2) Pri škode na zdraví fyzickej osoby sa poškodenému poskytne odškodnenie za bolesť a sťažené spoločenské uplatnenie vo výške určenej podľa osobitného predpisu, 120) ako i náhrada účelne a preukázateľne vynaložených nákladov spojených s liečením poškodeného v súvislosti so vznikom škody, ktorá sa nahrádza podľa tohto zákona.

(3) Pri škode na majetku sa uhradí skutočná škoda.

(4) Na preukázanie rozsahu škody podľa tohto zákona možno použiť znalecké posudky; 118) rozsah škody na rybách sa preukazuje

vždy znaleckým posudkom.

(5) Ak bola náhrada škody poskytnutá podľa osobitného predpisu, 121) náhrada škody podľa tohto zákona sa zníži o sumu náhrady škody podľa osobitného predpisu.

118) Zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch v znení zákona č. 238/2000 Z.z.

119) Zákon č. 238/1998 Z.z. o príspevku na pohreb.

120) § 420 až 450 Občianskeho zákonníka.

Vyhláška ministerstiev zdravotníctva a spravodlivosti, Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia a Ústrednej rady odborov č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov.

121) Napríklad § 27 vyhlášky Ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 59/1967 Zb., ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k zákonu o poľovníctve v znení neskorších predpisov.

Uplatnenie nároku na náhradu škody

§ 100

(1) Poškodený alebo pozostalá osoba (ďalej len "poškodený") písomne oznámi vzniknutú škodu podľa tohto zákona do piatich dní odo dňa jej zistenia orgánu ochrany prírody, v ktorého územnom obvode ku škode došlo, okrem prípadu, ak ide o škodu na majetku a poškodeným nie je pozostalá osoba; v takomto prípade je lehota na oznámenie škody 48 hodín od jej zistenia.

(2) Právo na náhradu škody musí poškodený uplatniť písomnou žiadosťou doloženou dokladmi a podkladmi potrebnými na posúdenie nároku na náhradu škody na orgáne ochrany prírody a krajiny, v ktorého územnom obvode ku škode došlo, a to ak ide o škodu na

- a) živote alebo zdraví, najneskôr do dvoch rokov od vzniku škody,
- b) vybraných domestikovaných živočíchoch, pastierskych psoch, rybách, včelstvách a včelárskych zariadeniach, nepozbieraných poľných plodínach, drevinách alebo lesných porastoch alebo poľovnej raticovej zveri, do jedného mesiaca odo dňa, keď sa poškodený o škode dozvedel, najneskôr však do šiestich mesiacov odo dňa, keď škoda vznikla.

(3) Právo na náhradu škody zanikne, ak sa neuplatnilo v lehotách uvedených v odseku 2.

(4) Žiadosť o náhradu škody sa považuje za predloženú dňom, keď orgánu ochrany prírody, v ktorého územnom obvode ku škode došlo, bola doručená úplná žiadosť poškodeného. Náležitosti žiadosti, ako i doklady a podklady, ktoré poškodený k žiadosti pripája, upraví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(5) Ak žiadosť neobsahuje predpísané náležitosti alebo nie sú k žiadosti pripojené predpísané doklady a podklady, vyzve orgán ochrany prírody, v ktorého územnom obvode ku škode došlo, poškodeného, aby doplnil chýbajúce údaje, doklady alebo podklady najneskôr do 30 dní odo dňa doručenia výzvy na doplnenie. V tejto

lehote môže poškodený tiež upresniť rozsah náhrady škody, o ktorej poskytnutie žiadal. Orgán ochrany prírody, v ktorého územnom obvode ku škode došlo, môže z osobitných dôvodov túto lehotu na základe žiadosti poškodeného predĺžiť.

(6) Orgán ochrany prírody, v ktorého územnom obvode ku škode došlo, môže na preukázanie času rozhodujúcej udalosti, na preukázanie skutočnosti, že škoda vznikla, ako i na preukázanie rozsahu škody vyzvať poškodeného v prípade pochybností na doplnenie predložených dokladov a podkladov o odborný posudok, prípadne znalecký posudok, a to v primeranej lehote určenej týmto orgánom.

(7) Ak žiadosť poškodeného neobsahuje predpísané údaje, neboli k nej pripojené požadované doklady a podklady ani na základe výzvy orgánu ochrany prírody neboli predpísané náležitosti žiadosti, ako i predpísané doklady a podklady poškodeného doplnené, náhrada škody sa poškodenému neposkytne. Tým nie je dotknuté právo poškodeného domáhať sa priznania náhrady škody na súde, a to najskôr po uplynutí lehoty podľa § 101 ods. 3.

§ 101

(1) Orgán ochrany prírody, v ktorého územnom obvode ku škode došlo, po ohlásení škody (§ 100 ods. 1) do troch dní uskutoční miestne šetrenie za účasti poškodeného a dotknutých orgánov štátnej správy, spíše protokol a zaistí vhodným spôsobom dôkazy.

(2) Skutočnosti nevyhnutné na posúdenie nároku na náhradu škody posúdi orgán ochrany prírody, v ktorého územnom obvode ku škode došlo, bezodkladne po doručení úplnej žiadosti. Pri posudzovaní vychádza z predložených dokladov a podkladov, ktorými poškodený preukazuje svoj nárok na náhradu škody, majetkové práva, prípadne iné vzťahy k predmetu náhrady škody, ďalej z odborných alebo znaleckých posudkov, z lekárskej správy v prípade škody na živote a zdraví, z potvrdenia veterinárneho lekára v prípade úhynu zvierat a rovnako tiež zo stanovísk a z údajov o monitorovaní určených živočíchov poskytnutých ministerstvom, prípadne ním zriadených organizácií ochrany prírody.

(3) Ak orgán ochrany prírody, v ktorého územnom obvode ku škode došlo, zistí, že škodu spôsobil určený živočích, sú splnené podmienky ustanovené týmto zákonom a nie sú pochybnosti o čase rozhodujúcej udalosti, o vzniku škody poškodenému a o rozsahu ním požadovanej náhrady škody, zaplatí náhradu škody poškodenému najneskôr do štyroch mesiacov odo dňa, keď bola tomuto orgánu žiadosť poškodeného o poskytnutie náhrady doručená, a to spôsobom, ktorý poškodený vo svojej žiadosti navrhol. Ak nie je škoda alebo jej rozsah preukázaný, orgán ochrany prírody náhradu škody nezaplatí.

§ 102

(1) Ak orgán ochrany prírody, v ktorého územnom obvode ku škode došlo, nezaplatí náhradu škody v termíne a za podmienok uvedených v § 101 ods. 3, môže sa poškodený domáhať voči tomuto orgánu priznania škody podľa tohto zákona na súde, a to najneskôr

do troch rokov odo dňa, keď bola žiadosť poškodeného o poskytnutie náhrady podľa § 100 ods. 2 tomuto orgánu doručená.

(2) Na právne vzťahy o náhrade škody spôsobenej určenými živočíchmi upravené v tomto zákone sa vzťahujú všeobecné ustanovenia o náhrade škody, 20) ak tento zákon neustanovuje inak.

20) § 415 až 450 Občianskeho zákonníka.

DEVIATA ČASŤ
SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A Z ÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 103

Spoločné ustanovenia

(1) Výkon štátneho dozoru podľa § 71 a konanie o uložení opatrenia na nápravu alebo sankcie vykonáva orgán, ktorý ako prvý začal konanie. Ak súčasne začnú konanie dva alebo viaceré orgány ochrany prírody a nedôjde medzi nimi k dohode, kto konanie dokončí, je na dokončenie konania príslušný orgán ochrany prírody určený najbližším spoločným orgánom vyššieho stupňa; ak je však jedným z týchto orgánov inšpekcia, konanie dokončí inšpekcia.

(2) Každý, kto nájde živého jedinca chráneného druhu rastlín a živočíchov, je povinný vydať ho jeho vlastníkovi. Ak vlastník nie je známy, je nálezca povinný odovzdať ho orgánu ochrany prírody. Ak sa oň vlastník neprihlási do troch mesiacov, prepadá do vlastníctva štátu, ktorého správcom je ministerstvo. Nálezca alebo ten, kto sa o nájdené chránené druhy stará, má nárok na náhradu výdavkov spojených so starostlivosťou o nájdený chránený druh a nálezne; nárok na nálezne nevzniká v prípade, ak sa preukáže, že nájdený druh pochádza z voľnej prírody. Na správu takýchto jedincov chránených rastlín a chránených živočíchov sa vzťahuje § 94 s výnimkou odseku 4.

(3) Podľa odseku 2 sa nepostupuje, ak živý jedinec chráneného druhu rastlín a živočíchov je exemplárom podľa osobitného predpisu, 66) s výnimkou ustanovenia o náhrade výdavkov a náleznom a o vylúčení aplikácie § 94 ods. 4.

(4) Chránené rastliny a chránené živočíchy, ktoré boli z miesta ich prirodzeného výskytu odobraté v súlade s týmto zákonom, sa stávajú vlastníctvom toho, komu bola povolená výnimka podľa § 40.

(5) Na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa osobitného predpisu 64) sa ochranné pásmo chráneného územia (§ 17 ods. 3, 7 a 8) považuje za chránené územie.

(6) Orgán štátnej správy, ktorý vedie konanie o veci, ktorou môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny, môže o veci rozhodnúť najskôr po tom, ako mu bolo doručené rozhodnutie orgánu ochrany prírody o vydaní alebo nevydaní súhlasu alebo povolení alebo nepovolení výnimky zo zákazu alebo vyjadrenie, ak sa podľa tohto zákona vyžadujú.

(7) Orgán ochrany prírody má v konaniach uvedených v § 9 ods. 1 písm. a) až f) postavenie dotknutého orgánu;¹²²⁾ vyjadrenie orgánu ochrany prírody uplatnené v týchto konaniach sa považuje za záväzné stanovisko,¹²³⁾ ak sa týka územia s tretím, štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, ako aj územia s prvým alebo druhým stupňom ochrany, ak nejde o zastavané plochy a nádvorcia, záhrady a vinice.

(8) Rozhodnutím o vydaní súhlasu, povolení výnimky, nevydaní súhlasu alebo nepovolení výnimky podľa tohto zákona a vyjadrením je orgán štátnej správy viazaný. Vyjadreniami podľa **§ 9 ods. 1 písm. a) až f) a m)** nie sú orgány štátnej správy viazané, ak sa týkajú vojenských obvodov.

(9) Obvodné úrady životného prostredia vopred prerokujú so správcami vodných tokov zásady pravidelnej údržby vodných tokov v chránených územiach s druhým, tretím, štvrtým a piatym stupňom ochrany a spôsob jej výkonu vrátane možnosti použitia mechanizmov a podmienok ich vstupu do chránených území, a to spravidla na obdobie jedného roka.

64) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

66) Zákon č. 237/2002 Z.z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

122) § 140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 479/2005 Z.z.

123) § 140b zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 479/2005 Z.z.

§ 104

Prechodné ustanovenia

(1) Ten, kto ku dňu účinnosti tohto zákona vykonáva činnosť, na ktorú nebola do 1. januára 2003 potrebná výnimka alebo súhlas podľa doterajších právnych predpisov, ale na ktorú je od 1. januára 2003 výnimka alebo súhlas podľa tohto zákona potrebná, je povinný požiadať príslušný orgán ochrany prírody o ich vydanie do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona. Rozhodnutia vydané podľa doterajších predpisov bez obmedzenia ich časovej platnosti strácajú platnosť po uplynutí jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona.

(2) Konania, ktoré neboli dokončené do dňa účinnosti tohto zákona, dokončia sa podľa doterajšieho právneho predpisu. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú zachované.

(3) Lehoty, ktoré začali plynúť pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa až do ich uplynutia posudzujú podľa doterajších predpisov.

(4) Na ukládanie sankcií za porušenie ustanovení tohto zákona, ku ktorému došlo pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa použijú ustanovenia tohto zákona, ak sú pre toho, kto porušil

zákon, priaznivejšie.

(5) Ten, kto vedie evidenciu o chránených druhoch podľa doterajších predpisov, je povinný uviesť ju do súladu s týmto zákonom do troch mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona; ak tak neurobí, platnosť evidencie uplynutím tejto lehoty zaniká.

(6) Ten, kto ku dňu účinnosti tohto zákona má v držbe chránené druhy, o ktorých sa vedie evidencia podľa tohto zákona, je povinný ju začať viesť najneskôr do troch mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona.

(7) Ten, kto ku dňu účinnosti tohto zákona má v držbe neživé chránené rastliny a chránené živočíchy, o ktorých sa vedie evidencia podľa tohto zákona, je povinný zaslať na **obvodný úrad životného prostredia** zoznam držaných neživých jedincov chránených rastlín a chránených živočíchov do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona; zoznam musí obsahovať najmä slovenské alebo vedecké meno chráneného druhu, jeho opis, množstvo, dátum a spôsob nadobudnutia. Na chránené druhy uvedené v tomto zozname sa nevzťahuje vedenie evidencie podľa tohto zákona.

(8) Ten, kto drží chránené živočíchy nezameniteľne označené podľa doterajších predpisov, je povinný ich nezameniteľne označiť v súlade s týmto zákonom do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona; ak tak neurobí, platnosť nezameniteľného označenia uplynutím tejto lehoty zaniká.

(9) Ten, kto ku dňu účinnosti tohto zákona má v držbe chránené živočíchy, ktoré sa nezameniteľne označujú podľa tohto zákona, je povinný ich nezameniteľne označiť najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona.

(10) Zákazy podľa § 34 ods. 1 písm. b), c) a d) a § 35 ods. 1 písm. f) a g) sa nevzťahujú na chránené rastliny a chránené živočíchy nadobudnuté pred účinnosťou tohto zákona v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná. Kto ku dňu účinnosti tohto zákona vlastní alebo drží takéto chránené rastliny alebo chránené živočíchy, ktoré neboli chránené podľa doterajších predpisov, je povinný oznámiť to orgánu ochrany prírody a písomne preukázať spôsob nadobudnutia jedinca chráneného druhu najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona.

(11) Podľa tohto zákona sa poskytuje náhrada škody podľa § 97 až 102 vzniknutá po dni nadobudnutia jeho účinnosti.

(12) Botanická záhrada, arborétum, chovná stanica a rehabilitačná stanica zriadené do účinnosti tohto zákona sa považujú za zariadenia na záchranu chránených rastlín alebo chránených živočíchov podľa tohto zákona. Záchytné strediská pre rastliny a živočíchy určené do účinnosti tohto zákona sa považujú za záchytné strediská pre rastliny a živočíchy podľa tohto zákona.

(13) Zoologická záhrada zriadená do účinnosti tohto zákona je povinná požiadať o vydanie súhlasu podľa § 44 ods. 2 do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona. Takáto zoologická záhrada

sa považuje za zoologickú záhradu zriadenú v súlade s týmto zákonom až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vydaného v súlade s § 44 ods. 2.

(14) Ten, kto prevádzkuje zariadenie, v ktorom vystavuje na verejnosti živočíchy viac ako sedem dní v roku a chce v tejto činnosti pokračovať po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, je povinný do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona požiadať o vydanie súhlasu podľa § 44 ods. 2. Takéto zariadenie sa považuje za zoologickú záhradu zriadenú v súlade s týmto zákonom až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vydaného v súlade s § 44 ods. 2.

(15) V prípadoch uvedených v odsekoch 13 a 14 rozhodne orgán ochrany prírody do jedného roka od podania kompletnej žiadosti. V prípade, že zoologická záhrada alebo ten, kto prevádzkuje zariadenie podľa odseku 14, nesplní podmienky podľa § 44 ods. 5 ani do 31. decembra 2004, orgán ochrany prírody súhlas nevydá a ďalej postupuje podľa § 44 ods. 14.

(16) **Krajský úrad životného prostredia** do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona overí, či členovia stráže prírody ustanovení podľa doterajších predpisov sú odborne spôsobilí podľa § 72 ods. 1 písm. f); overenie sa vykoná skúškou podľa § 72 ods. 3 a 4. Ak člen stráže prírody preukáže odbornú spôsobilosť, **krajský úrad životného prostredia** mu do 30 dní od vykonania skúšky vydá preukaz člena stráže prírody a odznak člena stráže prírody podľa tohto zákona; pri ich vydaní je člen stráže prírody povinný odovzdať preukaz člena stráže prírody a odznak člena stráže prírody vydané podľa doterajších predpisov. Ak člen stráže prírody nepreukáže odbornú spôsobilosť, **krajský úrad životného prostredia** ho zo zoznamu členov stráže prírody vyškrtne; osoba, ktorá bola zo zoznamu vyškrtnutá, je povinná do 15 dní od vyškrtnutia odovzdať **krajskému úradu životného prostredia** preukaz člena stráže prírody a odznak člena stráže prírody.

(17) Platnosť preukazu člena stráže prírody a odznaku člena stráže prírody vydaných podľa doterajších predpisov zostáva zachovaná až do vydania preukazu člena stráže prírody a odznaku člena stráže prírody podľa tohto zákona; platnosť preukazu člena stráže prírody a odznaku člena stráže prírody, ktorý nepreukázal odbornú spôsobilosť podľa odseku 16, sa končí dňom vyškrtnutia zo zoznamu členov stráže prírody, najneskôr však uplynutím šiestich mesiacov od účinnosti tohto zákona.

(18) Chránené územia vyhlásené do účinnosti tohto zákona sa považujú za chránené územia vyhlásené (ustanovené) podľa tohto zákona a na ich území platia podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Ich ochranné pásma vyhlásené podľa doterajšieho predpisu sa považujú za ochranné pásma chránených území vyhlásené (ustanovené) podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Stupeň ochrany chránených území a ich ochranných pásiem určený podľa doterajšieho predpisu zostáva v platnosti, pokiaľ orgán ochrany prírody všeobecne záväzným právnym predpisom neustanoví inak; v prípade prírodných rezervácií, národných prírodných rezervácií, prírodných pamiatok a národných prírodných pamiatok sú **krajské úrady životného**

prostredia povinné stupne ochrany prehodnotiť a v prípade potreby aj zmeniť do piatich rokov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Podrobnosti o podmienkach ochrany chránených území a ich ochranných pásiem vyhlásených po 1. januári 1995 ustanovené vo všeobecne záväzných vyhláškach, ktorými boli tieto územia vyhlásené za chránené, zostávajú v platnosti.

(19) Chránené stromy vyhlásené do účinnosti tohto zákona sa považujú za chránené stromy vyhlásené podľa tohto zákona a na ich území platia podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Ich ochranné pásma vyhlásené podľa doterajšieho predpisu sa považujú za ochranné pásma chránených stromov vyhlásené podľa tohto zákona a vzťahujú sa na ne podmienky ochrany ustanovené týmto zákonom. Stupeň ochrany v ochrannom pásme chránených stromov určený podľa doterajšieho predpisu zostáva v platnosti, pokiaľ orgán ochrany prírody neustanoví inak.

(20) Ministerstvo do jedného roka od nadobudnutia účinnosti tohto zákona vydá všeobecne záväzný právny predpis, ktorým ustanoví, ktoré prírodné rezervácie sa ustanovujú za národné prírodné rezervácie, a ktorým uverejní zoznam prírodných rezervácií.

(21) Zákaz ťažiť drevnú hmotu holorubným hospodárskym spôsobom 58) podľa tretej časti tohto zákona sa nevzťahuje na takúto ťažbu predpísanú ku dňu účinnosti tohto zákona v lesnom hospodárskom pláne platnom v čase nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(22) Nárok na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania možno v prípade lesných hospodárskych plánov platných ku dňu účinnosti tohto zákona uplatniť do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona, ak sú ku dňu účinnosti tohto zákona v týchto plánoch zaevidované obmedzujúce požiadavky orgánov ochrany prírody; inak možno nárok na náhradu uplatniť až po schválení zmeny lesného hospodárskeho plánu podľa § 61 ods. 3 druhej vety v lehote podľa § 61 ods. 7 písm. a).

(23) Nárok na náhradu majetkovej ujmy podľa doterajších predpisov uplatnený ku dňu účinnosti tohto zákona sa uhradí podľa doterajších predpisov.

(24) Vláda do jedného roka od nadobudnutia účinnosti tohto zákona vydá nariadenie, ktoré ustanoví vymedzenie hraníc Tatranského národného parku a jeho ochranného pásma a podrobnosti o územnej ochrane vrátane ich územnej a časovej platnosti (§ 19 ods. 5).

(25) Konania, ktoré neboli dokončené do 31. júna 2004, dokončia orgány ochrany prírody podľa doterajšieho právneho predpisu s výnimkou konaní podľa § 61.

(26) Nárok na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa doterajších právnych predpisov uplatnený do 31. júna 2004 sa uhradí podľa doterajších predpisov.

(27) Nárok na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania

možno v prípade lesných hospodárskych plánov schválených do 31. júna 2004 uplatniť podľa § 61 ods. 7, ak sú k tomuto termínu v týchto plánoch zaevidované obmedzujúce požiadavky orgánu ochrany prírody a nárok na náhradu nebol uplatnený podľa doterajších právnych predpisov.

(28) Vláda do jedného roka od nadobudnutia účinnosti tohto zákona vydá nariadenie, ktorým vyhlási zóny Tatranského národného parku.

(29) Zóny v chránených územiach ustanovené ministerstvom do 31. októbra 2005 sa od 1. novembra 2005 považujú za zóny vyhlásené vládou podľa § 30 ods. 2 tohto zákona.

58) § 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb.
§ 6 a 7 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 5/1995 Z.z.

§ 105

Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa:

1. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z.z., zákona č. 211/2000 Z.z., zákona č. 416/2001 Z.z., zákona č. 553/2001 Z.z., zákona č. 237/2002 Z.z. a zákona č. 261/2002 Z.z.,
2. položky č. 74 až 90 prílohy k zákonu Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
3. zákon Slovenskej národnej rady č. 11/1949 Zb. SNR o Tatranskom národnom parku v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z.z.,
4. nariadenie vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 12/1987 Zb. o vyhlásení časti Západných Tatier za súčasť Tatranského národného parku v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 272/1991 Zb.,
5. body 3 a 105 v prílohe k vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 83/1993 Z.z. o štátnych prírodných rezerváciách,
6. vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 295/1996 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky o ochrane prírody a krajiny,
7. vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 218/1998 Z.z., ktorou sa ustanovujú niektoré podrobnosti o dokumentácii ochrany prírody a krajiny,
8. vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 93/1999 Z.z. o chránených rastlinách a chránených živočíchoch a o spoločenskom ohodnocovaní chránených rastlín, chránených živočíchov a drevín v znení vyhlášky č. 183/2001 Z.z. a vyhlášky č. 347/2002 Z.z.,
9. výnos Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 1162/1988-32 z 30. júna 1988 o chránenom nálezisku Dropie (registrovaný v čiastke č. 24/1988 Zb.),

10. ustanovenia výnosu Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 1160/1988-32 z 30. júna 1988 o štátnych prírodných rezerváciách (registrovaného v čiastke č. 24/1988 Zb.), ktorými boli Kiarovský močiar, Jedlinka, Ružinske jelšiny, Cigánka a Pohanský hrad vyhlásené za chránené,
11. úprava Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 9150/1979-OP z 30. novembra 1979 o vyhlásení chráneného náleziska Pstruša (registrovaná v čiastke č. 5/1980 Zb.),
12. úprava Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 806/1980-32 z 29. februára 1980 o vyhlásení chráneného náleziska Jurajova štôlna (registrovaná v čiastke č. 17/1980 Zb.),
13. úprava Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 2652/1981-32 z 30. apríla 1981 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácie Klenovské Blatá (registrovaná v čiastke č. 25/1981 Zb.),
14. úprava Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 2660/1981-32 z 30. apríla 1981 o vyhlásení chránenej študijnej plochy Vejmutovkový porast (registrovaná v čiastke č. 25/1981 Zb.),
15. úprava Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 3258/1981-32 z 30. júna 1981 o vyhlásení chránenej záhrady Kochova záhrada (registrovaná v čiastke č. 26/1981 Zb.),
16. úprava Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 1566/1983-32 z 31. marca 1983 o vyhlásení chráneného náleziska Nad Furmancom (registrovaná v čiastke č. 27/1983 Zb.).

§ 106

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2003 s výnimkou § 27 ods. 10, ktorý nadobúda účinnosť dňom nadobudnutia platnosti zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii, a § 105 tretieho a štvrtého bodu, ktoré nadobúdajú účinnosť dňom nadobudnutia účinnosti všeobecne záväzného právneho predpisu vydaného podľa § 104 ods. 24.

Zákon č. 525/2003 Z.z. nadobudol účinnosť 1. januára 2004.

Zákony č. 205/2004 Z.z. a č. 364/2004 Z.z. nadobudli účinnosť 1. júla 2004.

Zákon č. 587/2004 Z.z. nadobudol účinnosť 1. januára 2005.

Zákon č. 15/2005 Z.z. nadobudol účinnosť 1. apríla 2005.

Zákon č. 479/2005 Z.z. nadobúda účinnosť 1. novembra 2005.